

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU

LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski”

Styczeń 2009

Braszewice – Brzeźnio – Wróblew - Złoczew

Spis treści:

I. Charakterystyka Lokalnej Grupy Działania (LGD) jako jednostki odpowiedzialnej za realizację Lokalnej Strategii Rozwoju (LSR)	6
1. Nazwa i status prawny LGD oraz data wpisu do Krajowego Rejestru Sadowego i numer w tym rejestrze	6
2. Opis procesu budowania partnerstwa.....	8
3. Charakterystyka członków LGD i sposób rozszerzania lub zmiany składu LGD	9
4. Struktura Rady, do której wyłącznej kompetencji należy wybór operacji zgodnie z art. 62 ust. 4 rozporządzenia 1698/2005, zwanym dalej organem decyzyjnym.....	11
5. Zasady i procedury funkcjonowania LGD oraz organu decyzyjnego.....	14
6. Kwalifikacje i doświadczenie osób wchodzących w skład organu decyzyjnego LGD	31
7. Doświadczenie LGD i członków LGD albo jej partnerów w realizacji operacji	32
IV. Cele ogólne i szczegółowe LSR oraz planowane do realizacji przedsięwzięcia	55
V. Określenie misji LGD	74
VI. Spójność specyfiki obszaru z celami LSR.....	76
VII. Uzasadnienie podejścia zintegrowanego dla planowanych w ramach LSR przedsięwzięć	78
VIII. Uzasadnienie podejścia innowacyjnego dla planowanych w ramach LSR przedsięwzięć	81
IX. Procedura wyboru operacji przez LGD	82
X. Budżet LGD dla każdego roku realizacji LSR.....	101
XI. Opis procesu przygotowania i konsultowania LSR.....	105

XII. Opis procesu wdrażania i aktualizacji LSR	108
XIII. Zasady i sposób dokonywania ewaluacji własnej	111
XIV. Powiązania LSR z innymi dokumentami planistycznymi związanymi z obszarem objętym LSR	113
XV. Planowane działania, przedsięwzięcia i operacje realizowane przez LGD w ramach innych programów wdrażanych na obszarze LSR	124
XVI. Przewidywany wpływ realizacji LSR na rozwój regionu i obszarów wiejskich.....	126
XVII. Informacja o załącznikach	128

WSTĘP

Przedstawiona Lokalna Strategia Rozwoju (LSR) została opracowana przez społeczność lokalną, przy uwzględnieniu założeń osi 4 Leader w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 oraz lokalnych potrzeb i uwarunkowań. Dokument jest efektem współpracy przedstawicieli 3 sektorów: publicznego, społecznego i gospodarczego (zgodnie z zasadami uspołecznionego i oddolnego planowania strategicznego), co zdeterminowało zintegrowany charakter działań – zarówno w kontekście obszarowym, jak i sektorowym – uwzględniając często odmienne interesy mieszkańców poszczególnych gmin czy środowisk. Strategia obejmuje obszar 4 jednostki samorządu terytorialnego: Brąszewice, Brzeźnio, Wróblew i Złoczew, położonych na spójnym kulturowo, przyrodniczo i gospodarczo obszarze.

Bogactwo kulturowe i interesująca historia tych ziem, w połączeniu z urozmaiconym środowiskiem naturalnym i malowniczym krajobrazem oraz podobnymi uwarunkowaniami rozwoju gospodarczego, stanowią o spójności tego obszaru i decydują o podobnych możliwościach rozwoju w przyszłości.

Zorganizowano warsztaty dla społeczności LGD. W trakcie spotkań omawiano zagadnienia, które obejmowały:

- metodologię opracowania Lokalnej Strategii Rozwoju w ramach Programu Leader (budowa, różnice pomiędzy strategią tradycyjną, harmonogram i zakres prac);
- analizę obszaru LGD metodą SWOT;
- pracę nad wyznaczeniem zadań do strategii;
- wyznaczenie celów strategicznych, operacyjnych i szczegółowych;

W trakcie spotkań przeprowadzone zostały analizy w kierunku wyznaczenia mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń obszaru LGD, wyznaczona została misja, cele strategiczne i operacyjne oraz zadania do realizacji.

➤ Z uwagi na zdiagnozowane uwarunkowania rozwoju obszaru LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski”, realizację LSR oparto o jak najlepsze wykorzystanie posiadanych walorów naturalnych i kulturowych, co w perspektywie długofalowej powinno zmierzać do poprawy jakości życia mieszkańców. Uwzględniając specyfikę planowania oraz zasady finansowania projektów z funduszy strukturalnych, główne założenia Strategii mają charakter długofalowy i obejmują okres programowania na lata 2007-2013.

I. Charakterystyka Lokalnej Grupy Działania (LGD) jako jednostki odpowiedzialnej za realizację Lokalnej Strategii Rozwoju (LSR)

1. Nazwa i status prawny LGD oraz data wpisu do Krajowego Rejestru Sadowego i numer w tym rejestrze

Lokalna Grupa Działania posiada status prawny stowarzyszenia, działając pod nazwą Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Szlakiem Sieradzkiej E-ski”. Jest ono dobrowolnym, samorządnym, trwałym zrzeszeniem o celach niezarobkowych, które działa na podstawie przepisów ustawy Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 1989 r. Nr 20, poz. 104 z późn. zm.), ustawy z 7 marca 2007 o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. Urz. UE L 277 z 21.10.2005, str. 1) oraz w ramach własnego statutu i innych przepisów prawa.

W myśl postanowień statutu siedzibą Stowarzyszenia jest Brzeźnio. Stowarzyszenie swoim działaniem obejmuje obszar Rzeczypospolitej Polskiej. Stowarzyszenie może działać poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w przypadku realizacji projektów współpracy z innymi lokalnymi grupami działania oraz innymi instytucjami posiadającymi siedziby poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Stowarzyszenie może być członkiem krajowych i międzynarodowych organizacji o podobnym celu działania. Stowarzyszenie zawiązano na czas nieokreślony, zaś rozwiązaniu może ulec na podstawie uchwały Walnego Zgromadzenia lub w inny sposób zgodny z przepisami ustawy Prawo o Stowarzyszeniach.

Stowarzyszenie zostało zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym w Łodzi pod numerem 000316171, uzyskując także numer identyfikacji podmiotów gospodarki narodowej REGON 100614288. Nr beneficjenta nadany przez ARiMR to 062981394.

Statutowym celem głównym stowarzyszenia jest działanie **na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich**, a w szczególności:

- 1) realizację lokalnej strategii rozwoju (LSR) opracowanej przez lokalną grupę działania (LGD) w rozumieniu przepisów PROW dla obszaru gmin: Brąszewice, Brzeźnio, Wróblew i Złoczew.
- 2) aktywizowanie ludności wiejskiej;
- 3) promocję obszarów wiejskich położonych w gminach, o których mowa w pkt. 1;
- 4) upowszechnianie i wymianę informacji o inicjatywach związanych z aktywizacją ludności na obszarach wiejskich położonych w gminach, o których mowa w pkt 1,
- 5) mobilizowanie ludności do wzięcia aktywnego udziału w procesie rozwoju obszarów wiejskich położonych w gminach, o których mowa w pkt 1,
- 6) realizację i wspieranie działań na rzecz realizacji PROW dla obszaru gmin, o których mowa w pkt 1,
- 7) rozwój edukacji i sportu, kultury i turystyki na terenach wiejskich,
- 8) wsparcie rozwoju obszarów wiejskich przyczyniające się do osiągnięcia następujących celów:
  - a) poprawy konkurencyjności rolnictwa i leśnictwa poprzez wspieranie restrukturyzacji, rozwoju i innowacji;
  - b) poprawy stanu środowiska naturalnego i terenów wiejskich poprzez wspieranie gospodarowania gruntami;
  - c) poprawy jakości życia na obszarach wiejskich oraz popierania różnicowania działalności gospodarczej.
- 9) działania mające na celu pobudzenie: aktywności zawodowej, rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich,
- 10) wspieranie realizacji zadań inwestycyjnych na terenie gmin wymienionych w pkt. 1,
- 11) wspieranie rozwoju usług turystycznych i usług okołoturystycznych w celu zwiększenia dochodów i zasobności mieszkańców gmin,
- 12) tworzenie warunków umożliwiających zachowanie dziedzictwa i tożsamości kulturowej oraz krajobrazu gmin wymienionych w pkt.1
- 13) promocja walorów lokalnych: na poziomie regionalnym, krajowym i międzynarodowym, w szczególności w dziedzinie produktów, usług, kultury i sztuki,
- 14) wspieranie powstawania i działalności partnerstwa międzysektorowego i międzyregionalnego,

- 15) działania zapobiegające zjawisku marginalizacji grup społecznych i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu

2. Opis procesu budowania partnerstwa

Identyfikacja istniejących problemów lokalnych, niski poziom wykorzystywania posiadanych zasobów oraz dostępność środków Leader stały się motywem do podjęcia współpracy pomiędzy gminą Brąszewice, Brzeźnio, Wróblew i Złoczew, w celu rozpoczęcia działań zmierzających do aktywizacji samorządów i partnerów społeczno-gospodarczych, zainteresowanych projektami w ramach osi IV PROW na lata 2007-2013 - Leader. Efektem tej współpracy było założenie Stowarzyszenia LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski”.

Pierwsze spotkania organizacyjne pozwoliły na zdefiniowanie podstawowych celów, wśród których na plan pierwszy wysunęły się wykorzystanie lokalnych walorów naturalnych i historycznych do wytworzenia usług turystycznych i kulturalnych, rozwój małej przedsiębiorczości i usług przy wykorzystaniu istniejącego potencjału, rozwój produkcji rolniczej w tym produkcji specjalnej opartej na tworzeniu markowych produktów regionalnych oraz lepsza organizacja rynku rolnego, a szczególnie grup intensywnej produkcji przeznaczonej bezpośrednio na rynek.

Najistotniejszym etapem budowania partnerstwa było przygotowanie Lokalnej Strategii rozwoju. Odbyły się konsultacje społeczne i warsztaty w grupach roboczych Stowarzyszenia. Partnerzy społeczni, gospodarczy oraz publiczni, zostali zaproszeni na konsultacje społeczne w każdej z gmin objętych działaniem LGD. I tak cykl warsztatów z udziałem również kobiet wiejskich, przedstawicieli społeczności lokalnych z całego terenu LGD, przedstawicieli organizacji społecznych i zrzeszeń społecznych dał efekty w postaci zdefiniowanych celów ogólnych dla realizacji w latach 2007-2013.

Członkami Stowarzyszenia w myśl przepisów prawa stały się Gminy: Brąszewice, Brzeźnio, Wróblew i Złoczew na podstawie uchwał rad Gmin podjętych w 2008 roku. Podsumowując: Stowarzyszenie spełnia wymogi art. 15 ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich z dnia 7 marca 2007 r. Dz. U Nr 64, poz. 427,

posiada Radę, a jej członkami są Gminy objęte niniejszą Strategią. Członkami LGD są przedstawiciele podmiotów trzech sektorów:

- publicznego: gminy, przedstawiciele Ośrodków Kultury, Biblioteki, Urzędów Gmin, Powiatu, Nadleśnictwa, Szkół, Ośrodków Zdrowia, itd.

- społecznego: przedstawiciele organizacji pozarządowych z terenu LGD oraz przedstawiciele podmiotów nieposiadających osobowości prawnej, jak: OSP, Koła Gospodyń Wiejskich, Towarzystwa i Zrzeszenia na rzecz rozwoju danych miejscowości, przedstawiciele sołectw i osiedli, Wspólnoty Mieszkaniowe, rolnicy oraz przedstawiciele klubów młodzieżowych, amatorskich zespołów folklorystycznych i innych, itd.

- gospodarczego, jak przedsiębiorcy prowadzący działalność na obszarze LGD.

3. Charakterystyka członków LGD i sposób rozszerzania lub zmiany składu LGD

Członkami Stowarzyszenia są przedstawiciele trzech sektorów (publicznego, prywatnego i społecznego) z gmin: Braszewice, Brzeźnio, Wróblew i Złoczew. LGD posiada członków, zgodnie z listą członków zawarta w załączniku nr 1.

W myśl postanowień statutu członkiem zwyczajnym Stowarzyszenia może być osoba fizyczna i osoba prawna. Osoba fizyczna posiadająca pełną zdolność do czynności prawnych i niepozbawiona praw publicznych, która złoży deklarację członkowską oraz wystawioną na piśmie rekomendację od co najmniej dwóch członków Zarządu Stowarzyszenia może być członkiem Stowarzyszenia. Członkiem zwyczajnym może być w szczególności: każda z gmin – jednostka samorządu terytorialnego objęta Lokalną Strategią Rozwoju oraz inne osoby prawne działające aktywnie na rzecz rozwoju obszaru działania Stowarzyszenia, które utożsamiają się z celami działania Stowarzyszenia.

Nabycie i utrata członkostwa następuje w drodze uchwały przyjętej zwykłą większością głosów Zarządu Stowarzyszenia.

Członkowie zwyczajni Stowarzyszenia zobowiązani są:

- 1) propagować cele Stowarzyszenia i aktywnie uczestniczyć w ich realizacji;
- 2) przestrzegać postanowień Statutu;
- 3) opłacać składki członkowskie;

4) brać udział w Walnym Zebraniu Członków.

Członkowie zwyczajni mają prawo:

- 1) wybierać i być wybieranym do władz Stowarzyszenia;
- 2) składać Zarządowi Stowarzyszenia wnioski dotyczące działalności Stowarzyszenia;
- 3) brać udział w organizowanych przez Stowarzyszenie przedsięwzięciach o charakterze informacyjnym lub szkoleniowym;
- 4) wstępu na imprezy kulturalne organizowane przez Stowarzyszenie.

Skreślenie z listy członków Stowarzyszenia następuje z powodu:

- 1) pisemnej rezygnacji złożonej Zarządowi;
- 2) wykluczenia na podstawie uchwały Zarządu zwykłą większością głosów;
  - a) za działalność niezgodną ze Statutem lub uchwałą władz Stowarzyszenia;
  - b) za pozbawienie praw publicznych w wyniku prawomocnego orzeczenia sądu;
- 3) braku wpłaty składek członkowskich przez okres jednego roku.
- 4) śmierci.

W myśl statutu LGD, od uchwał Zarządu Stowarzyszenia w przedmiocie wykluczenia członków zwykłych Stowarzyszenia przysługuje odwołanie do Walnego Zebrania Członków w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały Zarządu o wykluczeniu. Uchwała Walnego Zebrania jest ostateczna i jest podejmowana na najbliższym Walnym Zebraniu.

Nawiązując do przyjętych założeń dotyczących możliwości i zasad przyjmowania nowych członków przez Lokalną Grupę Działania należy podkreślić, iż proces budowy partnerstwa nie kończy się na utworzeniu LGD. **W trakcie spotkań z mieszkańcami regionu oraz w fazie formowania się Grupy zwracano uwagę na potrzebę dalszego ciągłego umacniania więzi między obecnymi partnerami – budowania instytucji LGD i poprawy jej funkcjonowania – jak i możliwości rozszerzania składu Stowarzyszenia i otwarcie się na nowych partnerów i członków.** Ponadto grupa dba o włączanie do swych działań jak największej rzeszy mieszkańców, poprzez proces konsultowania tworzonej strategii oraz promowanie realizowanych projektów, w celu jak najlepszego wykorzystania zasobów i poprawy jakości życia na opisywanym obszarze.

4. Struktura Rady, do której wyłącznej kompetencji należy wybór operacji zgodnie z art. 62 ust. 4 rozporządzenia 1698/2005, zwanym dalej organem decyzyjnym

Zgodnie ze statutem LGD, Stowarzyszenie posiada Radę liczącą 16 osób wybieranych i odwoływanych przez Walne Zebranie w sposób zapewniający reprezentację przedstawicieli gmin: Brąszewice, Brzeźnio, Wróblew i Złoczew.

Prócz Zarządu, Komisji Rewizyjnej oraz Walnego Zebrania Członków, wśród władz Stowarzyszenia jest Rada. Jest to organ decyzyjny. W myśl statutu nie można być jednocześnie członkiem Zarządu, Komisji Rewizyjnej, Rady. Do wyłącznej kompetencji Rady należy wybór operacji, które mają być realizowane w ramach lokalnej strategii rozwoju.

Rada w co najmniej 50 % składa się z podmiotów o których mowa w art. 6 ust. 1 lit b i c rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich – czyli partnerów gospodarczych i społecznych oraz innych odpowiednich podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, organizacje pozarządowe, w tym organizacje zajmujące się zagadnieniami z zakresu środowiska naturalnego oraz podmiotami odpowiedzialnymi za promowanie równości mężczyzn i kobiet - wybieranych i odwoływanych przez Walne Zebranie.

Rada na pierwszym zebraniu dokonuje ukonstytuowania wybierając spośród Członków: Przewodniczącego i Wiceprzewodniczącego.

W skład Rady wchodzi:

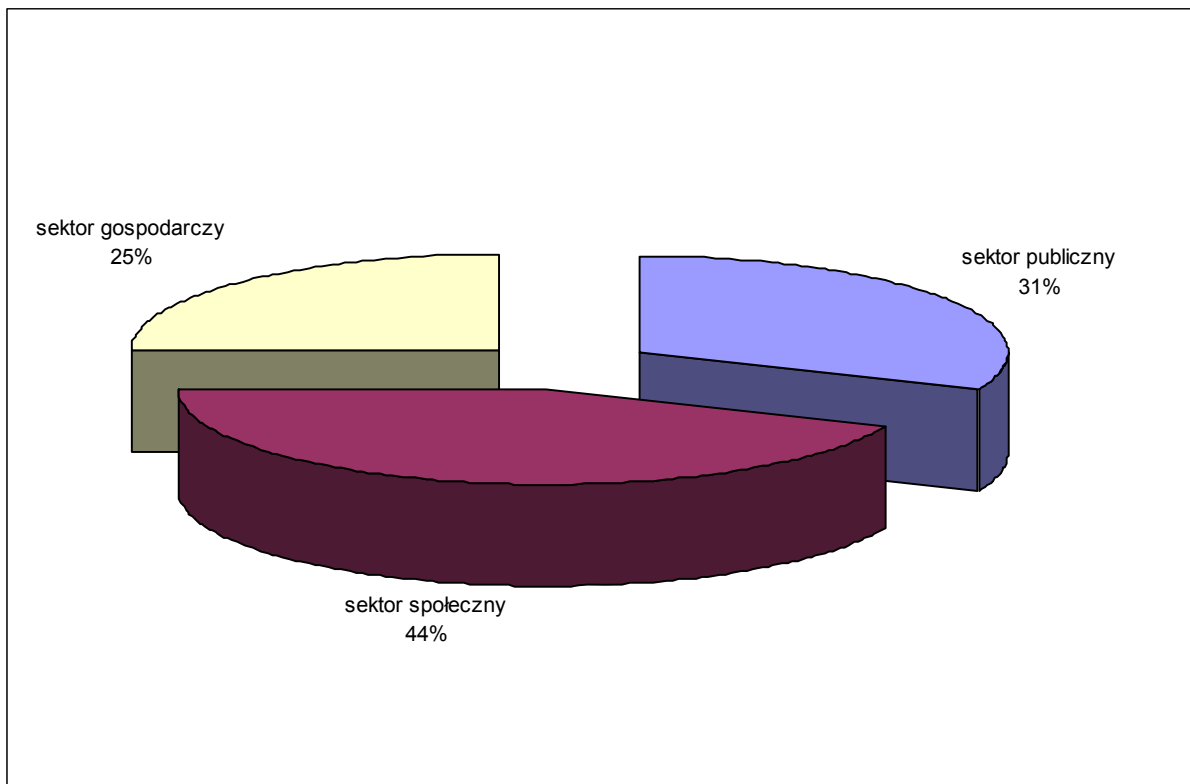
- 1) przedstawiciele wszystkich gmin będących członkami albo partnerami LGD.
- 2) co najmniej trzech przedstawiciele podmiotów sektora publicznego będący członkami
lub partnerami LGD.
- 3) co najmniej trzech przedstawiciele podmiotów sektora społecznego będący członkami
lub partnerami LGD.
- 4) co najmniej trzech przedstawiciele przedsiębiorców będących członkami LGD.

Skład osobowy Rady przedstawia się następująco:

Lp.	Imię i nazwisko	Nazwa członka, którego reprezentantem jest osoba wskazana w kolumnie 2.	Gmina	Reprezentowany sektor
1.	Dorota Kubiak	Przewodnicząca Rady	Brzeźnio	publiczny
2.	Jan Musiałczyk	Zastępca Przewodniczącego Rady	Wróblew	publiczny
3.	Władysław Iszczek	Zastępca Przewodniczącego Rady	Brąszewice	publiczny
4.	Antoni Kucharski	Zastępca Przewodniczącego Rady	Złoczew	publiczny
5.	Robert Piątek	Członek Rady	Brzeźnio	Spółeczny
6.	Elżbieta Owczarek	Członek Rady	Brzeźnio	społeczny
7.	Krzysztof Łużyński	Członek Rady	Brzeźnio	gospodarczy
8.	Kamila Piecyk	Członek Rady	Wróblew	gospodarczy
9.	Sylwester Tomczyk	Członek Rady	Wróblew	społeczny
10.	Andrzej Dawid	Członek Rady	Wróblew	społeczny
11.	Łukasz Wysota	Członek Rady	Brąszewice	gospodarczy

12.	Teresa Gałązka	Członek Rady	Brąszewice	społeczny
13.	Tadeusz Pędziwiatr	Członek Rady	Brąszewice	społeczny
14.	Katarzyna Kupis	Członek Rady	Złoczew	publiczny
15.	Alfreda Wesołowska	Członek Rady	Złoczew	społeczny
16.	Jerzy Wieczorek	Członek Rady	Złoczew	gospodarczy

Reprezentatywność sektorów w Radzie ilustruje wykres:

W razie zmniejszenia się składu władz Stowarzyszenia, w tym Rady w czasie trwania kadencji tych władz, Zarząd zwołuje Walne Zebranie w celu uzupełnienia ich składu.

5. Zasady i procedury funkcjonowania LGD oraz organu decyzyjnego

Regulaminem funkcjonowania LGD, zapewniającym przejrzystość, demokratyczność oraz jawność podejmowania decyzji, jest statut.

Zgodnie z jego postanowieniami władzami Stowarzyszenia są Walne Zebranie, Zarząd, Komisja Rewizyjna oraz Rada. Kadencja Zarządu, Rady i Komisji Rewizyjnej wynosi 5 lat.

Najwyższą władzą Stowarzyszenia jest Walne Zebranie Członków. Zwołuje je Zarząd co najmniej jeden raz na sześć miesięcy lub na pisemny wniosek Komisji Rewizyjnej, Zarządu, powiadamiając o jego terminie, miejscu obrad i propozycjach porządku obrad wszystkich członków Stowarzyszenia listami poleconymi lub w każdy inny skuteczny sposób co najmniej 14 dni przed terminem rozpoczęcia obrad. W Walnym Zebraniu mogą uczestniczyć zwyczajni członkowie Stowarzyszenia oraz z głosem doradczym partnerzy Stowarzyszenia oraz zaproszeni przez Zarząd goście.

Do kompetencji Walnego Zebrania należy w szczególności:

- 1). uchwalanie kierunków i programu działania Stowarzyszenia (w tym LSR);
- 2). ustalanie liczby członków Zarządu, Komisji Rewizyjnej i Rady;
- 3). wybór i odwołanie członków Zarządu, Komisji Rewizyjnej i Rady;
- 4). rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdań Rady, Zarządu i Komisji Rewizyjnej, w szczególności dotyczących projektów realizowanych w ramach lokalnej strategii opracowanej przez LGD;
- 5). uchwalenie planów finansowych, przyjmowanie sprawozdań finansowych z działalności Zarządu oraz udzielenie z tego tytułu absolutorium jego członkom;
- 6). uchwalanie Statutu i jego zmian;
- 7). podejmowanie uchwał w sprawie przystąpienia Stowarzyszenia do innych organizacji;
- 8). podejmowanie uchwał w sprawie rozwiązania Stowarzyszenia;
- 9). rozpatrywanie odwołań od uchwał Zarządu wniesionych przez członków Stowarzyszenia;
- 10). uchwalanie regulaminu obrad Walnego Zebrania oraz zatwierdzanie innych regulaminów, w szczególności regulaminu Zarządu i Rady;
- 11). podejmowanie uchwał w sprawie nabycia i zbycia nieruchomości;

- 12). wyrażanie zgody na zaciągnięcie zobowiązań przekraczających kwotę, do której Zarząd był upoważniony;
- 13). ustalanie wkładów oraz składek członkowskich;
- 14). zatwierdzanie lokalnych kryteriów wyboru projektów;
- 15). inne niezbędne działania wynikające z etycznego i zgodnego z prawem działania Stowarzyszenia.

Podjęcie uchwały w sprawie zmiany Statutu, odwołania członków Zarządu, Komisji Rewizyjnej oraz rozwiązania Stowarzyszenia wymaga bezwzględnej większości głosów, przy obecności co najmniej połowy członków Walnego Zebrania.

Każdemu członkowi zwyczajnemu Stowarzyszenia przysługuje na Walnym Zebraniu jeden głos.

Zarząd składa się z Prezesa, trzech Wiceprezesów, skarbnika i od 1 do 3 innych członków Zarządu wybieranych i odwoływanych przez Walne Zebranie.

Do kompetencji Zarządu należy:

- 1) przyjmowanie nowych członków Stowarzyszenia;
- 2) reprezentowanie Stowarzyszenia na zewnątrz i działanie w jego imieniu;
- 3) kierowanie bieżącą pracą Stowarzyszenia;
- 4) zwoływanie Walnego Zebrania;
- 5) ustalanie wysokości składek członkowskich;
- 6) powoływanie i odwoływanie kierownika Biura Stowarzyszenia oraz zatrudnianie innych pracowników tego Biura;
- 7) ustalanie wysokości zatrudnienia i zasad wynagradzania pracowników Biura Stowarzyszenia;
- 8) ustalanie regulaminu Biura Stowarzyszenia.

Do reprezentowania Stowarzyszenia oraz do zaciągania zobowiązań majątkowych upoważnionych jest dwóch członków zarządu działających łącznie, w tym Prezes lub Wiceprezes zarządu.

Biuro Stowarzyszenia jest jednostką administracyjną Stowarzyszenia, kieruje i wykonuje prace organizacyjne i przygotowawcze na jego rzecz.

Komisja Rewizyjna składa się z Przewodniczącego, Wiceprzewodniczącego i 2 członków Komisji, wybieranych i odwoływanych przez Walne Zebranie Członków. Komisja na pierwszym zebraniu dokonuje ukonstytuowania wybierając spośród Członków: Przewodniczącego i Wiceprzewodniczącego.

Członkiem Komisji Rewizyjnej nie może być osoba skazana prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo popełnione umyślnie. Członkowie Komisji Rewizyjnej nie mogą być w związku małżeńskim, ani też w stosunku pokrewieństwa, powinowactwa lub podległości z tytułu zatrudnienia z członkami Zarządu.

Do kompetencji Komisji Rewizyjnej należy:

- 1) kontrola działalności Zarządu pod kątem celowości i legalności (zgodności z prawem);
- 2) kontrola rocznych sprawozdań z działalności Zarządu i sprawozdań finansowych oraz wydawanie opinii w tym zakresie;
- 3) występowanie do walnego zebrania o udzielenie absolutorium członkom Zarządu z tytułu złożenia sprawozdania;
- 4) występowanie z wnioskiem o zwołanie Walnego Zebrania.

Ponadto LGD obowiązana jest posiadać radę, będącą jej głównym organem decyzyjnym, do której wyłącznej kompetencji należy wybór operacji realizowanych w ramach opracowanej LSR. Rada została szerzej opisana w punkcie 4 niniejszego rozdziału.

Zasady powoływania i odwoływania członków Rady LGD

Zasady powoływania i odwoływania członków rady LGD zostały ściśle określone w statucie Stowarzyszenia. Ustalanie liczby oraz wybór i odwołanie członków Rady leży w kompetencjach Walnego Zebrania Członków, zgodnie z paragrafem 16 ust. 4 pkt. 2 i 3 statutu. Wg § 20 ust 1 statutu:

„Rada w co najmniej 50 % składa się z podmiotów o których mowa w art. 6 ust. 1 lit b i c rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich – czyli partnerów gospodarczych i społecznych oraz innych odpowiednich podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, organizacje pozarządowe, w tym organizacje zajmujące się zagadnieniami z zakresu

środowiska naturalnego, oraz podmiotami odpowiedzialnymi za promowanie równości mężczyzn i kobiet - wybieranych i odwoływanych przez Walne Zebranie.”

Ustalono też, w paragrafie 21 statutu, sposób uzupełniania składu władz Stowarzyszenia, w tym Rady. Paragraf ten przyjął brzmienie:

„W razie zmniejszenia się składu władz Stowarzyszenia (..) w czasie trwania kadencji tych władz, Zarząd zwołuje Walne Zebranie w celu uzupełnienia ich składu”.

Procedura funkcjonowania Rady LGD

By Rada Stowarzyszenia działała zgodnie z zasadami: przejrzystości, demokratyczności oraz jawności, LGD przygotowała i uchwaliła Regulamin Rady, który określa szczegółowo funkcjonowanie tego organu (zał. nr 2).

Według paragrafu 1 Regulaminu, określa on organizację wewnętrzną i tryb pracy Rady Stowarzyszenia - organu decyzyjnego.

Członkowie Rady są wybierani przez Walne Zebranie Członków LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski”, zgodnie z § 20 ust. 1 Statutu Stowarzyszenia „Szlakiem Sieradzkiej E-ski”.

Rada w co najmniej 50 % składa się z podmiotów o których mowa w art. 6 ust. 1 lit b i c rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich – czyli partnerów gospodarczych i społecznych oraz innych odpowiednich podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, organizacje pozarządowe, w tym organizacje zajmujące się zagadnieniami z zakresu środowiska naturalnego, oraz podmiotami odpowiedzialnymi za promowanie równości mężczyzn i kobiet.

W skład rady wchodzi:

- 1) przedstawiciele wszystkich gmin będących członkami LGD.
- 2) co najmniej trzech przedstawiciele podmiotów sektora publicznego będący członkami LGD.
- 3) co najmniej trzech przedstawiciele podmiotów sektora społecznego będący członkami LGD.
- 4) co najmniej trzech przedstawiciele przedsiębiorców będący członkami LGD.

W skład Rady wchodzi 16 osób wybieranych i odwoływanych przez Walne Zebranie w sposób zapewniający reprezentację przedstawicieli gmin: Brąszewice, Brzeźnio,

Wróblew i Złoczew. Do kompetencji Rady należy wybór operacji, które mają być realizowane w ramach lokalnej strategii rozwoju. W razie zmniejszenia się składu rady mają zastosowanie przepisy paragrafu 21 statutu Stowarzyszenia.

Zgodnie z §14 statutu, nie można być jednocześnie członkiem Zarządu, Komisji Rewizyjnej, Rady. Również członkowie Rady Stowarzyszenia nie mogą być zatrudnieni w Biurze LGD.

Posiedzenia rady są dla jej członków obowiązkowe. W razie niemożności wzięcia udziału w posiedzeniu Rady, członek Rady zawiadamia o tym Przewodniczącego przed terminem posiedzenia. Przewodniczący i Zarząd udzielają członkom Rady pomocy w wykonywaniu przez nich funkcji członka Rady. Członkom Rady przysługuje dieta za udział w posiedzeniach. Przewodniczącemu Rady przysługuje dieta w podwójnej wysokości kwoty przysługującej członkowi Rady. Wysokość diety ustala Zarząd. Dieta jest obliczana na podstawie listy obecności i wypłacana członkom Rady w terminie najpóźniej 21 dnia po każdym posiedzeniu.

Rada na pierwszym posiedzeniu, które zwołuje Prezes Zarządu wybiera w głosowaniu tajnym Przewodniczącego, Wiceprzewodniczącego. Przewodniczący Rady organizuje pracę Rady i przewodniczy posiedzeniom Rady oraz reprezentuje Radę na zewnątrz. Przewodniczący Rady ma obowiązek zwołać Radę na wniosek Zarządu. Podczas nieobecności Przewodniczącego Rady jego obowiązki pełni Wiceprzewodniczący. Pełniąc swą funkcję Przewodniczący Rady współpracuje z Zarządem i Biurem Zarządu LGD i korzysta z ich pomocy.

Posiedzenia Rady są zwoływane odpowiednio do potrzeb wynikających z naborów wniosków prowadzonych przez LGD oraz z harmonogramu realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski”. Zwołuje je Przewodniczący Rady, uzgadniając miejsce, termin i porządek posiedzenia z Zarządem i Biurem LGD. W przypadku dużej ilości spraw do rozpatrzenia, Przewodniczący Rady może zwołać posiedzenie trwające dwa lub więcej dni.

Członkowie Rady powinni być pisemnie zawiadomieni o miejscu, terminie i porządku posiedzenia Rady najpóźniej 14 dni przed terminem posiedzenia. W okresie 14 dni przed terminem posiedzenia Rady jej członkowie powinni mieć możliwość zapoznania się ze wszystkimi materiałami i dokumentami związanymi z porządkiem posiedzenia, w tym z wnioskami, które będą rozpatrywane podczas posiedzenia.

Materiały i dokumenty w formie kopii będą udostępnione do wglądu w Biurze LGD dla członków Rady.

Posiedzenia Rady są jawne. Zawiadomienie o terminie, miejscu i porządku posiedzenia Rady podaje się do publicznej wiadomości co najmniej na 14 dni przed posiedzeniem. W posiedzeniach Rady uczestniczy Prezes Zarządu lub wskazany przez niego członek Zarządu. Przewodniczący Rady może zaprosić do udziału w posiedzeniu osoby trzecie, w szczególności osoby, których dotyczą sprawy przewidziane w porządku posiedzenia.

Posiedzenia Rady otwiera, prowadzi i zamyka Przewodniczący Rady. Obsługę posiedzeń Rady zapewnia Biuro LGD. Przed otwarciem posiedzenia członkowie Rady potwierdzają swoją obecność podpisem na liście obecności. Wcześniejsze opuszczenie posiedzenia przez Członka Rady wymaga poinformowania o tym przewodniczącego obrad. Prawomocność posiedzenia i podejmowanych przez Radę decyzji (quorum) wymaga obecności co najmniej $\frac{1}{2} + 1$ składu Rady.

Po otwarciu posiedzenia, Przewodniczący Rady podaje liczbę obecnych członków Rady na podstawie podpisanej przez nich listy obecności i stwierdza prawomocność posiedzenia (quorum). W razie braku quorum Przewodniczący Rady zamyka obrady wyznaczając równocześnie nowy termin posiedzenia. W protokole odnotowuje się przyczyny, z powodu których posiedzenie nie odbyło się. Po stwierdzeniu quorum Przewodniczący Rady przeprowadza wybór dwóch lub więcej sekretarzy posiedzenia, stanowiących komisję skrutacyjną, której powierza się obliczanie wyników głosowań, kontrolę quorum oraz wykonywanie innych czynności o podobnym charakterze. Po wyborze komisji skrutacyjnej Przewodniczący przedstawia porządek posiedzenia i poddaje go pod głosowanie Rady, Członek Rady może zgłosić wniosek o zmianę porządku posiedzenia. Rada poprzez głosowanie przyjmuje lub odrzuca zgłoszone wnioski.

Przewodniczący obrad prowadzi posiedzenie zgodnie z porządkiem przyjętym przez Radę, który obejmuje w szczególności:

- 1) omówienie wniosków o przyznanie pomocy złożonych w ramach naboru prowadzonego przez LGD oraz podjęcie decyzji o wyborze operacji do finansowania.

- 2) informację Zarządu o przyznaniu pomocy przez samorząd województwa na operacje, które były przedmiotem wcześniejszych posiedzeń Rady.
- 3) wolne głosy, wnioski i zapytania.

Decyzja w sprawie wyboru projektów do finansowania jest podejmowana w formie uchwały Rady.

Przewodniczący Rady czuwa nad sprawnym przebiegiem i przestrzeganiem porządku posiedzenia, otwiera i zamyka dyskusję oraz udziela głosu w dyskusji. Przedmiotem wystąpień mogą być tylko sprawy objęte porządkiem posiedzenia. W dyskusji głos mogą zabierać członkowie Rady, członkowie Zarządu oraz osoby zaproszone do udziału w posiedzeniu. Przewodniczący Rady może określić maksymalny czas wystąpienia. Przewodniczący obrad w pierwszej kolejności udziela głosu osobie referującej aktualnie rozpatrywaną sprawę, osobie opiniującej operację, przedstawicielowi Zarządu, a następnie pozostałym dyskutantom według kolejności zgłoszeń. Powtórne zabranie głosu w tym samym punkcie porządku obrad możliwe jest po wyczerpaniu listy mówców. Ograniczenie to nie dotyczy osoby referującej sprawę, osoby opiniującej operację oraz przedstawiciela Zarządu. Jeżeli mówca w swoim wystąpieniu odbiega od aktualnie omawianej sprawy lub przekracza maksymalny czas wystąpienia, Przewodniczący obrad zwraca mu na to uwagę. Po dwukrotnym zwróceniu uwagi Przewodniczący Rady może odebrać mówcy głos. Mówca, któremu odebrano głos, może zażądać w tej sprawie decyzji Rady. Rada podejmuje decyzję niezwłocznie po wniesieniu takiego żądania. Jeżeli treść lub forma wystąpienia albo też zachowanie mówcy w sposób oczywisty zakłóca porządek obrad lub powagę posiedzenia, Przewodniczący Rady przywołuje mówcę do porządku lub odbiera mu głos. Fakt ten odnotowuje się w protokole posiedzenia. Po wyczerpaniu listy mówców Przewodniczący Rady zamyka dyskusję. W razie potrzeby Przewodniczący może zarządzić przerwę w celu wykonania niezbędnych czynności przygotowawczych do głosowania, na przykład przygotowania poprawek w projekcie uchwały lub innym rozpatrywanym dokumencie, przygotowania kart do głosowania. Po zamknięciu dyskusji Przewodniczący Rady rozpoczyna procedurę głosowania. Od tej chwili można zabrać głos tylko w celu zgłoszenia lub uzasadnienia wniosku formalnego o sposobie lub porządku głosowania i to jedynie przed zarządzeniem głosowania przez Przewodniczącego. W dalszej części posiedzenia mogą uczestniczyć tylko członkowie Rady.

Przewodniczący Rady może udzielić głosu poza kolejnością zgłoszonych mówców, jeżeli zabranie głosu wiąże się bezpośrednio z głosem przedmówcy lub w trybie sprostowania, jednak nie dłużej niż 2 minuty. Poza kolejnością może także udzielić głosu Członkom Zarządu, osobie referującej sprawę i osobie opiniującej projekt. Poza kolejnością udziela się głosu w sprawie zgłoszenia wniosku formalnego, w szczególności w sprawach:

- 1) stwierdzenia quorum,
- 2) sprawdzenia listy obecności,
- 3) przerwania, odroczenia lub zamknięcia sesji,
- 4) zmiany porządku posiedzenia (kolejności rozpatrywania poszczególnych punktów),
- 5) głosowania bez dyskusji,
- 6) zamknięcie listy mówców,
- 7) ograniczenia czasu wystąpień mówców,
- 8) zamknięcia dyskusji,
- 9) zarządzenia przerwy,
- 10) zarządzenia głosowania imiennego,
- 11) przeliczenia głosów,
- 12) reasumpcji głosowania.

Wniosek formalny powinien zawierać żądanie i zwięzłe uzasadnienie, a wystąpienie w tej sprawie nie może trwać dłużej niż 2 minuty. Rada rozstrzyga o wniosku formalnym niezwłocznie po jego zgłoszeniu. O przyjęciu lub odrzuceniu wniosku Rada rozstrzyga po wysłuchaniu wnioskodawcy i ewentualnie jednego przeciwnika wniosku.

Po wyczerpaniu porządku posiedzenia, Przewodniczący Rady zamyka posiedzenie i rozpoczyna procedurę głosowania zarządzając głosowanie zgodnie z postanowieniami wynikającymi ze Statutu LGD oraz regulaminu.

W przypadku członków Rady, którzy mają związek z operacją przeznaczoną do oceny, zostają oni wyłączeni z procedury głosowania, w szczególności w przypadku ubiegania się przez członka organu decyzyjnego o wybór jego operacji w ramach działania, o którym mowa w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 7 marca 2007 roku o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Członkowie Rady zobowiązani są do wypełnienia deklaracji bezstronności w stosunku do projektu i złożenia pod nią podpisu.

Głosowania Rady mogą odbywać się w następujących formach:

- 1) przez podniesienie ręki na wezwanie Przewodniczącego Rady,
- 2) przez wypełnienie i oddanie komisji skrutacyjnej kart do oceny operacji.

W głosowaniu przez podniesienie ręki komisja skrutacyjna oblicza głosy "za", głosy "przeciw" i głosy "wstrzymuję się od głosu", po czym informują Przewodniczącego Rady o wyniku głosowania. Wyniki głosowania ogłasza Przewodniczący Rady.

Głosowanie przez wypełnienie kart do oceny operacji obejmuje:

- 1) głosowanie w sprawie zgodności operacji z LSR,
- 2) głosowanie w sprawie oceny operacji według kryteriów lokalnych przyjętych przez LGD.

W głosowaniu odbywającym się przez wypełnienie kart do oceny operacji członkowie Rady oddają głos za pomocą kart oceny operacji, wydanych członkom Rady przez komisję skrutacyjną. Każda strona karty oceny operacji musi być opieczętowana pieczęcią LGD i podpisana przez sekretarzy posiedzenia, Głos oddany przez członka Rady w formie wypełnionej karty oceny operacji jest nieważny, jeżeli zachodzi co najmniej jedna z poniższych okoliczności:

- 1) na karcie brakuje nazwiska i imienia lub podpisu członka Rady,
- 2) na karcie brakuje informacji pozwalających zidentyfikować operację, której dotyczy ocena (numer wniosku, nazwy wnioskodawcy, nazwy projektu).

Karty muszą być wypełniane piórem, długopisem lub cienkopisem. Znaki „X” lub „V” winny być postawione w polu przeznaczonego na to kwadratu.

Głos w sprawie uznania operacji za zgodną z LSR oddaje się przez skreślenie jednej z opcji zaznaczonych gwiazdką w zawartym na karcie oceny operacji sformułowaniu: **„Głosuję za uznaniem, że operacja jest* nie jest* zgodna z LSR”**. Pozostawienie lub skreślenie obu opcji uważa się za głos nieważny. W przypadku stwierdzenia błędów i braków w sposobie wypełnienia karty oceny zgodności operacji z LSR komisja skrutacyjna wzywa członka Rady, który wypełnił tę kartę do złożenia wyjaśnień i uzupełnienia braków. W trakcie wyjaśnień członek Rady może na

oddanej przez siebie karcie dokonać wpisów w kratkach lub pozycjach pustych, oraz dokonać czytelnej korekty w pozycjach i kratkach wypełnionych podczas głosowania, stawiając przy tych poprawkach swój podpis. Jeżeli po dokonaniu poprawek i uzupełnień karta nadal zawiera błędy w sposobie wypełniania, zostaje uznana za głos nieważny. Wynik głosowania w sprawie uznania operacji za zgodną z LSR jest pozytywny, jeśli zwykła większość głosów została oddana na opcję, że operacja jest zgodna z LSR. Wyniki głosowania ogłasza przewodniczący Rady.

Oddanie głosu w sprawie oceny operacji według lokalnych kryteriów LGD polega na wypełnieniu tabeli zawartej na "Karcie oceny operacji według lokalnych kryteriów LGD", która jest odpowiednia do typu ocenianej operacji. Wszystkie rubryki zawarte w tabeli muszą być wypełnione w przeciwnym razie głos uważa się za nieważny. W trakcie zliczania głosów komisja skrutacyjna jest zobowiązana sprawdzić, czy łączna ocena punktowa operacji zawarta w pozycji „SUMA PUNKTÓW” została obliczona poprawnie. W przypadku stwierdzenia błędów i braków w sposobie wypełnienia karty oceny operacji według lokalnych kryteriów LGD sekretarze posiedzenia wzywają Członka Rady, który wypełnił tę kartę do złożenia wyjaśnień i uzupełnienia braków. W trakcie wyjaśnień Członek Rady może na oddanej przez siebie karcie dokonać wpisów w pozycjach pustych, oraz dokonać czytelnej korekty w pozycjach wypełnionych podczas głosowania, stawiając przy tych poprawkach swój podpis. Jeżeli po dokonaniu poprawek i uzupełnień karta nadal zawiera błędy w sposobie wypełnienia, zostaje uznana za głos nieważny. Wynik głosowania w sprawie oceny operacji według lokalnych kryteriów LGD dokonuje się w taki sposób, że sumuje się oceny punktowe wyrażone na kartach stanowiących głosy oddane ważnie w pozycji „SUMA PUNKTÓW” i dzieli przez liczbę ważnie oddanych głosów. Wyniki głosowania ogłasza Przewodniczący Rady. Na podstawie wyników głosowania w sprawie oceny operacji według lokalnych kryteriów LGD sporządza się listę operacji wybranych do finansowania.

W stosunku do każdej operacji będącej przedmiotem posiedzenia Rady podejmowana jest przez Radę decyzja w formie uchwały o wybraniu bądź nie wybraniu operacji do finansowania, której treść musi uwzględniać:

- 1) wyniki głosowania w sprawie uznania operacji za zgodne z LSR,

- 2) wyniki głosowania w sprawie oceny operacji według lokalnych kryteriów LGD i sporządzoną na tej podstawie listę rankingową wniosków,
- 3) dostępność, środków LGD na poszczególne typy operacji.

Przewodniczący Rady odczytuje uchwały dotyczące poszczególnych projektów rozpatrywanych w trakcie posiedzenia, bez potrzeby ich przegłosowania. Każda uchwała powinna zawierać:

- 1) informacje o wnioskodawcy operacji (imię i nazwisko lub nazwę, miejsce za mieszkania lub miejsce działalności, adres lub siedzibę, PESEL lub REGON, NIP)
- 2) tytuł operacji zgodny z tytułem podanym we wniosku,
- 3) kwotę pomocy o jaką ubiegał się wnioskodawca zgodną z kwotą podaną we wniosku,
- 4) informację o decyzji Rady w sprawie zgodności lub braku zgodności operacji z LSR,
- 5) informację o finansowaniu lub nie finansowaniu realizacji operacji.

W trakcie posiedzenia Rady sporządzany jest protokół, w którym odnotowuje się wyniki głosowania. Uchwałę podpisuje Przewodniczący Rady po jej podjęciu. Uchwały podjęte przez Radę, nie później niż 7 dni od ich uchwalenia, Przewodniczący Rady przekazuje Zarządowi.

Protokół z posiedzenia Rady sporządza się w terminie 7 dni po odbyciu posiedzenia i wyklada do wglądu w Biurze LGD na okres 14 dni w celu umożliwienia członkom Rady wniesienia ewentualnych poprawek w jego treść. Wniesioną poprawkę, o której mowa w ust. 1 rozpatruje Przewodniczący Rady. Jeżeli Przewodniczący nie uwzględni poprawki, poprawkę poddaje się pod głosowanie na następnym posiedzeniu Rady, która decyduje o przyjęciu lub odrzuceniu poprawek. Po zakończeniu procedury dotyczącej możliwości naniesienia poprawek do protokołu przewidzianej, przewodniczący obrad podpisuje protokół. Protokoły i dokumentacja z posiedzeń Rady jest gromadzona i przechowywana w Biurze LGD. Dokumentacja ma charakter jawny i jest udostępniana do wglądu wszystkim zainteresowanym.

Od decyzji wydanej przez Organ decyzyjny LGD, czyli Radę służy odwołanie. Strona niezadowolona z decyzji może zwrócić się do tego organu z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy. Wnioskodawca po posiedzeniu Rady ma prawo uzyskać informację w biurze LGD, czy jego projekt znalazł się na liście projektów przeznaczonych do dofinansowania. Jeśli nie, może złożyć odwołanie do Rady LGD w formie pisemnego wniosku o ponowne rozpatrzenie wniosku o dofinansowanie operacji. Odwołanie podlega ponownemu rozpatrzeniu przez Radę wniosku o dofinansowanie operacji na posiedzeniu zwołanym przez Przewodniczącą Rady lub jego zastępcę. Wniosek o ponowne rozpatrzenie wniosku o dofinansowanie operacji musi zostać szczegółowo uzasadniony i złożony między 7 a 14 dniem po posiedzeniu Rady. Wniosek o ponowne rozpatrzenie operacji pozostaje bez rozpatrzenia w przypadku gdy:

- został wniesiony po upływie terminu określonego,
- został wniesiony przez nieuprawniony podmiot, tzn. nie będący wnioskodawcą, którego wniosek o dofinansowanie operacji podlegał ocenie,
- nie zawierał pisemnego uzasadnienia lub innych danych wymaganych we wniosku o ponowne rozpatrzenie.

W momencie ponownego rozpatrywania wniosku o dofinansowanie operacji członkowie Rady rozpatrują wniosek na podstawie kryteriów obowiązujących w danym konkursie i tylko w tych jego elementach, których dotyczy uzasadnienie podane przez wnioskodawcę. Rada podejmuje uchwałę o pozytywnym lub negatywnym rozpatrzeniu wniosku zwykłą większością głosów przy obecności co najmniej połowy członków uprawnionych do głosowania. Wniosek o dofinansowanie operacji, który w wyniku ponownego rozpatrzenia uzyskał liczbę punktów, która kwalifikowałaby go do objęcia dofinansowaniem w danym naborze zyskuje prawo dofinansowania w ramach dostępnych środków. Wniosek o ponowne rozpatrzenie wniosku o dofinansowanie konkretnej operacji może zostać złożony tylko jeden raz. O wynikach ponownego rozpatrzenia wniosku wnioskodawca zostaje poinformowany w terminie 7 dni od dnia posiedzenia Rady, na którym wniosek był rozpatrywany.

Regulamin tu opisany został uchwalony na czas nieoznaczony.

Procedura naboru pracowników LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski”

Procedura rekrutacji pracowników LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski” odbywać się będzie na podstawie konkursów na określone stanowiska. Ustala się procedurę:

Dla naboru dla poszczególnych stanowisk:

- kierownik biura

- asystent projektu

1. Zostanie ogłoszony nabór na wolne stanowiska, poprzez ogłoszenie na stronie internetowej Urzędu Gminy w Brzeźnio odpowiadającego siedzibie LGD
2. Ogłoszony nabór rozpocznie się z momentem podania do publicznej wiadomości informacji o naborze. Nabór trwać będzie 21 dni.
3. Zostanie powołana Komisja ds. Naboru składająca się z Członków Zarządu.
4. Członkowie Komisji zobowiązani są złożyć oświadczenie o nie pozostawaniu w stosunku pokrewieństwa wobec kandydatów na stanowiska pracy w LGD
5. Weryfikacja formalna spełnienia wymogów koniecznych przez kandydatów na poszczególne stanowiska odbędzie się w terminie następującym po ostatnim dniu składania ofert.
  - Komisja sporządza protokół ze spotkania weryfikującego oraz listy kandydatów: a) którzy zakwalifikowali się do kolejnego etapu naboru b) kandydatów, którzy nie spełnili wymagań koniecznych i nie zakwalifikowali się do kolejnego etapu naboru. Lista ta jest również umieszczana na tablicy ogłoszeń w siedzibie LGD.
6. W związku z weryfikacją formalną, kandydaci zostaną powiadomieni pisemnie o jej wyniku w terminie 7 dni. Kandydaci, którzy zakwalifikują się do kolejnego etapu, jakim jest rozmowa kwalifikacyjna, zostaną również powiadomieni telefonicznie.
7. Terminy rozmów kwalifikacyjnych zostają ustalone w momencie weryfikacji formalnej dokumentów kandydatów.
8. Na podstawie rozmowy kwalifikacyjnej Komisja ocenia stopień spełnienia wymogów przez kandydatów i podejmuje decyzję o zatrudnieniu bądź nie zatrudnieniu na w/w stanowiskach.
9. Dla poszczególnych stanowisk zostały określone wymagania konieczne, pożądane kandydata oraz zakres obowiązków na stanowisku (zawarte w tabeli poniżej).
10. Wymagane dokumenty, jakie kandydaci zobowiązani są złożyć dla celów naboru:

- Wypełniony kwestionariusz osobowy.
- Kserokopia dokumentów potwierdzających posiadane wykształcenie, w tym posiadane certyfikaty, dyplomy, zaświadczenia ukończonych kursów, szkoleń itp. w merytorycznym kierunku i staż pracy.
- List motywacyjny, CV.
- Oświadczenie o niekaralności.
- Oświadczenie kandydata o korzystaniu z pełni praw publicznych.
- Oświadczenie kandydata o stanie zdrowia pozwalającym na pracę na wskazanym stanowisku.

11. Sposób składania dokumentów

Wymagane dokumenty aplikacyjne należy składać w zaklejonej kopercie w siedzibie LGD, ul. Wspólna 44; 98-275 Brzeźnio lub wysłać listem poleconym na adres LGD w nieprzekraczalnym terminie do ostatniego dnia naboru do godz. 15.30. Na kopercie należy dopisać słowa "Nabór - Kierownik LGD" bądź „Nabór – asystent projektu w LGD” odpowiednio do stanowisk.

Dokumenty, które wpłyną do LGD po wyżej określonym terminie nie będą rozpatrywane.

Do dokumentów należy dołączyć zgodę na przetwarzanie danych osobowych tj. klauzulę: " Wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych zawartych w ofercie pracy dla potrzeb niezbędnych do realizacji procesu rekrutacji zgodnie z ustawą z dnia 29.08.1997 r. o ochronie danych osobowych (t.j. Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.) oraz ustawą z dnia 22.03. 1990 r. o pracownikach samorządowych (t.j. Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1593 z późn. zm.) ".

12. Wykluczona jest wszelka dyskryminacja kandydatów ze względu na płeć czy też stopień niepełnosprawności.

13. Osoby rekrutujące przyszłych pracowników kierować się będą tylko i wyłącznie kwalifikacjami oraz doświadczeniem kandydatów.

14. W przypadku podobnych wyników po wstępnej fazie rekrutacji pierwszeństwo w otrzymaniu stanowiska będą miały osoby z terenu objętego LSR.

15. W wypadku wystąpienia trudności w zatrudnieniu pracowników o określonych kwalifikacjach, konkurs zostanie powtórzony. Jeśli trudności ze znalezieniem pracownika powtórzą się, wymagania wobec przyszłych kandydatów zostaną zawężone.

16. Kierownikiem biura projektu może zostać osoba o najwyższych kwalifikacjach zawodowych oraz największym doświadczeniu, która w sposób rzetelny i profesjonalny pokieruje projektem, zapewniając uzyskanie oczekiwanych wyników i realizacji zamieszczonych w LSR celów. Kierownik musi wykazać się ponadto dobrymi umiejętnościami organizacyjnymi oraz posiadać zdolności komunikacyjne i łatwość nawiązywania kontaktów interpersonalnych. Konkurs na kierownika zostanie przeprowadzony według wyżej wspomnianych zasad.

17. Asystentami projektu mogą zostać osoby o wykształceniu prawniczym, ekonomicznym lub pokrewnym ze znajomością zasad korzystania z funduszy pomocowych, które uzyskają najlepsze wyniki w trakcie przeprowadzonej rekrutacji, poprzedzonej ogłoszeniem o konkursie. Osoby takie muszą wykazać się ponadto zaangażowaniem w sprawy związane z realizacją zamierzonych celów związanych z rozwojem społeczno-gospodarczym obszaru objętego LSR.

Kadra Stowarzyszenia powinna posiadać uprawnienia, kompetencje, kwalifikacje, doświadczenie zawodowe oraz zakres obowiązków, stosownie do zajmowanych stanowisk.

18. Zarówno uprawnienia, jak i obowiązki mogą zostać zmienione bądź doprecyzowane przez Walne Zgromadzenia bądź Zarząd oraz mogą podlegać zmianie zgodnie z nowymi wymogami prawnymi. W biurze LGD zatrudniony musi być kierownik oraz przynajmniej jeden asystent projektu z odpowiednim wykształceniem prawniczym, ekonomicznym lub pokrewnym.

19. Wykaz osób/stanowisk pożądaných w funkcjonowaniu LGD w przyszłości prezentuje się następująco:

Kierownik Biura wykonuje obowiązki oraz posiada uprawnienia ustalone przez Walne Zgromadzenie. Posiada prawo usunięcia lub zawieszenia każdego pracownika lub przedstawiciela biura wybranego lub mianowanego przez Zarząd, mając ku temu uzasadnione przesłanki. Posiada prawo ogólnej kontroli nadzoru polityk i operacji stowarzyszenia, z uwzględnieniem ograniczeń nałożonych przez Zarząd, dokumentów dotyczących zmian strukturalnych lub niniejszych praw wewnętrznych. Ponadto zarządza on organizacją pracy biura, zarządza

korespondencją oraz dokumentacją stowarzyszenia, asystuje przy prowadzonych projektach, jak również administracyjnie wspiera pracowników biura.

➤ **Asystent projektu o wykształceniu prawniczym, administracyjnym, humanistycznym bądź pokrewnym.** Do obowiązków asystenta o takim wykształceniu należy wyszukiwanie nowych programów pomocowych, sprzyjających dalszemu rozwojowi LGD. Ponadto w zakresie jego obowiązków leży zajmowanie się pisaniem wniosków w celu uzyskania dofinansowania na wybrane inwestycje w różnych dziedzin życia społecznego i gospodarczego oraz pomoc przy pisaniu wniosków mieszkańcom LGD i asysta przy realizacji projektów. Należy do niego organizacja i realizacja działań przewidzianych w projekcie, bieżąca obsługa Beneficjentów, obsługa biura projektu oraz prowadzenie dokumentacji merytorycznej.

Tab. Opis stanowisk w Biurze LGD

L.p.	Stanowisko	Zakres obowiązków	Wymagania konieczne	Wymagania pożądane
1.	Kierownik biura	- zarządzanie i sprawowanie ogólnego nadzoru nad działalnością biura; - zarządzanie organizacją pracy biura; - zarządzanie korespondencją oraz dokumentacją stowarzyszenia; - prawo ogólnej kontroli i nadzoru polityk i operacji stowarzyszenia, dokumentów dotyczących zmian strukturalnych lub praw wewnętrznych; - asystowanie przy prowadzonych projektach i wspieranie pracowników biura.	- doświadczenie w zakresie realizacji podobnych projektów; - bardzo dobra znajomość podejścia Leader; - doświadczenie w zarządzaniu projektami; - zdolności organizacyjne, komunikacyjne i interpersonalne; - umiejętność zarządzania i kierowania zespołem; - znajomość obsługi komputera	- umiejętność sporządzania analiz ekonomicznych; - doświadczenie w aktywizowaniu mieszkańców lokalnych społeczności; - doświadczenie w sektorze pozarządowym

			- prawo jazdy kat. B	
2.	Asystent projektu	<ul style="list-style-type: none"> - weryfikacja formalna wniosków; - wyszukiwanie nowych programów pomocowych, sprzyjających dalszemu rozwojowi obszaru LGD; - pisanie wniosków w celu uzyskania dofinansowania na wybrane inwestycje w różnych dziedzin życia społecznego i gospodarczego; - pomoc przy pisaniu wniosków mieszkańcom LGD; - asysta przy realizacji projektów; - dokonywanie rozliczeń finansowych i rachunkowych LGD oraz zarządzanie finansami; - organizowanie i realizowanie działań przewidzianych w projekcie; - bieżąca obsługa Beneficjentów; - obsługa biura projektu oraz prowadzenie dokumentacji merytorycznej 	<ul style="list-style-type: none"> - wykształcenie prawnicze lub administracyjne lub pokrewne; - znajomość zasad korzystania z funduszy pomocowych; - zaangażowanie w sprawy związane z realizacją celów LSR; - znajomość obsługi komputera; - dobra organizacja pracy - prawo jazdy kat. B 	<ul style="list-style-type: none"> - doświadczenie w zakresie usług doradczych; - znajomość języka obcego

Warunki lokalowe biura LGD

Biuro stowarzyszenia znajduje się przy ulicy Wspólnej 44 w siedzibie Urzędu Gminy. Pomieszczenie biurowe o pow. 25 m². Dostępność do zaplecza kuchennego. Oczywiście na ta chwilę jest dostępność do telefonu i faksu oraz do Internetu. W przyszłości można pomyśleć o wydzielonym numerze. Jeśli to się będzie zawierać w kosztach funkcjonowania LGD. Na obecna chwilę łączenie z numerem biura LGD będzie przez Centrale UG. Urząd posiada własne archiwum, z którego mogą korzystać jednostki zewnętrzne. Do dyspozycji LGD sala konferencyjna na 80 osób z nagłośnieniem oraz sprzęt multimedialny do prezentacji. Dostępność lokalu do godziny 22. Parking. Centrum wsi i gminy.

6. Kwalifikacje i doświadczenie osób wchodzących w skład organu decyzyjnego LGD

Organ decyzyjny LGD w myśl postanowień statutu LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski” stanowi Rada. Członkowie Rady posiadają kwalifikacje w zakresie pozyskiwania środków z funduszy unijnych oraz szerokie doświadczenie zdobyte dzięki udziałowi w licznych projektach na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, organizacji szkoleń i doradztwa przy wykorzystywaniu funduszy strukturalnych oraz działań promocyjnych w gminach.

Wśród członków Rady są przedstawiciele wszystkich Gmin należących do LGD, w tym trzej przedstawiciele sektora społecznego, trzej – gospodarczego, trzej - publicznego. Członkowie Rady posiadają kwalifikacje/doświadczenie i spełniają kryteria:

- 1 osoba posiada biegłą, udokumentowaną znajomość języka angielskiego;
- ponad połowa członków Rady jest zameldowana na obszarze LGD powyżej 3 lat,
- ponad połowa członków Rady posiada wiedzę i doświadczenie z zakresu działalności na rzecz rozwoju obszarów wiejskich i realizacji projektów finansowanych z UE.

Szczegółowy opis kwalifikacji i doświadczenia członków Rady zawiera się w załączniku nr 3.

7. Doświadczenie LGD i członków LGD albo jej partnerów w realizacji operacji

Lokalna Grupa Działania składa się z partnerów społecznych, gospodarczych i publicznych. Członkami oraz partnerami LGD są osoby zaangażowane w rozwój obszaru objętego LSR.

Doświadczenie członków i partnerów LGD zostało szerzej opisane w załączniku nr 4.

2.2. Uwarunkowania przestrzenne, geograficzne, przyrodnicze, historyczne i kulturowe

Uwarunkowania przestrzenne

Obszar objęty działalnością LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski” zlokalizowany jest w powiecie sieradzkim położonym w zachodniej części województwa łódzkiego. Powierzchnia tego obszaru wynosi 466 km², a zamieszkuje go 24 700 mieszkańców. Stosunek liczby kobiet do mężczyzn waha się w granicach 50%.

Obszar LGD	Liczba miejscowości wiejskich (stan na 31.12.2006)	Ludność (stan na 31.12.2006)	Powierzchnia (stan na 31.12.2006)
Gmina Brąszewice	45	4 525	107 km ²
Gmina Brzeźnio	30	6 424	129 km ²
Gmina Wróblew	33	6 259	113 km ²
Gmina Złoczew	30	7 492	117 km ²
Ogółem LGD	138	24 700	466 km ²

Źródło: GUS

Mapa administracyjna LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski”

Sąsiadami administracyjnymi omawianego obszaru są: od północy - Miasto i Gmina Warta (powiat sieradzki) - 254 km², od wschodu – Gmina Sieradz (powiat sieradzki) - 182 km², Miasto Sieradz (powiat sieradzki) – 51 km², Gmina Burzenin (powiat sieradzki) – 120 km², od południa - Gmina Ostrówek (powiat wieluński) – 101 km², Gmina Konopnica (powiat wieluński) – 83 km², Gmina Lututów (powiat wierzuszowski) - 76 km², od zachodu – Gmina Klonowa (powiat sieradzki) – 95 km², Gmina Błaszki (powiat sieradzki) – 201 km², oraz w województwie wielkopolskim: Gmina Czajków (powiat ostrzeszowski) - 71 km², Gmina Brzeziny (powiat kaliski) – 127 km².

Obszar LGD położony jest w sąsiedztwie Miasta Sieradz, przez analizowany teren przebiegają dwie drogi krajowe:

- nr 12 (Gmina Wróblew) – Łęknica (przejście graniczne do Niemiec) – Żary – Żagań – Głogów – Leszno – Jarocin – Kalisz – Błaszki – Wróblew – Sieradz – Piotrków Trybunalski – Opoczno – Radom – Puławy – Lublin – Chełm – Berdyszcze (przejście graniczne na Ukrainę). Droga krajowa nr 12 przebiega równoleżnikowo przez obszar Polski od granicy z Niemcami do granicy z Ukrainą.

- nr 14 (Gmina Złoczew, Brzeźnio) – Łowicz– Łódź – Sieradz – Złoczew – Walichnowy.

Dobre połączenia komunikacyjne oraz bliskość Miasta Sieradz stwarzają możliwości rozwoju gmin objętych LGD.

Uwarunkowania geograficzne

Analizowany obszar posiada rzeźbę płaskorówninną oraz niskofalistą. Północno – wschodnią część obszaru LGD (Gmina Brzeźnio, Wróblew) można zaliczyć do typu rzeźby falistej i pagórkowatej. Obszar LGD położony jest na Wysoczyźnie Złoczewskiej wchodzącej w skład Niziny Wielkopolskiej. Wysoczyzna Złoczewska leży w środkowej części Niziny Południowo-Wielkopolskiej. Wysoczyznę tę stanowi równina morenowa położona w międzyrzeczu Proсны i górnej Warty. Występuje tutaj układ mozaikowy – terenów uprawnych i pól lasu, co powoduje, że teren ten prezentuje się niezwykle malowniczo. Nieznaczne fragmenty obszaru LGD na wschodzie znajdują się w Kotlinie Sieradzkiej.

Uwarunkowania przyrodnicze/środowiskowe

Klimat

Warunki klimatyczne na obszarze LGD charakteryzują się średnioroczną temperaturą powietrza wynoszącą około 8°C. Najzimniejszym miesiącem jest luty ok. – 2,7°C, a najcieplejszym lipiec ok. +18 °C. Średnia roczna amplituda wynosi 21°C. Bezmroźny okres trwa blisko 127 dni. Przeciętna długość okresu wegetacyjnego waha się w granicach 216-240 dni. Niekorzystnym elementem klimatycznym jest niska suma opadów, wahająca się od 550 mm do 600 mm, co prowadzi do przesuszenia gleb. Przeważają tu wiatry z zachodu, z południowego zachodu i południowego wschodu największe prędkości występują z kierunku zachodniego.

Gleby

Na obszarze LGD przeważają gleby bielcowe i brunatne należące do żytnich kompleksów rolniczej przydatności. Negatywną cechą tych gleb jest słabe lub okresowe uwilgotnienie oraz ich stosunkowo duża kwasowość. Najlepsze gleby zaliczane do kompleksu pszennego bardzo dobrego i dobrego tj. II, III, IV klasy bonitacyjnej występują w Gminie Wróblew oraz w środkowej części Gminy Brzeźnio (III-IV klasa). Na pozostałym obszarze LGD dominują gleby V i VI klasy bonitacyjnej.

Lesistość

Lesistość obszaru LGD wynosi 23,44 % powierzchni i na tle kraju (28,93%) należy do przeciętnych. Lasy zajmują powierzchnię 10 913,5 ha. Najwyższa lesistość występuje w Gminie Brąszewice (3811,6 ha), Brzeźnio (3221,6

ha), Złoczew (2888 ha), a najniższa w Gminie Wróblew (992,3 ha)¹. W strukturze lasów zdecydowanie dominują gatunki iglaste głównie sosna, poza tym wyróżniamy: buk, jodłę, dąb, brzozę, świerk i wiele innych gatunków. Przeciętny wiek drzewostanu w lasach analizowanego obszaru wynosi ok. 50 lat.

Kompleksy leśne o powierzchni 825 ha w tym:

Brąszewicki Obszar Chronionego Krajobrazu (część leżąca na terenie gminy Wróblew) o powierzchni 665 ha

Bogactwa naturalne

Na obszarze LGD wyróżniamy wiele rezerwatów przyrody:

- **Rezerwat leśny "Jaźwiny"** (Gmina Brąszewice) o powierzchni 3.86 ha, ochroną objęto wielowarstwowy wilgotny bór mieszany pochodzenia naturalnego, stanowiący "wyspę" wśród rozległych borów suchych. Rezerwat ten utworzono w 1963 roku na terenie uroczyska „Błota”. Na drzewostan objęty ochroną w rezerwacie składają się sosny, świerki i jodły liczące od 90 do 150 lat. W runie leśnym obficie występuje paproć orlica pospolita, a w najwilgotniejszych miejscach - mchy torfowce i mech płonnik. Występuje tu również gwiazdnica dwulistna, siódmaczek leśny, wąkrota pospolita i widłak jałowcowaty, Nieopodal granic rezerwatu znajduje się stanowisko długosza królewskiego - największej paproci występującej w Polsce, oczywiście będącej pod ścisłą ochroną.
- **Rezerwat leśny "Nowa Wieś"** (Gminy Brzeźnio i Złoczew) został utworzony w 1957 roku w celu zachowania fragmentu wielogatunkowego lasu mieszanego o charakterze naturalnym z udziałem jodły i buka, występujących przy granicy ich zasięgów oraz stanowisk licznych gatunków roślin chronionych. W obecnych granicach rezerwat "Nowa Wieś" zajmuje obszar lasu o powierzchni 116.58 ha położony w leśnictwie Potok - Nadleśnictwo Złoczew. Obszar obecnego rezerwatu obejmuje części kilku ówczesnych uroczysk: Komarówka, Zimne Łąki, Paza i Modrzewiowa Poręba. Rezerwat położony jest w zlewni rzeki Żegliny będącej prawym dopływem Warty. Chronione w nim biocenozy to niskie grądy z udziałem jodły (występujące tu na granicy zasięgu tego gatunku). Bardzo cenne i interesujące są także pozostałe typy zbiorowisk, szczególnie zaś łągi przystrumykowe i dystroficzny zespół olsu torfowcowego. Zarówno flora jak i fauna rezerwatu zawiera typowy dla takich siedlisk zestaw gatunków, w tym szereg rzadkich oraz chronionych. Pod względem bogactwa gatunków a także struktury ilościowej i przestrzennej poszczególnych gatunków runa, lasy rezerwatu przypominają chronione obiekty leśne Puszczy Białowieskiej. Rezerwat położony jest w bezpośrednim pobliżu północnych (lokalnie) granic naturalnych zasięgów jodły, świerka i buka. Cechą wyróżniającą rezerwat "Nowa Wieś" jest wielkie bogactwo świata roślinnego. Gatunkowy świat florystyczny rezerwatu przedstawia się imponująco. Odnotowano tu występowanie 262 gatunków roślin, w tym 32 gatunki mchów i 230 gatunki roślin naczyniowych.
- **Rezerwat przyrody „Paza”** (Gmina Złoczew) utworzony na obszarze 27,21 ha na terenie Leśnictwa Potok, Nadleśnictwa Złoczew, Gminy i Miasta Złoczew. Rezerwat powstał w celu ochrony najlepiej w Nadleśnictwie Złoczew zachowanych starodrzewi bukowych (ok. 90-150-letnich) na żyznym środowisku grądowym. Najstarsze 160-letnie buki dochodzą tu do 300 cm średnicy. Celem ochrony są również stanowiska chronionych oraz rzadkich gatunków roślin. Z roślin chronionych należy wymienić przede wszystkim wawrzynka wilczelyko, bluszcz pospolity, marzankę wonną, kruszynę pospolitą, kalinę koralową, a z rzadkich łuskiewnika różowego oraz korkową odmianę wiązu polnego.
- **Rezerwat Wrząca** (Gmina Złoczew) o powierzchni 59,1 ha utworzony 11 grudnia 1995 r. na terenie: północno-zachodniej części uroczyska "Orły", Leśnictwa Biała, Nadleśnictwa Złoczew, Miasta i Gminy Złoczew. Celem utworzenia rezerwatu była ochrona jedynych na terenie nadleśnictwa Złoczew, najlepiej zachowanych fitocenoz kwaśnej buczyny niżowej oraz ponad stuletnich starodrzewi bukowych z udziałem jodły na granicy ich zasięgu.
- **Uroczysko „Pyszków”** (Gmina Brzeźnio) – odnotowano jedyne znane w powiecie sieradzkim stanowisko naturalne cisów.

---

¹ Dane 2007 r. GUS

▪ **Brąszewicki Obszar Chronionego Krajobrazu** zajmuje 55% Gminy Brąszewice. Mimo niewielkiego stopnia zróżnicowania poziomu terenu nie brak tu malowniczych, urokliwych zakątków, składa się z: rezerwat „Jaźwiny”, użytek ekologiczny „Brąszewice”, użytek ekologiczny „Błota”, użytek ekologiczny „Błota II”, użytek ekologiczny „Błota III”, oraz lasy ochronne i pomniki przyrody.

Na terenie LGD znajdują się również **zabytkowe parki** w:

- Kliczkowie Małym I poł. XIX w., Kliczkowie Wielkim XVII/XVIII w., Dębołęce XIX w., Ostrowie XIX/XX w., Nowej Wsi XIX/XX w., Pyszkowie XIX w. (Gmina Brzeźnio), Tubądzin 2,92 ha, Chartupia Wielka 5,9 ha, Kobierzycko 2,32 ha, Inczew 3,19 ha, Kościerzyn 4,87 ha (Gmina Wróblew).

Na obszarze LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski” występuje wiele **pomników przyrody ożywionej**:

- Okazy drzew w miejscowościach: Kliczków Mały (24), Dębołęka (2), Lipno (1), Kliczków Wielki (14), Leśnictwo Pyszków (1) oraz 2 stanowiska bluszczu pospolitego w Kliczkowie Małym i Leśnictwie Pyszków, 1 stanowisko długosza królewskiego w Leśnictwie Dąbrowa (Gmina Brzeźnio), Starce (11), Budy (3), Godynice (2), Błota (1), Orły (1), Kurpie (1) (Gmina Brąszewice).

Przez obszar LGD przebiega ścieżka przyrodniczo – leśna „Buczyna Złoczewska” jej długość wynosi 4,6km, ustawiono na niej 9 przystanków. Prezentuje ona cenne przyrodniczo fragmenty drzewostanów, nierzadko o charakterze zbliżonym do lasów naturalnych. Jest to miejsce o dużych walorach edukacyjnych, można tam organizować zajęcia edukacyjne i spotkania przy ognisku. Zapoznaje także z elementami gospodarki leśnej prowadzonej w lasach państwowych przez leśników. Rzeźba terenu urozmaicona wydmami i różnorodna roślinność uatrakcyjniają ścieżkę. Sąsiedztwo zbiornika wodnego i ciekawych fragmentów lasu umożliwia przeprowadzanie zajęć według różnych ciekawych scenariuszy. Miejsce to jest niezwykle urokliwe, obok zbiornika przeciwpożarowego znajdują się ławy i stoły umożliwiające zrobienie ogniska na świeżym powietrzu, tuż obok znajduje się zadaszona wiata z ławami i stołami oraz miejscem na ognisko.

Surowce mineralne

Na obszarze LGD, a dokładniej w Gminie Złoczew udokumentowano złoża węgla brunatnego „Złoczew”. Ponadto w rejonie Unikowa (Gm. Złoczew) występuje złożo gazu ziemnego o zasobach 170 mln m³. Prawie na całym obszarze LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski” występują surowce ilaste – gliny zwałowe. Duże złożo glin zwałowych udokumentowano w Ostrowie (gm. Brzeźnio), w złożu „Rożdżały” i „Złote”. Natomiast kruszywo naturalne występuje w miejscowości Rydzew (Gmina Brzeźnio).

Na terenie Gminy Brąszewice występują liczne złoża utworów piaszczystych, piaszczysto - żwirowych. Zlokalizowane są one głównie w rejonie: Zabrodzia, Przerycia, Wojtyszek, Chajewa, Wólki Klonowskiej, Jończyk, Godynic, Ciupek, Starc, Czartorii. Istnieją również obszary występowania glin, wyrobiska zlokalizowane są w rejonie wsi: Gałki, Żuraw - Wiertelaki, Chajew, Wojtyszki. Złoża te leżą na prywatnych gruntach i są wykorzystywane w budownictwie i drogownictwie oraz przez miejscową ludność na potrzeby własne. Udokumentowane złoża ilów trzeciorzędowych pilocenijskich znajdują się w rejonie miejscowości Złote. Występuje tu złożo ilów jednorodnych, brunatnych, szarych lub szarokremowych z domieszką pyłu, plastyczne lub średnio plastyczne. Iły te kwalifikowane są do wyrobu cegły pełnej, dziurawki, sitówki, kratówki, pustaków, rurek drenarskich. Aktualnie surowiec nie jest eksploatowany. W miejscowości Wólka Klonowska znajduje się złożo kruszywa naturalnego. Kopalinę złoża stanowi mieszanina piasku i żwiru. Powierzchnia złoża to 71 038 m², a jego zasoby to 221 tys. m³. Surowiec nadaje się do produkcji betonu zwykłego, do asfaltu lanego oraz odbudowy dróg. Złoża piaszczysto - żwirowe występują również w rejonie wsi Przerycie, Przyczalki, Szczesie.

Na obszarze Gminy Wróblew znajdują się w osadach czwartorzędowych rozpoznane 3 złoża kruszywa naturalnego „Rakowice - Mantyki” ocenia się je na 117 ton, „Inczew” – 85,5 tys. ton „Smardzew”.

Zasoby wodne

Obszar objęty LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski” leży w dorzeczu rzeki Warty. Sieć rzeczna na analizowanym obszarze tworzą rzeki:

- Oleśnica, Myja (9,26 km, klasa czystości IV), Żeglina (lewobrzeżne dopływy Warty)
- Łużyca, Pokrzywnica, Żurawka, Brąszówka – małe ciek wodne. Zlewnia Łużycy jest zlewnią deficytową dla potrzeb rolnictwa.

Na analizowanym obszarze znajduje się zbiornik retencyjny Próba. Przy zbiorniku przebiega trasa rowerowa – sieradzka eSka. Zbiornik znajduje się w Gminie Brzeźnio, utworzony został w 2001 roku w dolinie rzeki Żeglina, w miejscowości Próba, od której pochodzi jego nazwa. Powierzchnia lustra wody przy maksymalnym napełnieniu wynosi 21,4 ha, średnia szerokość zbiornika 130 m, długość 1,7 km, średnia głębokość 1,5 m. Zbiornik znakomicie nadaje się do celów rekreacyjnych. To miejsce wypoczynku amatorów wędkowania. Po wschodniej stronie zbiornika rozwija się budownictwo letniskowe, latem funkcjonuje kąpielisko strzeżone, wypożyczalnia sprzętu pływającego, mała gastronomia. Wokół zalewu wydzielone są miejsca na rozbicie namiotu oraz miejsca parkingowe. Teren jest uzbrojony w wodę i energię elektryczną. Na wzniesieniu pod lasem stoją dwie altany wyposażone w stoły, ławy i stojaki na rowery.

Na brzegach zbiornika archeolodzy z Sieradza, w ramach badań ratowniczych, odkryli istnienie osady otwartej kultury łużyckiej (VII-VI w. p.n.e. - okres haksztacki) oraz ślady osadnictwa z VIII-II w. p.n.e. i z okresu rzymskiego (I-II w. n.e.).

Zanieczyszczenie środowiska – analiza otoczenia LGD

Środowisko w sąsiednich gminach jest mało zanieczyszczone. Działalność człowieka w niewielkim stopniu powoduje przekształcenia i zanieczyszczenie środowiska naturalnego. Degradacja wód powierzchniowych spowodowana jest niekontrolowanymi zrzutami ścieków z terenów zabudowanych, trafiających do gruntu i rowów melioracyjnych, a także spływem nawozów oraz środków ochrony roślin z pól. Źródła skażenia powietrza pochodzą głównie z ciągów komunikacyjnych oraz braku uregulowanej gospodarki cieplnej, opierającej się na zasadzie indywidualnych palenisk domowych. Czynnikiem wpływającym na zanieczyszczenie gleb jest nawożenie pól nawozami sztucznymi i stosowanie środków ochrony roślin oraz innych środków wykorzystywanych w działalności człowieka.

Uwarunkowania historyczne

Brąszewice legitymują się metryką późnośredniowieczną, a nazwa miejscowości jako wsi kościelnej w zachowanych źródłach pisanych pojawia się przed rokiem 1495. W czasach nowożytnych Brąszewice wchodziły w skład królewskich przynależnych do starostwa sieradzkiego. Z tego też okresu ocalało stosunkowo dużo dokumentów do dziejów miejscowości, m.in. znany jest ponowny przywilej powinności mieszkańców z grudnia 1529 r., wydany w Piotrkowie przez Zygmunta I /potwierdzony przez Stefana Batorego w Warszawie 3 IV 1578. Brąszewice wsią gminną zostały dopiero w 1953 roku.

Historyczne korzenie miejscowości Brzeźnio sięgają wieku XII (co potwierdzają źródła pisane), natomiast legenda wspomina czasy pogańskie. Według przekazu ustnego w osadzie znajdował się święty gaj – miejsce odprawiania pogańskich misterii. Podczas trwania obrzędów ukazał się ponoć na jednej z brzoź św. Idzi. Mieszkańcy wsi, przejęci tym faktem, niezwłocznie przyjęli chrześcijaństwo i obrali Idziego swoim patronem, natomiast od

owej brzozy – miejsca cudu - wieś przyjęła swą nazwę. Wieś Brzeźnio, będąca rodową własnością biskupa krakowskiego Iwona z rodu Odrowążów, między 1218 a 1229 r. została przekazana klasztorowi w Imbramowicach. W drugiej połowie XVII w. przeszła na własność Zapolskich, od których w połowie wieku następnego nabyli ją Bleszyńscy. Ostatnim właścicielem wioski był dziedzic Chałaszkiewicz, a ziemię rozparcelowała jego żona. Pełniejszy rozwój wioski nastąpił po roku 1864 w wyniku uwłaszczenia chłopów. Na przełomie 1916/1917 roku nastąpiła duża aktywizacja społeczeństwa polskiego w dziedzinie oświaty i kultury, która zaowocowała m.in. w 1917 roku otwarciem biblioteki w Brzeźniu.

Gmina Wróblew powstała ze złączenia 3 Rad Gromadzkich. W 1968r. do Gromadzkiej Rady Narodowej we Wróblewie dołączono 2 sołectwa (4 wsie) z GRN w Wąglczewie. W 1973r. dołączono GRN w Chartupi Wielkiej; jedno sołectwo Sędzice z GRN Warta i jedno sołectwo Kościerzyn z likwidowanej GRN Chartupia Mała. Gmina Wróblew jest typowo rolnicza, w której przeważają ziemniaki (w tym wczesne), sadownictwo i warzywa. Ziemniaki zajmują około 50% powierzchni zasiewów. Uprawa na szeroką skalę rozpoczęła od kontraktacji przez Zakłady Przetwórstwa Przemysłowego Lubań w latach 1966 – 1970. To pozwoliło wyspecjalizować się w uprawie ziemniaka wczesnego, którego uprawę rozpoczęli rolnicy z sołectw: Oraczew, Sadokrzyce, a w latach późniejszych pozostałe. Nasi rolnicy sami wywożą własnym taborem samochodowym do wszystkich miast w Polsce, a nawet do Czech.

Pierwsze wzmianki o mieście Złoczew pochodzą z XV w. Odnoszą się one do osady o nazwie Złączów, następnie dokumenty mówią o wsi Złączów i dużo później dopiero nazwa ta przybrała formę Złoczew. W połowie XVI w. dziedzicem dóbr złoczewskich był Stanisław Ruszkowski herbu Pobóg, miecznik sieradzki, chorąży kaliski. Potem następcą jego był syn Andrzej herbu Pobóg z Rokszyc, miecznik kaliski, dziedzic Nowej Wsi, który ze Złoczewa uczynił swoją główną rezydencję i stałą siedzibę. Ponieważ w tym okresie zgodnie z utartą praktyką kościół stawiano zawsze w głównej siedzibie właściciela dóbr, więc i w Złoczewie przystąpiono do jego budowy. Pierwszą budowlą sakralną w naszej miejscowości był klasztor Ojców Bernardynów, fundowany ok.1593 r. przez St. Ruszkowskiego i później przez jego syna Andrzeja Ruszkowskiego w 1600 r. a następną kościół farny pochodzący z wyłącznej fundacji Andrzeja Ruszkowskiego i częściowo jego brata Marcina. To właśnie Andrzej Ruszkowski postanowił uczynić ze Złoczewa ważny ośrodek rzemieślniczo-handlowy i podnieść go do rangi miasta. Z projektem o nadanie praw miejskich wsi Złoczew wystąpił wkrótce do króla Zygmunta III Wazy. Dobre położenie Złoczewa na skrzyżowaniu szlaków handlowych między Wieruszowem, Sieradzem i Wieluniem było jeszcze jednym atutem w rękach Ruszkowskiego by podnieść rolę swej siedziby jak i zwiększyć dochody uzyskiwane od przejeżdżających karawan kupieckich z Norymbergii, Wrocławia i innych miast. Po wcześniej podjętych staraniach, dnia 14 grudnia 1605 r. król Zygmunt III Waza wydał w Krakowie przywilej lokacyjny na założenie miasta Złoczewa na prawie magdeburskim. W przywileju lokacyjnym zostały wyznaczone w mieście targi co tygodniowe w każdy wtorek oraz 5 jarmarków rocznie. Zburzono dawny kształt wsi i nadano jej nowy charakter miejski z rynkiem, ulicami itp.

Wydarzenia historyczne mające wpływ na specyfikę oraz spójność obszaru/obiekty o znaczeniu turystycznym materialne

Na obszarze LGD, a dokładniej na terenie Gminy Brzeźnio odbywały się walki powstańcze. W pobliżu miejscowości Pyszków, znajduje się mogiła powstańców styczniowych. W początku lutego 1863 roku w lasach lipińskich należących do dóbr pyszkowskich Michała Kobierzyckiego, rozłożył się oddział powstańczy Makarego Drohomireckiego. Położenie oddziału wskazał Rosjanom z garnizonu sieradzkiego pewien włościanin z Nowej

Wsi. W dniu 12 lutego na powstańców uderzyli Rosjanie pod dowództwem majora Hanczakowa i majora Pisanki w sile trzech rot piechoty i czterdziestu kozaków: razem 500 żołnierzy. Z liczącego 32 powstańców oddziału, złożonego głównie z młodzieży akademickiej, po rozpaczliwej obronie pięciu poległo na miejscu. Byli to: dowódca oddziału – Makary Drohomirecki (otrzymał 30 ran postrzałowych i kłutych), ksiądz Kazimierz Jany – kapelan oddziału, Aleksander Hauke (syn płk. a następnie gen. Hauke-Bossaka), Pawłowski (malarz z Częstochowy) i jeden nieznanego nazwiska. Właściciel majątku z powodu zakazu pochowania poległych na cmentarzu w Brzeźniu, złożył ich ciała w kurhanie na polu bitwy. Reszta oddziału uciekła w kierunku zachodnim i została wybita i wzięta do niewoli. W potyczce tej zginęło 20 powstańców. Inna potyczka miała miejsce pod Nową Wsią, gdzie 16 października 1863 roku poległo 4 powstańców z oddziału majora Józefa Androszka: Jan Balcerowski i trzech o nieznanym nazwisku. Pochowani oni zostali na cmentarzu parafialnym w Brzeźniu.

Również w okolicy Kliczkowa miały miejsce walki powstańcze. Pod koniec powstania styczniowego, w maju 1864 r. grupa powstańców po potyczce w Jasionnej przybyła do kliczkowskiego lasu. Tu oddział zrobił sobie odpoczynek. Żołnierze otrzymali pomoc z dworu, którego właścicielem był wówczas Ignacy tarnowski – naczelnik sieradzkiego okręgu powstańczego. Jednostka carska w Sieradzu otrzymała donos o stacjonującym w lesie oddziale. Moskale, dobrze poinformowani przybyli 3 różnymi drogami, otoczyli las. W bitwie zginęli prawie wszyscy powstańcy z wyjątkiem dwóch oficerów, których wzięto do niewoli. W miejscu zdarzenia znajduje się obelisk z napisem: „Pamięci uczestników Powstania Styczniowego 1863r. Cześć bohaterom”.

Uwarunkowania kulturowe

Dobra kultury materialnej

Wśród zasobów materialnych LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski” można wyróżnić:

- Kościół Parafialny pod wezwaniem św. Idziego w Brzeźniu wybudowany w latach 1755-61 z fundacji Kazimierza i Teresy Bleszyńskich, na placu przykościelnym znajduje się dzwonnica zbudowana w 1861 roku; drewniany Kościół Parafialny z 1764 roku w Kliczkowie Małym pod wezwaniem św. Jana Nepomucena, wzniesiony z fundacji Rocha Tarnowskiego; barokowy obraz Trójcy Świętej w kościele parafialnym p. w. Najświętszego Serca Jezusowego w Brąszewicach; część wyposażenia XVII/XVIII wiecznego z neogotyckiego kościoła parafialnego p. w. św. Marcina i Zofii w Godynicach; zespół klasztorny Kanoników Regularnych w Wąglczewie, na który składają się kościół p.w. św. Klemensa zbudowany w latach 1623 - 35 z fundacji Macieja i Stanisława Łubieńskich wg projektu Jerzego Hoffmana oraz budynek klasztorny; klasycystyczny kościół p.w. św. Bartłomieja Apostoła (1797) w Chartupii Wielkiej; drewniany kościół p.w. św. Piotra i Pawła we Wróblewie z 1804 r.; Klasztor Sióstr Kamedulek w Złoczewie, ufundowany przez Andrzeja Ruszkowskiego w latach 1600-1603; Kościół Parafialny pod wezwaniem Św. Andrzeja Apostoła, który powstał w latach 1611-1614 w miejscu drewnianej świątyni z inicjatywy Andrzeja Ruszkowskiego; murowany kościół parafialny p.w. św. Wawrzyńca w Stolcu z 1912 roku; murowany neogotycki Kościół parafialny p.w. św. Stanisława Biskupa w miejscowości Uników wzniesiony w latach 1870-1875, na miejscu drewnianego kościółka z XVII w.,
- Młyn wodny z 1950 roku w Kurpiach, wiatrak typu „koźlak” w Sadokrzycach z 1920 roku,
- Murowany dwór z pierwszej połowy XIX wieku w Barczewie, dworek modrzewiowy z początku XIX wieku położony w Kliczkowie Małym (dwór położony jest na wyspie otoczonej fosą. Koło dworu znajduje się zabytkowy park, który stanowi jedno z największych skupisk drzew pomnikowych), neoklasycyzy murowany dwór z przełomu XVII/XVIII wieku w Kliczkowie Wielkim, murowany dwór z początku XIX wieku w Pyszkowie, Zabytkowy dwór i park w Starcach z XIX wieku,

- Karczma wybudowana pod koniec XVIII wieku w miejscowości Tumidaj, przy trasie nr 14, legenda głosi, że w czasie kampanii 1812 r. sam Napoleon Bonaparte ze swoją żoną zatrzymał się w karczmie,
- Zespół dworsko – parkowo – folwarczny w Dębołęce (2 poł. XIX - XX w), w tym: murowany dwór z 2 poł. XIX w, park z aleją dojazdową oraz dawny folwark a w nim: budynek gospodarczy, spichlerz, stajnia z wozownią, kuźnia, obora i brama wjazdowa – murowane, obecnie siedziba Ośrodka Hodowli Zarodowej w Dębołęce (Gmina Brzeźnio). Zespół dworsko - parkowy w Tubądzinie z końca XVIIIw. (we dworze znajduje się Muzeum Wnętrz Dworskich), zespoły dworsko - parkowe w Chartupii Wielkiej, Inczewie, Kobierzycu, Kościerzynie i Sędzicach (Gmina Wróblew),
- Zabytkowy Pałac Ruskowskich – zbudowany w latach 1614-1617, wraz z parkiem i przyległymi budynkami tzw. „czworakami” (Gmina Złoczew),
- Cmentarz parafialny w Złoczewie; Cmentarz parafialny w Stolcu – kwatera wojskowa z czasów II wojny światowej.

Obszar LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski” charakteryzuje się dużymi walorami przyrodniczymi oraz ciekawą architekturą dworską na podstawie tych zasobów utworzono dwa szlaki:

- **Szlak rowerowy "Sieradzka eSka"** – o długości 132 km, kolor żółty.

Szlak, nazwany z racji swego charakterystycznego kształtu "Sieradzką eSką", przygotowany został z myślą o tych wszystkich, którzy przedkładają aktywny wypoczynek nad tradycyjne jego formy. Uwzględnia indywidualne zainteresowania, bowiem na jego trasie każdy - czy to miłośnik przyrody, pamiętek historii, czy też po prostu amator ruchu na świeżym powietrzu - znajdzie coś interesującego. Szczególnie piękny odcinek szlaku prowadzi wzdłuż "Zalewu Próba" gdzie czyste wody zachęcają do dłuższego postoju i rekreacji.

- **Szlak "Zabytkowych Dworów Ziemi Sieradzkiej"** - o długości 45 km - kolor niebieski.

Szlak prowadzi przez miejscowości, w których zachowały się charakterystyczne dla Ziemi Sieradzkiej dworki - siedziby drobnej szlachty. Ich historia pozwala prześledzić przemiany stosunków własnościowych wsi sieradzkiej, a także poznać życie przedstawicieli tutejszej szlachty. Biegnie on z Sieradza, przez: Jezioro - Dąbrówkę - Dąbrówkę Wielką - Kozy - Dębołękę – Tumidaj - Złotowiznę - Kliczków Wielki - Kliczków Mały - Orzeł Biały - Jasionną - Wrząca – Gzików - Błaszki.

Dobra kultury duchowej – tradycje, zwyczaje, obyczaje

Na obszarze LGD prężnie działają następujące placówki kulturalne:

- Gminny Ośrodek Kultury w Brzeźniu; Gminny Ośrodek Kultury we Wróblewie; Miejski Ośrodek Kultury w Złoczewie,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Brąszewicach z rozszerzoną działalnością kulturalną posiadającą swoje filie w Godynicach i Żurawiu; Gminna Biblioteka Publiczna w Brzeźniu z dwoma filiami w Kliczkowie Małym i Barczewie; Gminna Biblioteka Publiczna we Wróblewie, Miejsko – Gminna Biblioteka Publiczna w Złoczewie,
- Muzeum Wnętrz Dworskich w Tubądzinie odział Muzeum Okręgowego w Sieradzu - Muzeum mieści się we dworze z końca XVIII wieku. Prezentowane są wnętrza dworskie z przełomu XIX i XX wieku, jak: salon, salonik - bawialnia, biblioteka, gabinet-sypialnia. Meble z XVIII-XX w., ponad 100 portretów rodu Walewskich z XVII-XX wieku. Ponadto przedmioty artystyczne ze szkła, porcelany i metali szlachetnych, starodruki. Często gościem w Tubądzinie był pisarz, laureat Nagrody Nobla - Władysław Stanisław Reymont. Dwór otacza zabytkowy park o powierzchni 3,2 hektara. Za jego renowację, ochronę i utrzymanie Muzeum w Tubądzinie zostało uhonorowane Złotym Medalem Ministra Kultury i Sztuki.

- Tradycje

Na terenie Gminy Brzeźnio znajdują się 3 Parafie Rzymsko-Katolickie: w Brzeźniu, Pyszkowie i Kliczkowie Wielkim. W każdej z nich odbywają się dwa razy do roku tradycyjne odpusty. W mniejszych wsiach na terenie gminy nadal podtrzymywane są tradycje majowych śpiewań przy krzyżu. W październiku mieszkańcy tych miejscowości gromadzą się najczęściej w miejscowych salach OSP i wspólnie odprawiają różaniec. Nadal w parafiach obchodzone są dożynki parafialne. W parafii Pyszków corocznie odbywa się koncert kolęd w wykonaniu Orkiestry Dętej z Pyszkowa.

- Zwyczaj wywoziny

W Gminie Wróblew znajduje się miejscowość Kobierzycko, w której do dnia dzisiejszego kultywowana jest tradycja wywozin. Polega ona na tym, że osoby, które weszły w związek małżeński w okresie od świąt Wielkiej Nocy, do końca karnawału, w ostatki są obwożone po całej miejscowości. Wywoziny organizują goście weselni, którzy szykują specjalnie ustrojony wózek. Organizatorzy przebierają się w różne stroje. Zdarza się jeszcze zobaczyć osoby w strojach ludowych z regionu sieradzkiego. W tej tradycji uczestniczą mieszkańcy całego Kobierczyka. Na przejeżdżającą parę rzucają pierze i śpiewają przyśpiewki. Organizatorzy do przyśpiewek przygrywiają na instrumentach, takich jak: garnek, patelnia itp. Po wywozinach organizatorzy zostają zaproszeni na poczęstunek.

Produkty tradycyjne

Produkty tradycyjne z regionu to: polewka - zupa z serwatki, masło osełkowe, kiełbasa złoczewska, chleb wiejski wypiekany w tradycyjnych piecach chlebowych.

Artyści lokalni

Na obszarze LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski” działalność kulturalną aktywnie prowadzą muzycy, zespoły muzyczne, artyści, twórcy ludowi.

W Gminnym Ośrodku Kultury we Wróblewie działają zespoły artystyczne i sportowe: zespół śpiewaczy „Wróblewianie”, zespół wokalnie taneczny, zespół tańca współczesnego, grupa rytmiczna „Wróbelki”.

Na terenie Gminy Wróblew działają również twórcy ludowi, z których najbardziej znanym jest rzeźbiarz – malarz Jerzy Kaczmarek, ponadto: Krzysztof Marczak, malarka Anna Szczecińska, Renata Owczarek, Mroślaw Domagała, Grażyna Zawisza, Małgorzata Wypuszcz. Przy szkołach podstawowych działają: teatryki dziecięce, kółka plastyczne, szkolne zespoły sportowe.

Pod skrzydłami Miejskiego Ośrodka Kultury w Złoczewie działają: kapela podwórkowa „Złoczewianie” od 1992r., a od 1997r. Zespół Śpiewaczy „Senior”. Reprezentują gminę na wielu imprezach a za swoją działalność otrzymują liczne odznaczenia.

Na terenie Gminy Brzeźnio prężnie działają amatorskie zespoły artystyczne: Orkiestra Dęta OSP w Brzeźniu, która powstała w 1916 roku, Orkiestra Dęta z Pyszkowa, Kapela Podwórkowa z Brzeźnia, Młodzieżowy Teatr Amatorski "Kameralny" z Kliczkowa Małego, Zespół Śpiewaczy - Obrzędowy "Kliczkowianki" z Kliczkowa Małego, który powstał w 1983 roku. Repertuar „Kliczkowianek” to przede wszystkim piosenki ludowe, przyśpiewki, gusła, wierzenia oraz obrzędy i zwyczaje związane z obchodami świąt i zajęciami kobiet dawnej wsi regionu sieradzkiego. Z powodzeniem bierze udział w przeglądach o charakterze powiatowym, regionalnym oraz wojewódzkim. Kliczkowianki mogą się także pochwalić nagrodami ogólnopolskimi, m.in.: I miejsce w Ogólnopolskim Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu nad Wisłą w kat. śpiewaków ludowych, nagroda w XXI Ogólnopolskim Sejmiku Teatrów Wsi Polskiej w Tarnogrodzie w 2004 r., jak również nagroda w XXIII Ogólnopolskim Sejmiku Teatrów Wsi Polskiej w Tarnogrodzie w 2006 r.

Wizytówką artystyczną Gminy Brąszewice są m.in. Zespół Ludowy „Borusy” oraz Zespół Teatralny im. Ks. Romana Nierychlewskiego. Zespół Ludowy „BORUSY” rozpoczął działalność w 1982 roku, jego kierownikiem jest Maria Drzazga.

Zespół Teatralny im. ks. Romana Nierychlewskiego z Brąszewic ma w swoim repertuarze sztuki o tematyce religijnej. Założycielem był ksiądz Roman Nierychlewski. Brąszewicki zespół tworzą wielopokoleniowe rodziny. Członkowie sami przygotowują scenariusze, scenografię i kostiumy.

Imprezy

Na obszarze LGD „Szlakiem Sieradzkiej E – ski” odbywa się wiele imprez kultywujących tradycje, obyczaje, folklor oraz patriotyzm. Do najciekawszych imprez należy zaliczyć:

Gmina Złoczew:

- Dni Złoczewa (impreza cykliczna) organizowana przez Miejski Ośrodek Kultury w Złoczewie
- Spotkania rodzin muzykujących
- Złoczewskie spotkania Bożonarodzeniowe

Gmina Wróblew:

- Biesiada Karnawałowa
- Dni Gminy Wróblew

Gmina Brzeźnio:

- Sobótki nad Zalewem Próba inauguracja sezonu letniego
- Festyn na rozpoczęcie wakacji – impreza plenerowa dla dzieci
- Turniej Piłki Plażowej o puchar Wójta
- Przegląd Obrzędów Bożonarodzeniowych
- Przegląd Obrzędów Wielkanocnych
- Przegląd Zwyczajów Gospodarskich

Koła Gospodyń Wiejskich

- Wróblew, Kobierzyczo, Słomków Mokry, Oraczew, Tubądzin, Drzazna, Bronisławów, Barczew.

2.3. Ocena społeczno - gospodarcza obszaru, w tym potencjału demograficznego i gospodarczego oraz poziomu aktywności społecznej

Liczba ludności

Stan ludności w poszczególnych latach wg stałego miejsca zameldowania

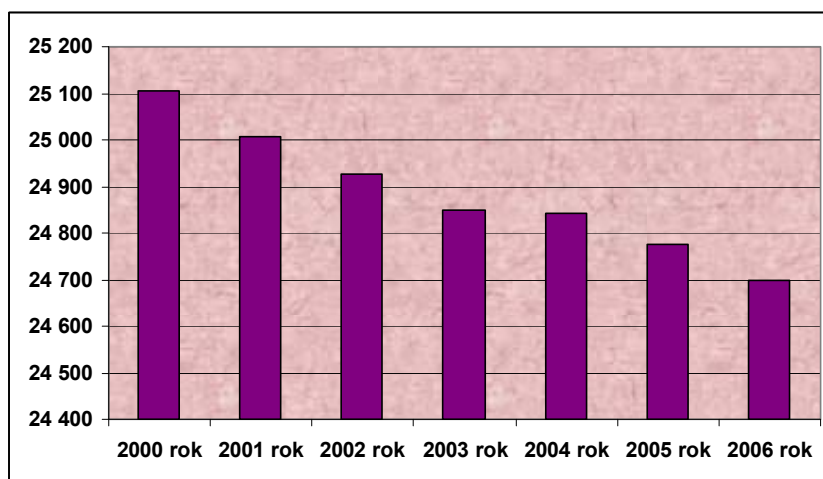
Liczba ludności stan na 31 XII					
lata	Gmina Brąszewice	Gmina Brzeźnio	Gmina Wróblew	Gmina Złoczew	LGD
2000	4 570	6 503	6 438	7 596	25 107
2001	4 545	6 470	6 389	7 603	25 007
2002	4 554	6 434	6 361	7 576	24 925
2003	4 547	6 432	6 327	7 542	24 848
2004	4 550	6 467	6 295	7 530	24 842
2005	4 537	6 454	6 299	7 486	24 776

2006	4 525	6 424	6 259	7 492	24 700
-------------	-------	-------	-------	-------	---------------

Źródło: GUS

Liczba ludności w latach 2000-2006 na obszarze LGD systematycznie maleje, jest to zła prognoza na przyszłość. Od 2000 do 2006 roku ubyło aż 407 osób. Największą liczbę ludności odnotowujemy na obszarze Gminy Złoczew (miasto i obszar wiejski), a najmniej zamieszkiwanym obszarem jest Gmina Brąszewice.

Stan ludności LGD w poszczególnych latach wg stałego miejsca zameldowania na analizowanym obszarze

Źródło: GUS

Gęstość zaludnienia

Dane 2006 r.	Gęstość zaludnienia	Powierzchnia
Gmina Brąszewice	43 os/km ²	107 km ²
Gmina Brzeźnio	50 os/km ²	129 km ²
Gmina Wróblew	56 os/km ²	113 km ²
Gmina Złoczew	64 os/km ²	117 km ²
LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski”	53 os/km²	466 km²

Źródło: GUS

Gęstość zaludnienia na obszarze LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski” w 2006 roku wyniosła 53 osoby na km². Analizując poszczególne gminy należące do LGD obserwujemy najniższą gęstość zaludnienia w Gminie Brąszewice a najwyższą w Gminie Złoczew.

Dane 2006 r.	Gęstość zaludnienia	Powierzchnia
LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski”	53 os/km²	466 km²
Powiat sieradzki	82 os/km ²	1 492 km ²
Województwo łódzkie	141 os/km ²	18 219 km ²

Źródło: GUS

Gęstość zaludnienia województwa łódzkiego wynosi 141os/km², powiatu sieradzkiego 82os/km², natomiast LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski ” 53os/km².

Gęstość zaludnienia obszaru LGD w stosunku do powiatu i województwa jest niższa.

Przyrost naturalny

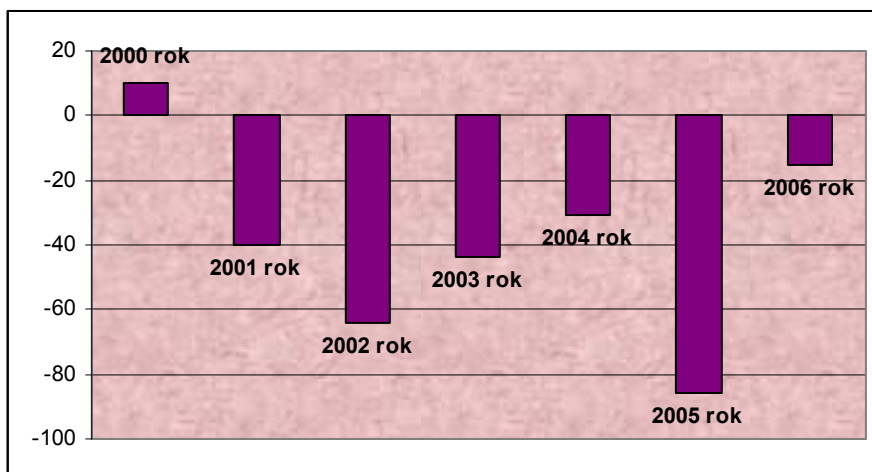
Przyrost naturalny w latach 2000-2006

Przyrost naturalny					
lata	Gmina Brąszewice	Gmina Brzeźnio	Gmina Wróblew	Gmina Złoczew	LGD
2000	16	- 5	- 9	8	10
2001	- 21	- 2	- 20	3	- 40
2002	8	- 35	- 26	- 11	- 64
2003	- 10	- 6	- 4	- 24	- 44
2004	9	- 11	- 16	- 13	- 31
2005	- 9	- 21	- 24	- 32	- 86
2006	2	- 15	- 11	9	- 15

Źródło: GUS

Na obszarze LGD obserwujemy ujemny przyrost naturalny. W ciągu analizowanych lat dodatni przyrost naturalny wystąpił jedynie w 2000 roku. Najniższy wskaźnik przyrostu naturalnego - 64 osób wystąpił w 2005 roku, do 2006 roku sytuacja trochę uległa poprawie. Wpływ na powyższe wyniki wskaźnika ma duża liczba zgonów oraz malejąca liczba urodzeń. Kobiety coraz częściej decydują się na macierzyństwo dopiero pomiędzy 25-30 rokiem życia. Również obserwujemy wzrost liczby kobiet które w ogóle nie wychodzą za mąż.

Przyrost naturalny na obszarze LGD

Źródło: GUS

Saldo migracji

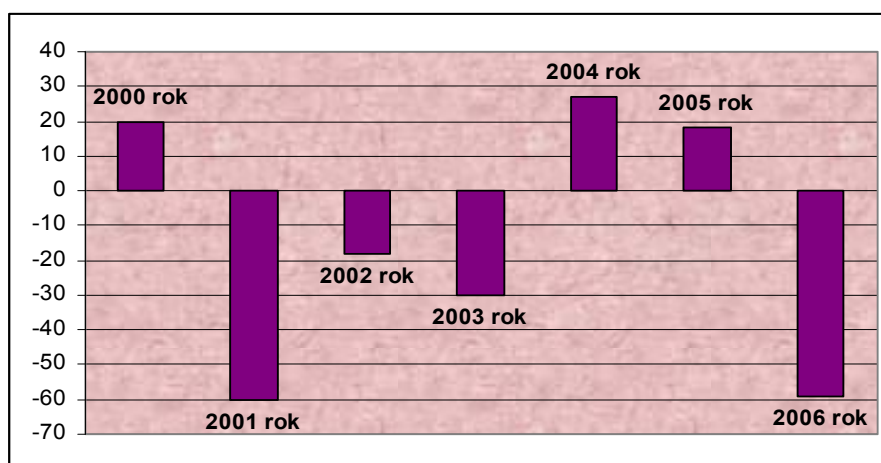
Saldo migracji w ruchu wewnętrznym w latach 2000-2006

Saldo migracji w ruchu wewnętrznym					
lata	Gmina Brąszewice	Gmina Brzeźno	Gmina Wróblew	Gmina Złoczew	LGD
2000	6	12	6	- 4	20
2001	- 4	- 31	- 28	3	- 60
2002	1	- 1	- 3	- 15	- 18
2003	3	4	- 27	- 10	- 30
2004	- 6	46	- 14	1	27
2005	- 6	8	28	- 12	18
2006	- 16	- 15	- 26	- 2	- 59

Źródło: GUS

Sytuacja migracji na obszarze LGD w 2006 roku nie wygląda optymistycznie, wskaźnik wyniósł – 59 osób. Obserwujemy duże wahania wartości salda migracji od 2000 roku. Najlepiej sytuacja wyglądała w 2004 roku gdzie wskaźnik przyjął wartość + 27 osób. Największa migracja miała miejsce w 2001 roku – 60 osób.

Saldo migracji w ruchu wewnętrznym na obszarze LGD

Źródło: GUS

Struktura ludności

W strukturze wieku ludności można wyróżnić trzy podstawowe kategorie, które są istotne z punktu widzenia rynku pracy i zasobów siły roboczej:

- ludność w wieku przedprodukcyjnym tj. w wieku od 0 do 17 lat,
- ludność w wieku produkcyjnym, w tym: kobiety od 18 do 59 lat, a mężczyźni od 18 do 64 lat,
- ludność w wieku poprodukcyjnym, w tym: kobiety od 60 lat i więcej, a mężczyźni od 65 lat i więcej.

Gminy	Lata	2002	2003	2004	2005	2006
Brąszewice	Ludność w wieku przedprodukcyjnym	1 340	1 295	1 259	1 220	1 195
	Ludność w wieku produkcyjnym	2 443	2 476	2 461	2 519	2 525

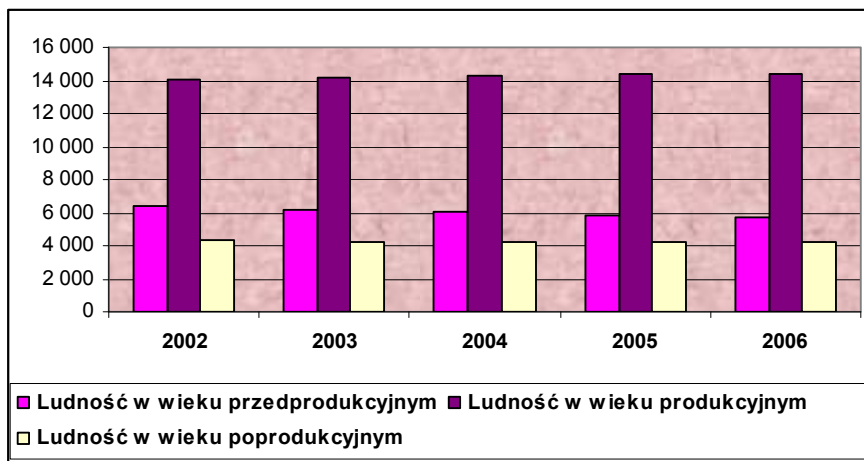
	Ludność w wieku poprodukcyjnym	755	751	757	747	752
Brzeźnio	Ludność w wieku przedprodukcyjnym	1 618	1 571	1 541	1 505	1 456
	Ludność w wieku produkcyjnym	3 600	3 616	3 689	3 727	3 751
	Ludność w wieku poprodukcyjnym	1 143	1 148	1 147	1 138	1 137
Wróblew	Ludność w wieku przedprodukcyjnym	1 503	1 460	1 417	1 391	1 351
	Ludność w wieku produkcyjnym	3 618	3 643	3 667	3 721	3 699
	Ludność w wieku poprodukcyjnym	1 174	1 171	1 152	1 147	1 160
Złoczew	Ludność w wieku przedprodukcyjnym	1 890	1 851	1 816	1 756	1 710
	Ludność w wieku produkcyjnym	4 417	4 438	4 476	4 464	4 475
	Ludność w wieku poprodukcyjnym	1 228	1 214	1 194	1 182	1 217
LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski”	Ludność w wieku przedprodukcyjnym	6 351	6 177	6 033	5 872	5 712
	Ludność w wieku produkcyjnym	14 078	14 173	14 293	14 431	14 450
	Ludność w wieku poprodukcyjnym	4 300	4 284	4 250	4 214	4 266

Źródło: GUS

W latach 2002 - 2006 liczba ludności na obszarze LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski” w wieku:

- przedprodukcyjnym – zmniejszyła się o 639 osób,
- produkcyjnym – zwiększyła o 372 osoby,
- poprodukcyjnym – zmniejszyła się o 34 osób.

Struktura ludności na obszarze LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski” w 2006 roku

Źródło: GUS

Sytuacja na rynku pracy

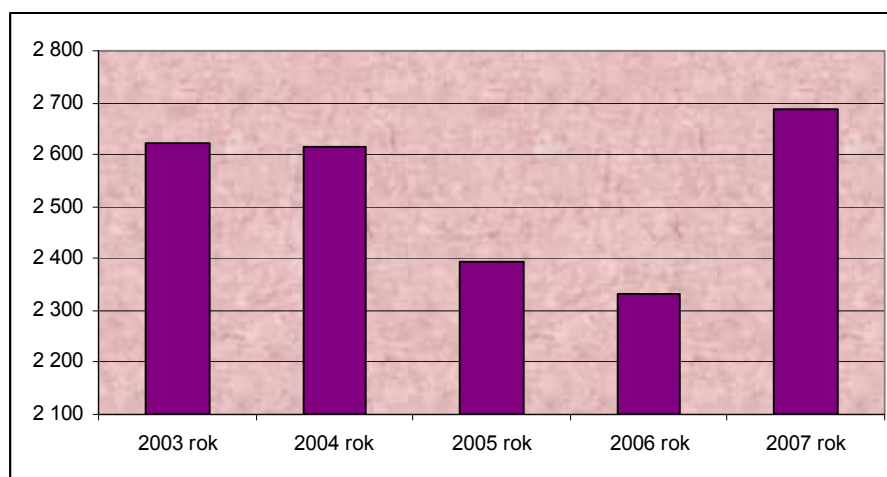
Liczba osób pracujących na analizowanym obszarze

Liczba osób zatrudnionych ogółem	Gmina				Ogółem LGD
	Brąszewice	Brzeźnio	Wróblew	Złoczew	
2003	297	633	616	1 076	2 622
2004	289	682	646	998	2615
2005	248	636	673	837	2394
2006	228	641	687	777	2333
2007	223	754	736	974	2687

Źródło: GUS

Na przestrzeni lat 2003 – 2007 liczba osób zatrudnionych na obszarze LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski” zwiększyła się o jedyne 65 osób. Wzrost liczby osób zatrudnionych nie był jednak systematyczny. W 2006 roku odnotowujemy największy spadek liczby zatrudnionych w stosunku do pozostałych lat. Od 2006 roku liczba osób nowo zatrudnionych zwiększyła się aż o 354 osoby.

Liczba osób pracujących na obszarze LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski”

Źródło: GUS

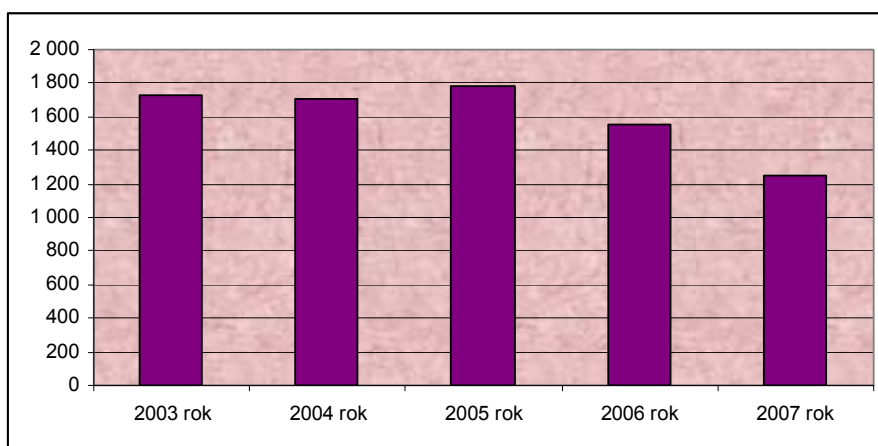
Bezrobocie na analizowanym obszarze w poszczególnych latach

Liczba osób bezrobotnych ogółem	Gmina				Ogółem LGD
	Brąszewice	Brzeźnio	Wróblew	Złoczew	
2003	316	426	459	523	1 724
2004	312	425	463	505	1 705
2005	324	468	467	528	1 787
2006	281	392	410	470	1 553
2007	241	269	333	407	1 250

Źródło: GUS

Na analizowanym obszarze w latach 2003-2007 obserwujemy spadek liczby bezrobotnych osób, jednakże nie jest on systematyczny. Przez 5 analizowanych lat liczba osób bezrobotnych spadła o 474 osoby. Liczba osób bezrobotnych w 2007 roku wyniosła 1250.

Bezrobocie na obszarze LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski” w poszczególnych latach

Źródło: GUS

Bezrobotni wg stanu na dzień 30.09. 2008r.

Nazwa gminy	Gmina Brąszewice	Gmina Brzeźnio	Gmina Wróblew	Gmina Złoczew	LGD
Ogółem	212	203	277	350	1 042
W tym kobiety	109	102	143	190	544
Zwolnieni z przyczyn zakładu pracy	0	2	5	1	8
Z prawem do zasiłku	13	31	20	41	105
Zarejestrowani w okresie 12 m-cy od dnia ukończenia szkoły	11	12	12	18	53
w wieku 18 – 44 lat	169	151	208	262	790
Zarejestrowani powyżej 12 m-cy	89	72	160	165	486
Zamieszkali na wsi	212	204	277	150	843

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Sieradzu

Analizując strukturę bezrobocia w 2008 roku obserwujemy większe bezrobocie wśród kobiet na analizowanym obszarze. Najwięcej bezrobotnych występuje w wieku od 18 do 44 lat.

Stopa bezrobocia stan na 30.09.2008r.

Stan na koniec miesiąca września 2008 r.	Stopa bezrobocia w %
powiat sieradzki	11,5 %
województwo łódzkie	8,9 %
Polska	8,9 %

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Sieradzu

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Sieradzu stopa bezrobocia w powiecie na koniec września 2008 roku jest dość wysoka 11,5%. Różnica pomiędzy stopą bezrobocia powiatu a województwa i kraju wynosi 2,6%.

Gospodarka

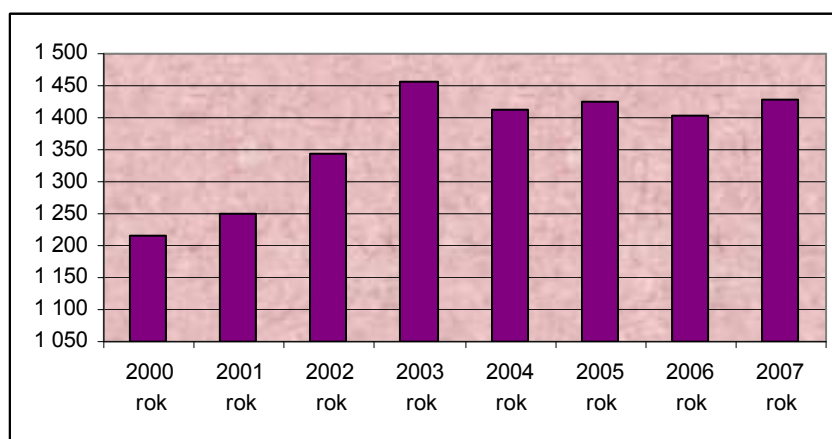
Ilość podmiotów gospodarczych w poszczególnych latach

Lata	gminy				LGD
	Brąszewice	Brzeźnio	Wróblew	Złoczew	
2000	202	326	250	438	1 216
2001	204	329	251	466	1 250
2002	222	350	266	506	1 344
2003	237	373	283	564	1 457
2004	220	379	273	541	1 413
2005	225	377	275	549	1 426
2006	223	366	274	539	1 402
2007	238	372	279	540	1 429

Źródło: GUS

W latach 2000-2007 na obszarze LGD przybyło 213 podmiotów gospodarczych. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych nie rosła systematycznie. Najwięcej podmiotów gospodarczych zarejestrowano w 2003 roku.

Ilość podmiotów gospodarczych na obszarze LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski” w poszczególnych latach

Źródło: GUS

Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane według sekcji PKD w 2007 roku na analizowanym obszarze

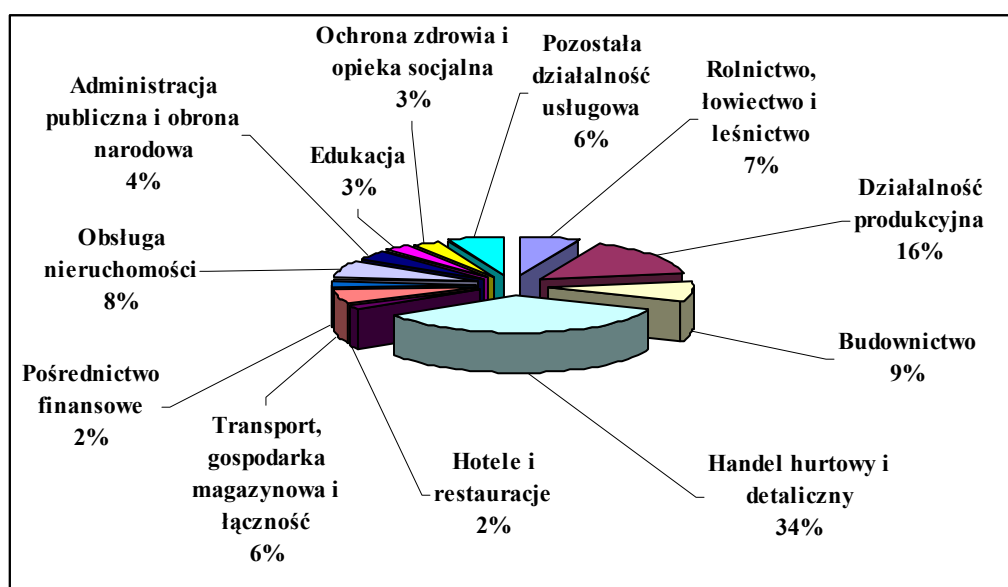
Sekcja	Nazwa sekcji	gminy				Obszar LGD
		Gmina Brąszewice	Gmina Brzeźnio	Gmina Wróblew	Gmina Złoczew	
A	Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	14	27	18	36	95
B	Rybołówstwo i rybactwo	0	0	0	0	0
C	Górnictwo i kopalnictwo	1	0	0	1	2
D	Działalność produkcyjna	79	63	30	55	227
E	Zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	0	1	0	2	3
F	Budownictwo	16	46	26	42	130
G	Handel hurtowy i detaliczny	56	118	98	212	484
H	Hotele i restauracje	5	7	4	19	35
I	Transport, gospodarka magazynowa i łączność	8	26	30	23	87

J	Pośrednictwo finansowe	5	2	9	11	27
K	Obsługa nieruchomości	16	26	18	48	108
L	Administracja publiczna i obrona narodowa	12	14	16	10	52
M	Edukacja	9	11	9	15	44
N	Ochrona zdrowia i opieka socjalna	6	8	5	24	43
O	Pozostała działalność usługowa komunalna, socjalna i indywidualna	11	23	16	42	92
P	Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników	0	0	0	0	0
Razem		238	372	279	540	1 429

Źródło: GUS

Biorąc pod uwagę branże, w których funkcjonują przedsiębiorstwa zlokalizowane na terenie LGD, zauważyć można zdecydowaną przewagę sektora handlu detalicznego i hurtowego (ok. 34 %). Kolejnymi, najbardziej aktywnymi sektorami w gospodarce na analizowanym obszarze jest działalność produkcyjna (ok. 16 %) oraz budownictwo (ok. 9 %).

Podmioty gospodarki narodowej na obszarze LGD w 2007 r.

Źródło: GUS

Organizacje pozarządowe:

Na obszarze LGD działa aż 5 kół łowieckich (Gmina Brąszewice) : HUBERTUS, PONOWA, SZARAK, TUR i SOKÓŁ. **Wróblew:** Stowarzyszenie Diabetyków Polskich – Koło Gminne we Wróblewie, Związek Emerytów i Rencistów - Koło Gminne we Wróblewie, W Złoczewie prężnie działa Towarzystwo Przyjaciół Złoczewa

Ochotnicze Straże Pożarne w gminie Wróblew:

Wróblew, Smardzew, Kobierzyczo, Słomków Suchy, Słomków Mokry, Sędziwe, Dziebędów, Bliźniew, Tubądzin, Inczew, Wąglczew, Sadokrzyce, Oraczew, Rowy, Charłupia Wielka, Drżazna, Kościerzyn.

Grupa użytkowników rolnych	Liczba gospodarstw rolnych wg stanu na rok 2002				
	Gmina Brąszewice	Gmina Brzeźnio	Gmina Wróblew	Gmina Złoczew	Ogółem LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski”
do 1 ha włącznie	49	175	211	190	625
powyżej 1 do mniej niż 2 ha	51	146	148	116	461

od 2 do mniej niż 5 ha	186	283	271	262	1 002
od 5 do mniej niż 7 ha	164	137	191	182	674
od 7 do mniej niż 10 ha	187	165	225	192	769
od 10 do mniej niż 15 ha	127	135	167	149	578
od 15 do mniej niż 20 ha	32	59	67	58	216
od 20 do mniej niż 50 ha	21	40	37	46	144
powyżej 50 ha	0	4	0	0	4

Źródło: GUS

Obszar LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski” ma charakter rolniczy. W strukturze gospodarstw rolnych przeważają gospodarstwa małe, rozdrobnione od 2 do 5 hektarów. Gospodarstw rolnych o powierzchni powyżej 50 hektarów wyróżniamy tylko 4.

Miejscowi rolnicy specjalizują się w uprawie zbóż, zwłaszcza pszenicy i jęczmienia. Nieskażone środowisko, rozwijające się sadownictwo i uprawa krzewów porzeczkii sprzyjają hodowli pszczół. W produkcji zwierzęcej dominuje bydło mięsne, mleczne oraz trzoda chlewna. Rolnicy i sadownicy z Wróblewa natomiast założyli grupę producencką w zakresie sadownictwa, w tym produkcji jabłek. Ponadto uprawą powszechną na obszarze jest ziemniak, a potrawy ziemniaczane – specjalnością tutejszej kuchni.

2.4. Specyfika obszaru

Malownicze położenie LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski”, nieskażone środowisko, czyste powietrze i pełne ryb rzeki zachęcają do uprawiania turystyki i wypoczynku. Obszar LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski” charakteryzuje się licznymi bogactwami przyrodniczymi w postaci obszarów chronionych, rezerwatów przyrody, parków, pomników przyrody.

Niewątpliwą atrakcją dla turystów - zwłaszcza zagranicznych są organizowane przez Koło "Hubertus" polowania. Ponadto propagowanie produkcji ze zdrowej żywności sprzyjać może rozwojowi agroturystyki. Mankamentem w rozwoju agroturystyki jest brak infrastruktury turystycznej. Baza noclegowa funkcjonuje w oparciu o zasoby mieszkaniowe ludności.

Na analizowanym obszarze funkcjonuje od 2001 roku zbiornik retencyjny Próba. Utworzony on został w dolinie rzeki Żeglina, w miejscowości Próba. Zbiornik znakomicie nadaje się do celów rekreacyjnych również do wędkowania. Przy zbiorniku rozwija się budownictwo letniskowe, latem funkcjonuje kąpielisko, wypożyczalnia sprzętu pływającego, oraz mała gastronomia. Obszar LGD cechuje duża ilość cennych zabytków, architektury dworskiej. Zakłada się rozwój rekreacyjno –sportowej w oparciu o Zbiornik Próba, oraz rozwój turystyki krajoznawczo - kulturowej w oparciu o szlaki: „Sieradzkiej E-ski” i „Zabytkowych Dworków Ziemi Sieradzkiej”.

O specyfice tego obszaru decyduje również przyroda. Tereny o wysokim zalesieniu oraz ciche i spokojne wsie stanowiące odetchnienie od dużych aglomeracji stają się z roku na rok bardziej atrakcyjne dla turystów oraz krewnych i znajomych zamieszkujące te podsieradzkie wsie mieszkańców.

Rozdział III

Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - malowniczy krajobraz - czyste środowisko - bogactwo naturalne w postaci rzek, zbiorników wodnych, parków, rezerwatów przyrody, kompleksów leśnych 	<ul style="list-style-type: none"> - słaba promocja regionu - brak atrakcyjnego wizerunku
<ul style="list-style-type: none"> - liczne zabytki sakralne, zespoły dworsko – parkowe - atrakcyjne szlaki turystyczne 	<ul style="list-style-type: none"> - braki w infrastrukturze turystycznej - brak infrastruktury agroturystycznej
<ul style="list-style-type: none"> - aktywnie działające zespoły ludowe, artyści lokalni, twórcy ludowi - bogata kultura i tradycja ziemi sieradzkiej 	<ul style="list-style-type: none"> - niekorzystna sytuacja demograficzna panująca na obszarze LGD - migracja ludzi z obszaru LGD
<ul style="list-style-type: none"> - występowanie Grupy producenckiej ziemniaka i jabłka na obszarze LGD 	<ul style="list-style-type: none"> - niekorzystna struktura gospodarstw rolnych – rozdrobnienie gospodarstw
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - rozwój turystyki rekreacyjno-sportowej - rozwój turystyki krajobrazowo – kulturalnej - wzrost zainteresowania mieszkańców miast wyjazdami weekendowymi 	<ul style="list-style-type: none"> - położenie obszaru LGD na peryferiach województwa łódzkiego
<ul style="list-style-type: none"> - rozwój edukacji społeczeństwa 	<ul style="list-style-type: none"> - ubożenie społeczeństwa - sezonowość – znaczne ograniczenie zasięgu turystycznej oferty obszaru LGD
<ul style="list-style-type: none"> - rozwijanie się inicjatyw i partnerstw na 	<ul style="list-style-type: none"> - rozwój innych miejscowości w zakresie

rzecz rozwoju obszarów wiejskich	turystyki oraz budowanie atrakcyjnych ofert w innych miejscach w regionie
- możliwości pozyskania środków zewnętrznych na niezbędne działania i inwestycje na obszarze LGD	- odpływ młodych ludzi do dużych miast i za granicę
- rozwój społeczeństwa informacyjnego, w tym lepszy dostęp do Internetu, a przez to więcej informacji i wiedzy jest dostępne w miejscowościach wiejskich	- zatracanie więzi z domem rodzinnym oraz utrata tożsamości z regionem

Najistotniejszym problemem obszaru LGD jest brak spójnej oferty turystyczno-kulturalnej, która zespoliłaby partnerów nie tylko trzech sektorów: społecznego, gospodarczego oraz publicznego lecz również utworzyłaby nić porozumienia dla wspólnej przyszłości między różnymi branżami produkcji i usług oraz organizacjami społecznymi, zrzeszeniami producentów.

Opierając się na mocnych stronach LGD wynikających z diagnozy obszaru i weryfikacji danych statystycznych można wyznaczyć szanse które stanowią dla LGD swoisty początek zmiany. Kreowanie zmiany i tworzenie koncepcji, w tym spójnych innowacyjnych projektów jest zadaniem lokalnych liderów w tym członków LGD.

Mocne i słabe strony mają charakter wewnętrzny, są cechami partnerstwa, na które mamy wpływ i możemy je kształtować. Szanse i zagrożenia natomiast mają charakter zewnętrzny, nie zawsze mamy na nie wpływ, możemy się jedynie zabezpieczać przed zagrożeniami i kształtować posiadane zasoby w celu wykorzystania pojawiających się szans. Na podstawie przeprowadzonej analizy SWOT opisującej w sposób syntetyczny diagnozę sytuacji obecnej obszaru LGD ustalone zostały misja oraz cele i działania do realizacji na przyszłość.

Rozstrzygnięcia analizy SWOT

Na podstawie analizy SWOT można stwierdzić, iż strategia LGD polegać będzie na:

1. wykorzystaniu szans przy pomocy mocnych stron
2. przezwyciężeniu słabości w celu wykorzystania szans

Podczas wdrażania LSR należy promować i uwypuklić znaczenie unikalnych, o charakterze ponadregionalnym, a nawet krajowym, walorów przyrodniczych, historycznych, kulturowych i turystycznych, które świadczą o niepowtarzalności obszaru działania LGD, a tym samym wyróżnią je na tle oferty konkurencyjnych obszarów i regionów. Wdrażanie innowacyjnych rozwiązań produktowych i usługowych (zwłaszcza o charakterze kompleksowym) umożliwi pozyskanie większej liczby turystów. Działania te wymagają jednak odpowiedniego dostosowania oferty produktowej do standardów funkcjonowania bazy turystycznej. Działania związane z wdrażaniem strategii muszą być skorelowane z szeroko realizowaną kampanią promocyjną i integracyjną. Niewykorzystane zasoby materialne, historyczne kulturalne i kulinarne gmin, a także małe zainteresowanie mieszkańców zmianami to główne bariery utrudniające osiągnięcie sukcesu. Jednakże, dokonana analiza SWOT dowodzi, iż dzięki innowacyjnemu podejściu, aktywizacji społeczno-gospodarczej oraz wpływie na wykorzystanie posiadanych zasobów, możliwe jest przełamanie trudności i wyeliminowanie istniejących na obszarze LGD problemów.

IV. Cele ogólne i szczegółowe LSR oraz planowane do realizacji przedsięwzięcia

Proces tworzenia Lokalnej Strategii Rozwoju jest procesem ciągłym. Wymaga stałego zaangażowania mieszkańców LGD w realizację jej głównych założeń. Zgodnie z obecnym stanem zasobów, potrzebami społeczności lokalnej i możliwościami, jakie niesie ze sobą Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 opracowano cele ogólne i szczegółowe Lokalnej Strategii Rozwoju LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski”. Cele te wynikają z diagnozy obszaru analizy SWOT i wniosków z niej płynących, a formułowano je podczas spotkań roboczych w ramach budowania niniejszego dokumentu.

Cele ogólne:

1. Poprawa jakości życia z uwzględnieniem rozwoju kultury, rekreacji i turystyki na obszarze LGD
2. Rozwój potencjału społecznego i aktywizacja mieszkańców LGD

Cele szczegółowe w ramach celu 1:

1. Podnoszenie jakości i promowanie produktów i usług, w tym produktów i rzemiosła tradycyjnego
2. Wspieranie przedsiębiorczości i powstawania pozarolniczych miejsc pracy
3. Rozwój obszarów wiejskich poprzez tworzenie miejsc rekreacji, wypoczynku oraz rozwój kultury

Cele szczegółowe w ramach celu 2:

1. Promocja i upowszechnianie wiedzy o obszarze LGD
2. Podnoszenie wiedzy i kompetencji mieszkańców

Cele ogólne LSR dla obszaru LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski” są zgodne z celami osi IV Leader Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. Cele te wynikają z bezpośrednich potrzeb mieszkańców, analizy obszaru i ogólnych założeń Leader.

Lokalna Strategia Rozwoju LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski”

Teren objęty niniejszą Strategią to gminy: Brąszewice, Brzeźnio, Wróblew i Złoczew. Stanowią one obszary wiejskie. Obszar LGD, jak i wiele innych obszarów wiejskich w Polsce, stoi przed poważnymi problemami. Niektóre przedsiębiorstwa rolne i leśne nadal muszą zwiększać swoją konkurencyjność. Z reguły średni dochód na osobę jest niższy w regionach wiejskich niż w miastach, mniejsze są zasoby umiejętności, a sektor usług – słabiej rozwinięty. Poza tym troska o środowisko wiejskie często wiąże się z kosztami finansowymi.

Niemniej jednak tereny wiejskie mają dużo do zaoferowania. Przede wszystkim dostarczają podstawowych surowców. Ze względu na piękno natury są też wartościowym miejscem wypoczynku i rekreacji. Należy je chronić i przeciwdziałać zmianom klimatu. Wiele ludzi popiera pomysł zamieszkania lub pracy na wsi, pod warunkiem że będą mieli dostęp do odpowiednich usług i infrastruktury.

Poprawa jakości życia na obszarach wiejskich jest celem, który łączy się zarówno z podstawowymi kierunkami rozwoju ekonomicznego i społecznego gospodarstw rolnych (poprzez wzmocnienie potencjału ekonomicznego, restrukturyzację i modernizację), jak i dobrymi warunkami do życia pod względem jakości środowiska i krajobrazu, infrastrukturę społeczną i techniczną. Tak więc instrumenty dostępne w ramach Osi priorytetowej 4 Leader z założeniem realizacji założeń osi III mogą stanowić alternatywę w planowym oddziaływaniu na rozwój obszarów na terenie gmin: Brąszewice, Brzeźnio, Wróblew i Złoczew.

W ramach dążenia do osiągnięcia celu pierwszego ogólnego Strategii: Poprawa jakości życia z uwzględnieniem rozwoju kultury, rekreacji i turystyki na obszarze LGD planuje się działania w zakresie podnoszenia jakości i promowania produktów i usług, w tym produktów i rzemiosła tradycyjnego z terenu LGD, wspieranie przedsiębiorczości i powstawania pozarolniczych miejsc pracy oraz rozwój obszarów wiejskich poprzez tworzenie miejsc rekreacji, wypoczynku oraz rozwój kultury.

Drugi cel ogólny Lokalnej Strategii Rozwoju obejmuje działania w zakresie promocji i upowszechniania wiedzy o obszarze LGD oraz wpływanie na podnoszenie wiedzy i kompetencji mieszkańców. Dobrze wykształceni mieszkańcy, posiadający wiedzę i

Lokalna Strategia Rozwoju LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski”

kompetencje , w tym z zakresu pozyskiwania funduszy to podstawowe założenie celu ogólnego drugiego Strategii. Wzrost wiedzy i umiejętności mieszkańców zapewne w sposób istotny przyczyni się do aktywizacji mieszkańców większej integracji społecznej. Przy wsparciu LGD poprzez animację społeczności lokalnych, stałe doradztwo oraz udostępnianie informacji i prowadzenie akcji promocyjnych, założenia tego celu stają się realne do osiągnięcia w planowanym okresie. Toteż założenia celu drugiego wspierane będą również poprzez realizację zadań w ramach Funkcjonowania Lokalnej Grupy Działania.

Wśród proponowanych do realizacji przedsięwzięć/operacji wskazanych przez mieszkańców LGD w ramach celów ogólnych LSR pojawiły się:

- Odnowa i rozwój wsi poprzez budowę/przebudowę małej architektury, budowanie koncepcji i wdrażanie tras ścieżek rowerowych, budowa i wyposażenie placów zabaw, zagospodarowanie terenu wokół zbiornika Próba i Smardzew, wyposażenie świetlic, wpływanie na poprawę estetyki miejscowości oraz remonty strażnic OSP, jako podstawowych ośrodków życia społecznego na wsi.

- Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej poprzez wspieranie działalności w zakresie agroturystyki, turystyki konnej i innych jej dziedzin, tworzenie oferty turystycznej, w tym inwestycje w infrastrukturę, przetwórstwo produktów rolnych, jadalnych i leśnych, tworzenie miejsc pracy w sektorze budowlanym, usługach dla ludności, przetwórstwo produktów spożywczych, wspieranie działań związanych z tradycyjnymi zawodami, jak: stolarstwo, przetwórstwo drzewne, pszczelarstwo.

- Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw poprzez wspieranie powstawania miejsc pracy w sektorze budowlanym, przemyśle drzewnym, produkcji materiałów drzewnych, przetwórstwo mięsne, usługi dla ludności, gastronomia, poligrafia, doradztwo rachunkowe i komputerowe, wspieranie działań związanych z tradycyjnymi zawodami, jak: stolarstwo.

- „Małe projekty”, a w tym realizacja operacji związanych z wyposażeniem świetlic, strażnic OSP, jako ośrodków życia społecznego na wsi, klubów, wsparcie działań promocyjnych regionu, jak organizacja Święta Lokalnego w Złoczewie, Nocy Świętojańskiej, Festynu Rodzinnego, Festynu Rodzin Muzykujących i Piosenek Biesiadnych, Dni Rodziny, Wieczór piosenki Biesiadnej, wiosenne świętowania w Polskiej tradycji, Boże Narodzenie w Życiu, Tradycji i Obyczajach, Spotkań bożonarodzeniowych i sylwestrowych oraz wielkanocnych, Tradycje związane z

Lokalna Strategia Rozwoju LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski”

czasem Zmroku – kiszenie kapusty, pierzawki, zakończenie wakacji, spotkania autorskie i koncerty w Złoczewie, Sobótki nad Zbiornikiem Próba – otwarcie sezonu letniego, Dożynek, Rozpoczęcie wakacji – festyn dla dzieci w Brzeźnio, Dzień Dziecka, Działalność Ośrodka Kultury, Przegląd Zwyczajów Bożonarodzeniowych, Przeglądy Kapel, Turniej piłki plażowej, Wieczory z muzyką, wystawy twórców, Wielkanoc w życiu, tradycji i obyczajach, szkolenia dla Pilarzy, stroje i instrumenty dla zespołów, szkolenie dla młodych adeptów działań społecznych w ramach Ochotniczych Straży Pożarnych, opracowanie folderów i map, innych broszur i publikacji cyklicznych, zawody sportowe i umiejętności różnych, inicjatywy wędkarskie, kursy kulinarne, zachowanie tradycji regionalnych poprzez spotkania i szkolenia, akademie historyczne, promocja i tworzenie marki regionu w oparciu o zbiornik wodny próba oraz szlaki rowerowe, zawody w oparciu o funkcjonowanie zbiornika próba, wyposażenie sal infrastruktury społecznej, promocja obszaru, podnoszenie wiedzy z zakresu informatyzacji, informacji obywatelskiej i dotyczącej pozyskiwania funduszy, zajęcia taneczne zw. Z tradycjami, działalność klubów młodzieżowych, orkiestry Dęte – instrumenty, stroje, zespoły artystyczne – zakup strojów i instrumentów (Borusy) i teatralny, organizacja Świąta Lokalnego we Wróblewie.

LGD powinno stworzyć swoistą markę regionu w oparciu o ofertę turystyczną, kulturalną gmin oraz w zakresie atrakcyjnych produktów identyfikowanych z opisywanym obszarem. Jednym z już wykreowanych produktów z branży produkcji rolnej i sadowniczej są jabłka z Wróblewa. Funkcjonująca tam grupa producencka swoimi działaniami promuje nie tylko produkty, lecz również gminę. Współpraca w ramach trójsektorowego partnerstwa społeczno-gospodarczego z udziałem podmiotów publicznych przy planowaniu rozwoju miejsca życia, pracy i wypoczynku przyczynia się do restrukturyzacji obszarów wiejskich. Partnerstwa sektora gospodarczego to właśnie grupy producenckie. Praktyka w tej dziedzinie określa trudności w zawiązywaniu i funkcjonowaniu grup producenckich w Polsce. Już wykreowane produkty w oparciu o prace grupy producenckiej warto wspierać, upowszechniać tego rodzaju działalność i dążyć do tworzenia marki regionu w oparciu o posiadane zasoby.

Realizacja celów ogólnych LSR nastąpi dzięki wsparciu w ramach wdrażania lokalnej strategii rozwoju. Umożliwi to przywrócenie równowagi pomiędzy zasobami społeczno-kulturowymi, przyrodniczymi, naturalnymi, gospodarką a potrzebami i

Lokalna Strategia Rozwoju LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski”

oczekiwaniemi społecznymi dotyczącymi możliwości godnego życia przejawiającego się m. in. uzyskiwaniem odpowiednich dochodów, nieskrępowanym dostępem do szeroko rozumianej infrastruktury społecznej i technicznej oraz ofertą kulturalną i szerszą integracją społeczną.

Celem działania: RÓŻNICOWANIE W KIERUNKU DZIAŁALNOŚCI NIEROLNICZEJ jest różnicowanie działalności rolniczej w kierunku podejmowania lub rozwijania przez rolników, domowników i małżonków rolników, działalności nierolniczej lub związanej z rolnictwem, co wpłynie na tworzenie pozarolniczych źródeł dochodów, promocję zatrudnienia poza rolnictwem na obszarach wiejskich. Pomocy udziela się z tytułu podjęcia lub rozwoju działalności w zakresie:

- usług dla gospodarstw rolnych lub leśnictwa;
- usług dla ludności;
- sprzedaży hurtowej i detalicznej;
- rzemiosła lub rękodzielnictwa;
- robót i usług budowlanych oraz instalacyjnych;
- usług turystycznych oraz związanych ze sportem, rekreacją i wypoczynkiem;
- usług transportowych;
- usług komunalnych;
- przetwórstwa produktów rolnych lub jadalnych produktów leśnych;
- magazynowania lub przechowywania towarów;
- wytwarzania produktów energetycznych z biomasy;
- rachunkowości, doradztwa lub usług informatycznych.

Beneficjentem może być osoba fizyczna, członek gospodarstwa domowego w gospodarstwie rolnym, która jest ubezpieczona na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, jako rolnik, który uzyskał w drodze decyzji dopłaty bezpośrednio lub domownik lub małżonek rolnika. Pomoc ma formę zwrotu części kosztów kwalifikowalnych operacji. Maksymalna wysokość pomocy udzielonej jednemu beneficjentowi w gospodarstwie rolnym, w okresie realizacji Programu, nie może przekroczyć 100 tys. zł.

Celem działania: TWORZENIE I ROZWÓJ MIKROPRZEDSIĘBIORSTW jest wzrost konkurencyjności gospodarczej obszarów wiejskich, rozwój przedsiębiorczości i rynku pracy, a w konsekwencji - wzrost zatrudnienia na obszarach wiejskich. Pomocy

Lokalna Strategia Rozwoju LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski”

udziela się podmiotom z tytułu inwestycji związanych z tworzeniem lub rozwojem mikroprzedsiębiorstw działających w zakresie:

- usług dla gospodarstw rolnych lub leśnictwa;
- usług dla ludności;
- sprzedaży hurtowej i detalicznej;
- rzemiosła lub rękodzielnictwa;
- robót i usług budowlanych oraz instalacyjnych;
- usług turystycznych oraz związanych ze sportem, rekreacją i wypoczynkiem;
- usług transportowych;
- usług komunalnych;
- przetwórstwa produktów rolnych lub jadalnych produktów leśnych;
- magazynowania lub przechowywania towarów;
- wytwarzania materiałów energetycznych z biomasy;
- rachunkowości, doradztwa lub usług informatycznych.

Beneficjentem może być osoba fizyczna lub osoba prawna, lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, które prowadzą działalność jako mikroprzedsiębiorstwo zatrudniające poniżej 10 osób, i mające obrót nieprzekraczający równowartości w zł 2 mln euro. Pomoc ma formę zwrotu części kosztów kwalifikowalnych operacji. Wysokość pomocy przyznanej na realizację operacji nie może przekroczyć:

- 100 tys. zł – jeśli biznesplan przewiduje utworzenie od 1 do 2 miejsc pracy (w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne), co uzasadnione jest zakresem rzeczowym operacji;
- 200 tys. zł - jeśli biznesplan przewiduje utworzenie powyżej 2 i mniej niż 5 miejsc pracy (w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne), co uzasadnione jest zakresem rzeczowym operacji;
- 300 tys. zł – jeśli biznesplan przewiduje utworzenie co najmniej 5 miejsc pracy (w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne), co uzasadnione jest zakresem rzeczowym operacji.

Maksymalna wysokość pomocy udzielonej jednemu beneficjentowi, w okresie realizacji Programu, nie może przekroczyć 300 tys. zł. W przypadku przetwórstwa produktów rolnych lub jadalnych produktów leśnych, maksymalna wysokość pomocy

Lokalna Strategia Rozwoju LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski”

udzielonej jednemu beneficjentowi, w okresie realizacji Programu, wynosi 100 tys. zł.

Celem działania: ODNOWA I ROZWÓJ WSI jest wpływać na poprawę jakości życia na obszarach wiejskich przez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich. Umożliwi rozwój tożsamości społeczności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich oraz wpłynie na wzrost atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej obszarów wiejskich. Pomocy finansowej udziela się podmiotom z tytułu inwestycji w zakresie:

- budowy, przebudowy, remontu lub wyposażenia obiektów:
- pełniących funkcje publiczne, społeczno-kulturalne, rekreacyjne i sportowe,
- służących promocji obszarów wiejskich, w tym propagowaniu i zachowaniu dziedzictwa historycznego, tradycji, sztuki oraz kultury,
- kształtowania obszaru przestrzeni publicznej,
- budowy remontu lub przebudowy infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych, sportowych lub społeczno-kulturalnych;
- zakupu obiektów charakterystycznych dla tradycji budownictwa w danym regionie, w tym budynków będących zabytkami, z przeznaczeniem na cele publiczne;
- odnawiania, eksponowania lub konserwacji lokalnych pomników historycznych, budynków będących zabytkami lub miejsc pamięci;
- kultywowania tradycji społeczności lokalnej oraz tradycyjnych zawodów.

Beneficjentem może być osoba prawna: gmina, instytucja kultury, dla której organizatorem jest jednostka samorządu terytorialnego, kościół lub inny związek wyznaniowy, organizacja pozarządowa mająca status organizacji pożytku publicznego (w rozumieniu ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie). Pomoc ma formę zwrotu części kosztów kwalifikowanych projektu. Maksymalna wysokość pomocy na realizację projektów w jednej miejscowości wynosi 500 tys. zł. w okresie realizacji Programu. Wielkość pomocy przyznanej na realizację jednego projektu nie może być niższa niż 25 tys. zł.

Lokalna Strategia Rozwoju LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski”

Poziom pomocy wynosi maksymalnie 75% kosztów kwalifikowanych projektu. Wymagany krajowy wkład środków publicznych, w wysokości co najmniej 25% kosztów kwalifikowalnych projektu, pochodzi ze środków własnych beneficjenta.

W ramach wdrażania lokalnej strategii Rozwoju przewiduje się również wsparcie finansowe w ramach tzw. „Małych projektów”, a działaniem uzupełniającym będzie funkcjonowanie LGD, w tym administracja Stowarzyszenia oraz nabywanie umiejętności i aktywizacja. Ponadto LGD planuje wydatkowanie środków w ramach projektów współpracy zgodnie z wyznaczonymi w LSR celami.

Dla celów ogólnych i szczegółowych LSR wyznaczono wskaźniki źródła ich weryfikacji. Wskaźniki wyznaczono w obszarach:

Produkt to bezpośredni materialny efekt realizacji przedsięwzięcia mierzony określonymi wielkościami,

Rezultat to bezpośredni wpływ zrealizowanego produktu na otoczenie uzyskany po jego zakończeniu,

Oddziaływanie to długofalowe konsekwencje zrealizowanego produktu.

Lokalna Strategia Rozwoju LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski”

Wskaźniki produktu, rezultatu i oddziaływania dla założonych celów przedstawiają się następująco:

PRZEDSIĘWZIĘCIE – LGD „SZLAKIEM SIERADZKIEJ E-SKI” – OBSZAR PRZYJAZNY NOWYM MIESZKAŃCOM O SKOORDYNOWANEJ I CIEKAWEJ OFERCIE TURYSTYCZNEJ I KULTURALNEJ				
Cel ogólny	Opis	Wskaźniki realizacji przedsięwzięcia	Źródła weryfikacji	Założenia/ryzyko (niezależne od LGD)
	Poprawa jakości życia z uwzględnieniem rozwoju kultury, rekreacji i turystyki na obszarze LGD	<u>Wskaźniki oddziaływania:</u> - obszar LGD stanie się skoordynowanym terenem o walorach turystycznych z wykreowanymi markowymi produktami w oparciu o posiadane zasoby - wzrosną dochody gmin z tytułu działalności turystycznej na terenie LGD	- dane regionalnego systemu informacji turystycznej - dane Gmin	Pojawienie się innych ofert w regionie przez co zmaleje zainteresowanie regionem LGD.
Cele szczegółowe	1.Podnoszenie jakości i promowanie produktów i usług, w tym produktów i rzemiosła tradycyjnego 2.Wspieranie przedsiębiorczości i powstawania pozarolniczych miejsc pracy 3.Rozwój obszarów wiejskich poprzez tworzenie miejsc	<u>Wskaźniki rezultatu:</u> - W 2013 r. minimum 3 wybudowane/przebudowane/zmodernizowane obiekty infrastruktury społecznej stanowiącej miejsce rekreacji, wypoczynku bądź kultury, - W 2013 r. minimum 1 produkt markowy regionu wykreowany w wyniku projektu, - W 2013 r. 1 sieć punktów informacji turystycznej/punktów pełniących turystyczne funkcje na terenie LGD.	- dane LGD na podstawie dokumentów ewaluacyjnych	

Lokalna Strategia Rozwoju LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski”

	rekreacji, wypoczynku oraz rozwój kultury			
Działania PROW				
<u>Wskaźniki produktu</u>				
Odnowa i rozwój wsi	Preferowane będą projekty w zakresie kształtowania obszaru przestrzeni publicznej, budowy remontu lub przebudowy infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych, sportowych lub społeczno-kulturalnych oraz wyposażenie świetlic wiejskich.	Minimum 3 zrealizowane operacje	- dane LGD wynikające z dokumentów ewaluacyjnych	
Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	Projekty w zakresie turystyki, agroturystyki, turystyki konnej, usługi dla ludności oraz w zakresie tradycyjnych	Minimum 3 zrealizowane operacje	- dane LGD wynikające z dokumentów ewaluacyjnych	

Lokalna Strategia Rozwoju LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski”

	zawodów. Ponadto projekty w ramach przetwórstwa produktów spożywczych i jadalnych produktów leśnych.			
Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw	Projekty w zakresie turystyki, agroturystyki, turystyki konnej, usługi dla ludności oraz w zakresie tradycyjnych zawodów. Ponadto projekty w ramach przetwórstwa produktów spożywczych i jadalnych produktów leśnych.	Minimum 1 zrealizowana operacja	- dane LGD wynikające z dokumentów ewaluacyjnych	Ze względu na niewielką alokację dostępną z osi IV Leader zainteresowanie wśród beneficjentów może być niewielkie
„Małe projekty”	Projekty wpływające na poprawę jakości produktów, tworzenie oferty kulturalnej, turystycznej i rekreacyjnej regionu.	Minimum 8 zrealizowanych operacji	- dane LGD wynikające z dokumentów ewaluacyjnych	

Lokalna Strategia Rozwoju LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski”

PRZEDSIĘWZIĘCIE – Rozwój lokalny szansą dla regionu				
Cel ogólny	Opis	Wskaźniki realizacji przedsięwzięcia	Źródła weryfikacji	Założenia/ryzyko (niezależne od LGD)
	Rozwój potencjału społecznego i aktywizacja mieszkańców LGD	<u>Wskaźniki oddziaływania:</u> - do końca realizacji LSR powstanie rozwinięta sieć komunikacji między gminami objętymi oddziaływaniem - wzrosną kompetencje i kwalifikacje mieszkańców, w tym te w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych.	- dokumentacja w siedzibie LGD - dane Gmin	
Cele szczegółowe	Promocja i upowszechnianie wiedzy o obszarze LGD Podnoszenie wiedzy i kompetencji mieszkańców	<u>Wskaźniki rezultatu:</u> - utworzenie koncepcji i wdrożenie jej w zakresie wymiany informacji oraz integracji społecznej dla mieszkańców LGD - w 2013 roku minimum 200 osób przeszkolonych w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych, - W 2013 roku minimum 4 obiekty infrastruktury społecznej zostanie wyposażonych i użytkowanych przez społeczność lokalną - Do 2013 roku minimum 4 zrealizowane zadania z zakresu promocji obszaru, - do 2013 roku wydanych zostanie minimum 1000	- dane LGD na podstawie dokumentów ewaluacyjnych - dane Gmin	

Lokalna Strategia Rozwoju LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski”

		broszur o obszarze LGD		
DZIAŁANIA PROW				
<u>Wskaźniki produktu</u>				
Odnowa i rozwój wsi	Preferowane będą projekty w zakresie budowy, przebudowy, remontu lub wyposażenia obiektów: <ul style="list-style-type: none"> ○ pełniących funkcje publiczne, społeczno-kulturalne, rekreacyjne i sportowe, ○ służących promocji obszarów wiejskich, w tym propagowaniu i zachowaniu dziedzictwa historycznego, tradycji, sztuki oraz kultury, 	Minimum 2 zrealizowane operacje	- dane LGD wynikające z dokumentów ewaluacyjnych	
Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	Preferowane będą projekty w zakresie podjęcia lub rozwoju działalności w dziedzinach:	Minimum 3 zrealizowane operacje	- dane LGD wynikające z dokumentów ewaluacyjnych	

Lokalna Strategia Rozwoju LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski”

	<ul style="list-style-type: none"> • usług dla gospodarstw rolnych lub leśnictwa; • usług dla ludności; • rachunkowości, doradztwa lub usług informatycznych. 			
Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw	<p>Preferowane będą projekty w zakresie podjęcia lub rozwoju działalności w dziedzinach:</p> <ul style="list-style-type: none"> • usług dla gospodarstw rolnych lub leśnictwa; <p>usług dla ludności; rachunkowości, doradztwa lub usług informatycznych.</p>	Minimum 1 zrealizowana operacja	- dane LGD wynikające z dokumentów ewaluacyjnych	Ze względu na niewielką alokację dostępną z osi IV Leader zainteresowanie wśród beneficjentów może być niewielkie
„Małe projekty”	Projekty w zakresie upowszechnianie wiedzy o regionie i promocji obszarów, organizacji imprez kulturalnych i	Minimum 7 zrealizowanych operacji	- dane LGD wynikające z dokumentów ewaluacyjnych	

Lokalna Strategia Rozwoju LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski”

	aktywizacji ludności.			
Nabywanie umiejętności i aktywizacja	Projekty w zakresie podniesienia wiedzy i kompetencji mieszkańców; Promocja LGD.	Minimum 10 zrealizowanych operacji	- dane LGD wynikające z dokumentów ewaluacyjnych	

Lokalna Strategia Rozwoju LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski”

Funkcjonowanie LGD: Nabywanie umiejętności/Aktywizacja

Określono propozycje zadań dla działania funkcjonowanie LGD.

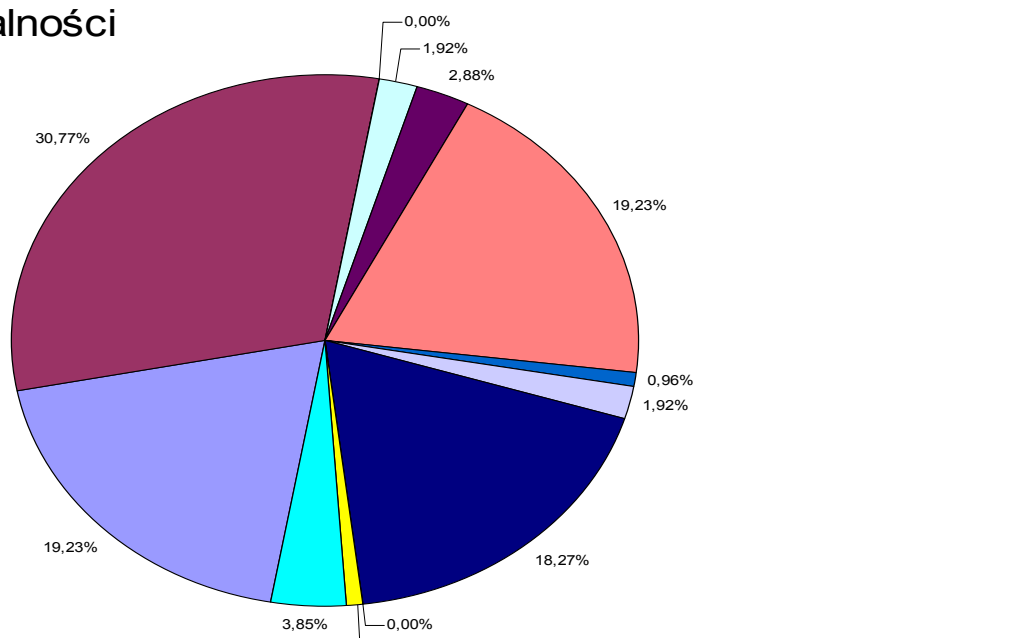
Lp.	Nazwa projektu/opis projektu/operacji	Terminy	
		2009	2010-2013
1	Szkolenia z zakresu pisania wniosków Fundusze zasady ich pozyskiwania, wykorzystania, planowanie i rozliczanie budżetów projektu		X
2	Prowadzenie szkoleń i spotkań informacyjnych z zakresu nowych technologii produkcji roślinnej i produkcji zwierzęcej		X
3	.Szkolenie produkty tradycyjne w praktyce – uwarunkowania prawne, etnograficzne, ochrona przyrodniczego i historycznego środowiska; doradztwo.		X
4	Szkolenie z zakresu odchodzenia od działalności rolniczej.		X
5	Szkolenie z agroturystyki i turystyki oraz pozyskiwanie środków na jej rozwój, marketing i promocja. Szkolenia poprawiające jakość życia w rolnictwie.	X	X
6	Szkolenie z Zakresu Tworzenia Grup Producentckich		X
7	Zarządzanie Zasobami Ludzkimi		X
8	Zakładanie centrum informacji turystycznej promocja marketing oraz produkty lokalne.		X
9	Nowe perspektywy w nowym okresie programowania.		X
10	Rozpoczęcie wakacji – „Sobótki nad Zbiornikiem	X	

Lokalna Strategia Rozwoju LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski”

	Próba” - impreza inauguracyjna rozpoczęcie sezonu letniego i funkcjonowania Stowarzyszenia LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski”		
10	Szkolenie w zakresie dopłat obszarowych i możliwości pozyskiwania przez rolników funduszy.		X
11	Szkolenie dla członków organów LGD w zakresie pozyskiwania środków	X	
12	Szkolenie "Funkcjonowanie organizacji pozarządowych - pozyskiwanie funduszy i inicjatywy społeczne"	X	

Opracowane w procesie budowania LSR cele ogólne i szczegółowe odpowiadają zapotrzebowaniom mieszkańców. Zgodnie z przeprowadzoną w drugim półroczu 2008 roku ankietą wśród mieszkańców LGD, na trzecim miejscu wśród propozycji branż jakie ma wspierać LGD są usługi turystyczne oraz związane ze sportem, rekreacją i wypoczynkiem, tuż po robotach i usługach budowlanych oraz na równi z usługi dla gospodarstw rolnych lub leśnictwa. Wyniki badania ankietowego w tym zakresie prezentuje wykres:

Wspieranie poszczególnych rodzajów działalności

usługi dla gospodarstw rolnych lub leśnictwa	usługi dla ludności
sprzedaż hurtowa i detaliczna	rzemiosło lub rękodzielnictwo
roboty i usługi budowlane oraz instalacyjne	usługi turystyczne oraz związane ze sportem, rekreacją i wypoczynkiem
usługi transportowe	usługi komunalne
przetwórstwo produktów rolnych lub jadalnych produktów leśnych	magazynowanie lub przechowywanie towarów
wytwarzanie produktów energetycznych z biomasy	rachunkowość, doradztwo lub usługi informatyczne

Lokalna Strategia Rozwoju LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski”

Na pytanie: Jakie projekty powinny być zrealizowane w Pani/Pana miejscowości w pierwszej kolejności w ramach Odnowy wsi? 68,63% ankietowanych odpowiedziało:

Budowa, przebudowa, remont lub wyposażenie obiektów pełniących funkcje publiczne, społeczno-kulturalne, rekreacyjne i sportowe. Jako propozycje operacji w ramach tego typu odnowy wsi ankietowani wymieniali:

- boisko sportowe, hale sportowe, ośrodki kultury, baseny, ścieżka rowerowa
- budowa budynku Urzędu Gminy, budowa basenu kąpielowego dla dzieci i młodzieży
- wyposażenie w sprzęt zalewu „Próba”
- budowa boisk, a także zagospodarowanie terenów projektowanego zbiornika wodnego
- remiza OSP, chodniki, wyremontowanie świetlicy, przedłużenie oświetlenia ulicznego, oczyszczalnia ścieków
- W dalszej kolejności badanie wykazało, że 16,67% badanych wskazuje budowę, remont lub przebudowę infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych, sportowych lub społeczno-kulturalnych, jako priorytetowe dla odnowy wsi, a w tym propozycje operacji przedstawiały się następująco:
  - budowa centrum kultury na miarę XXI w.
  - sportowo i turystycznie: boiska do gier zespołowych, wyposażenie świetlic wiejskich, szlaki rowerowe

23,42% badanych w ramach małych projektów upatruje działania z zakresu wsparcia rozwoju agroturystyki i turystyki na obszarach wiejskich, w tym: utworzenie lub zmodernizowanie bazy informacji turystycznej oraz stron www, przygotowanie i wydanie folderów informacyjnych, oznaczenie obiektów z obszaru objętego LSR.

16,22% ankietowanych w ramach działań osi III, jako propozycje wymienia:

- wsparcie rozwoju gospodarstw agroturystycznych, ekologicznych oraz produkcji zdrowych produktów rolnych na terenie gminy
- inicjowanie powstawania, rozwoju, przetwarzania, wprowadzenia na rynek oraz podnoszenia jakości produktów i usług bazujących na lokalnych zasobach, w tym

Lokalna Strategia Rozwoju LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski”

naturalnych surowcach i produktach rolnych i leśnych oraz tradycyjnych sektorach gospodarki,

- przetwarzanie - wprowadzanie na rynek produktów rolnych, takich jak ziemniaki, kapusta, marchew bądź na bazie istniejącej produkcji jabłek i ziemniaków,
- zakup urządzeń i sprzętu (w tym komputerów z dostępem do Internetu) i ich udostępnianie na potrzeby społeczności wiejskiej w celu podniesienia jakości życia ludności na obszarze działania LGD.

W małych projektach i działalności biura LGD w zakresie funkcjonowania, ankietowani mieszkańcy widzą szansę na realizację przedsięwzięć i operacji w zakresie:

organizacja szkoleń i innych przedsięwzięć o charakterze edukacyjnym i warsztatowym dla ludności z obszaru objętego LSR, a w tym:

- warsztaty rękodzielnictwa i kultury ludowej w placówkach oświatowych
- Pozyskiwanie funduszy unijnych
- Obsługa komputera

V. Określenie misji LGD

Przystępując do opracowania lokalnej strategii rozwoju, należy określić misję, a następnie cele i działania, składające się na ogólny program funkcjonowania i rozwoju objętego nią obszaru. Stosunek misji do celów i działań można przedstawić w postaci tzw. piramidy celów.

Diagram: Piramida celów

Wyznaczenie kierunku rozwoju obszarów objętych strategią wymaga określenia głównego celu, zwanego misją. Realizacji misji służyć mają zdefiniowane przez LGD cele strategiczne, zaś ich urzeczywistnienie uwarunkowane jest osiągnięciem określonych celów szczegółowych, co następuje wskutek realizacji zaproponowanych działań. Takie hierarchiczne uporządkowanie celów wraz z określeniem spajającej je myśli przewodniej pozwala na zastosowanie właściwych środków prowadzących do pożądanego rezultatu.

Lokalna społeczność LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski” rozpoczęła opracowanie kierunków rozwoju od wyznaczenia misji stowarzyszenia.

Misją LGD jest działanie na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, poprzez dążenie do poprawy jakości życia na terenie gmin: Brąszewice, Brzeźnio, Wróblew i Złoczew z uwzględnieniem rozwoju turystyki, rekreacji i kultury oraz aktywizację mieszkańców LGD i wzmocnienie kapitału społecznego.

Lokalna Strategia Rozwoju LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski”

Określona misja Stowarzyszenia opierać się będzie na wzmacnianiu potencjału społecznego, wspieraniu powstawania miejsc pracy w branżach pozarolniczych, co w rezultacie przyczyni się do poprawy jakości życia na terenie gmin biorących udział w programie.

Wizja stowarzyszenia opiera się na wypracowaniu koncepcji i realizacji działań zmierzających do skoordynowania działań w terenie, wykreowania markowych produktów w oparciu o posiadane zasoby by obszar LGD był **OBSZAREM PRZYJAZNYM NOWYM MIESZKAŃCOM O SKOORDYNOWANEJ I CIEKAWEJ OFERCIE TURYSTYCZNEJ I KULTURALNEJ Z ROZWINIĘTĄ SIECIĄ KOMUNIKACJI MIĘDZY GMINAMI OBJĘTYMI ODDZIAŁYWANIEM.**

VI. Spójność specyfiki obszaru z celami LSR

Za cele główne LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski” w niniejszym dokumencie zakłada:
Poprawa jakości życia z uwzględnieniem rozwoju kultury, rekreacji i turystyki na obszarze LGD

Rozwój potencjału społecznego i aktywizacja mieszkańców LGD

Teren LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski” wykazuje spójność pod względem przestrzennym, przyrodniczym, geograficznym, kulturowym i historycznym.

Spójność uwarunkowań przestrzennych – geograficznych

Podstawowym elementem mówiącym o spójności obszaru jest jego spójność przestrzenna, terytorialna. Wszystkie gminy wchodzące w skład LGD sąsiadują ze sobą tworząc zwarty przestrzennie obszar, wszystkie gminy zlokalizowane są w województwie łódzkim.

Spójność uwarunkowań przyrodniczych – środowiskowych

Analizowany obszar jest spójny pod względem przyrodniczo – geograficznym, charakteryzuje się rzeźbą płaskorówninną oraz niskofalistością. Północno – wschodnia część obszaru LGD (Gmina Brzeźnio, Wróblew) można zaliczyć do typu rzeźby falistej i pagórkowatej. Obszar LGD położony jest na Wysoczyźnie Złoczewskiej wchodzącej w skład Niziny Wielkopolskiej.

Występuje tutaj układ mozaikowy – terenów uprawnych i płątów lasu, co powoduje, że teren ten prezentuje się niezwykle malowniczo. Nieznaczne fragmenty obszaru LGD na wschodzie znajdują się w Kotlinie Sieradzkiej.

LGD leży w dorzeczu rzeki Warty. Na terenie objętym LSR znajdują się liczne rezerваты i Obszar chronionego Krajobrazu, zabytki kultury materialnej i niematerialnej. Ponadto mieszkańcy rozwój terenów upatrują w dziedzinach uwzględniających zasoby – rozwoju turystyki i kultury na obszarze LGD.

Spójność uwarunkowań społecznych – gospodarczych

Obszar LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski” ma charakter rolniczy. W strukturze gospodarstw rolnych przeważają gospodarstwa małe, rozdrobnione od 2 do 5 hektarów. Gospodarstw rolnych o powierzchni powyżej 50 hektarów wyróżniamy tylko 4.

Liczba ludności w latach 2000-2006 na obszarze LGD systematycznie maleje, jest to zła prognoza na przyszłość. Od 2000 do 2006 roku ubyło aż 407 osób. Największą liczbę ludności odnotowujemy na obszarze Gminy Złoczew (miasto i obszar wiejski), a najmniej zamieszkiwanym obszarem jest Gmina Brąszewice. Gęstość zaludnienia obszaru LGD w stosunku do powiatu i województwa jest niższa. W latach 2000-2007 na obszarze LGD przybyło 213 podmiotów gospodarczych. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych nie rosła systematycznie. Najwięcej podmiotów gospodarczych zarejestrowano w 2003 roku.

Miejscowi rolnicy specjalizują się w uprawie zbóż, zwłaszcza pszenicy i jęczmienia oraz ziemniaków i warzyw. Nieskażone środowisko, rozwijające się sadownictwo i uprawa krzewów porzeczek sprzyjają hodowli pszczół. W produkcji zwierzęcej dominuje bydło mięsne, mleczne oraz trzoda chlewna.

Czyste powietrze i pełne ryb rzeki zachęcają do uprawiania turystyki i wypoczynku. Obszar LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski” charakteryzuje się licznymi bogactwami przyrodniczymi w postaci obszarów chronionych, rezerwatów przyrody, parków, pomników przyrody.

Szlaki turystyczne: „Sieradzkiej E-ski” i „Zabytkowych Dworców Ziemi Sieradzkiej”, organizowane przez Koło "Hubertus" polowania oraz zbiornik retencyjny Próba to podstawy obecnej turystyki. Spójna oferta oraz dążenia gmin w kierunku rozwoju turystyki i aktywizacji społeczności są zbliżone na całym obszarze.

Spójność uwarunkowań kulturowych i historycznych

Obszar LGD łączy wspólna historia, lata powstania miejscowości i uwarunkowania kulturowe. Teren ten należy do okręgu sieradzkiego. Społeczności wiejskie kultywują tradycje wiejskie. Do tej pory zachowały się zwyczaje kiszenia kapusty domowymi sposobami. Ponadto organizacje społeczne i sami mieszkańcy starają się by zwyczaje te nie zanikały. Na obszarze LGD organizuje się spotkania wieczory tradycji, kultywuje te w zakresie muzykowania, biesiadowania i innych artystycznych dziedzin życia.

VII. Uzasadnienie podejścia zintegrowanego dla planowanych w ramach LSR przedsięwzięć

Niniejszy dokument ma charakter zintegrowany zarówno pod względem opisywanego obszaru, jak również doboru celów strategicznych. Strategia opiera się na wzajemnie przenikających się celach. Realizacja każdego ze zdefiniowanych celów przyczyni się do osiągnięcia pozostałych. Podejście zintegrowane dla planowanych przedsięwzięć należy rozpatrzyć w trzech aspektach:

- spójność celów LSR z planowanymi operacjami,
- związek pomiędzy podmiotami sektora społecznego, publicznego i gospodarczego w planowanych do realizacji zadaniach,
- wykorzystania lokalnych zasobów, w tym społecznych, kulturowych i przyrodniczych w planowanych do realizacji przedsięwzięciach.

spójność celów LSR z planowanymi operacjami

Rozwój turystyki realizowany będzie poprzez opracowanie całościowego i wewnętrznie spójnego programu rozwoju turystyki wraz z planem imprez promocyjnych i akcji szkoleniowych. Ponadto zakłada się wspieranie działalności i powstawanie gospodarstw

agroturystycznych oraz opracowywanie materiałów promocyjnych obszaru. Zadania planowane i realizowane przez LGD uwzględniają istniejące koncepcje i programy (gminne, powiatowe, wojewódzkie) i organizacji działających na omawianym obszarze, dzięki czemu nie konkurują ze sobą, lecz tworzą logiczne powiązania i wzajemnie na siebie oddziałują, dając efekt synergii. Przyczyni się to do rozwoju obszaru działania LGD, podnosząc tym samym jego atrakcyjność, pobudzając przedsiębiorczość i napływ kapitału.

Lokalna Strategia Rozwoju LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski”

wykorzystanie lokalnych zasobów

Właściwa diagnoza obszaru, zdefiniowanie lokalnych zasobów oraz przeprowadzona przez społeczność lokalną analiza SWOT dla obszaru LGD sprawiły, że zaplanowane przedsięwzięcia wiążą się z wykorzystaniem miejsc, obiektów i obszarów stanowiących

dziedzictwo kulturowo-historyczne, przyrodnicze i zwyczajowe. Walory krajobrazowe terenu, w tym kompleksy leśne oraz istniejąca infrastruktura powoduje, że region wydaje się ciekawy pod względem turystyki. Zakłada się rozbudowę infrastruktury turystycznej w tym noclegowej, gastronomicznej, zagospodarowania terenu.

Planuje się wsparcie zespołów działających na rzecz zachowania tradycji regionu. Istniejące zasoby przyrodnicze i historyczne, jak zespoły dworskie, obiekty sakralne, układy przestrzenne historycznych wsi, młyny itp. zostaną objęte działaniami w ramach wdrażania LSR. Planuje się, wydanie map, folderów, przewodników itp. dla całego obszaru LGD przedstawiającego bogactwa naturalne oraz obiekty kultury materialnej.

Z działania Małe Projekty zakłada się zakup strojów i instrumentów, wyposażenia dla zespołów artystycznych, twórców ludowych, wsparcie tradycyjnego i artystycznego stolarstwa, kół gospodyń wiejskich i innych jednostek działających społecznie w celu pielęgnowania i promocji kultury obszaru,

jak: OSP, LZS, Orkiestry Dęte, Kluby Emeryta i Rencisty. Wsparciu podlegać będą również organizowane imprezy kulturalne, sportowe, festyny, oraz organizacja szkoleń mająca na celu podnieść aktywność mieszkańców w zakresie rozwoju turystyki.

Lokalna Strategia Rozwoju LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski”

działanie na rzecz podmiotów różnych sektorów

Planowane działania koncentrują się na poprawie jakości życia, poprzez poprawę stanu infrastruktury społecznej i technicznej, gdzie beneficjentami będą zaangażowane jednostki samorządu terytorialnego oraz instytucje kulturalno-społeczne. Wspieranie i rozwój przedsiębiorczości, różnicowanie działalności w kierunku działalności nierolniczej, rozwój życia społeczno-kulturalnego i rozwój turystyki, to przedsięwzięcia dla wszystkich mieszkańców LGD, w tym: osób fizycznych zainteresowanych otworzeniem działalności gospodarczej bądź mikroprzedsiębiorców, rolników, domowników, bądź małżonków rolników, organizacji i osób zaangażowanych w rozwój obszaru LGD. Zakłada się, że z pomocy skorzystają grupy młodych ludzi, animatorzy społeczni, co przyczyni się do aktywizacji mieszkańców poszczególnych gmin.

Współpraca trzech sektorów doprowadzi do wykreowania lokalnych liderów, podnoszących świadomość i zwiększających integrację mieszkańców, mobilizując ich do nabywania nowych umiejętności, aktywizacji i kreowania prospołecznych oraz gospodarczych

postaw, wzmacniających ich samorządność i przedsiębiorczość.

Budżet LGD obejmuje wsparcie wszystkich grup beneficjentów. Zarówno grupy społeczne, organizacje, jak i jednostki sektora publicznego oraz przedsiębiorcy zostaną objęci wdrażaniem Lokalnej Strategii Rozwoju. Gospodarstwa agroturystyczne poszerzą swoją ofertę, a rolnicy być może w turystyce znajdą dodatkowe źródło dochodu. Młodzież, dzieci, kobiety to grupy objęte szczególną uwagą LSR. Wzmacnianie ich potencjału poprzez wspieranie inicjatyw z zakresu organizacji imprez, konkursów, działań promocyjnych, a także wsparcie wyposażenia i infrastruktury społecznej to przedsięwzięcia, których będą beneficjentami. Właściwa infrastruktura społeczna i wykorzystanie lokalnych zasobów przyrodniczych, historycznych i kulturowych wymagają inwestycji. Odnowa i rozwój wsi, w ramach której beneficjentami na obszarze LGD będą głównie samorządy, ma służyć wszystkim mieszkańcom i turystom.

VIII. Uzasadnienie podejścia innowacyjnego dla planowanych w ramach LSR przedsięwzięć

Cechą działań innowacyjnych, obok wprowadzenia nowego produktu, jest nowatorskie wykorzystanie posiadanych zasobów. Strategia opracowana przez LGD zakłada:

Wykreowanie markowych produktów regionalnych, w tym produktów tradycyjnego sposobu wyrobu bądź receptury,

Zrealizowaniu działań zmierzających do tworzenia się partnerstw trójsektorowych na rzecz rozwoju, promocji regionu i poprawy jakości życia,

Wykorzystanie metody Leader do aktywizowania ludności zamieszkującej obszary wiejskie na rzecz jej własnego rozwoju.

LGD posiada duży potencjał w zasobach ludzkich. Jednak problemem społecznym stało się osłabiane ostatnio poczucie tożsamości lokalnej. Duża migracja mieszkańców do aglomeracji miejskich poświadcza nieskuteczność i niespójność działań społecznych. Aktywizacja mieszkańców, obejmująca kompleksowo wszystkie grupy społeczne i wiekowe zapewni efekty w postaci nowych, nie podejmowanych dotąd działań w ramach turystyki, promocji obszaru oraz odchodzenia od działalności rolniczej i rozwoju przedsiębiorczości.

Innowacyjne podejście na terenie LGD to również kompleksowo opracowana strategia rozwoju, obejmująca zakrojone na szeroką skalę działania, dążące do rozwiązania stałych problemów wsi, a tym samym zmierzające do poprawy jakości życia mieszkańców. Podejmowane dotychczas wybiórcze interwencje nie były w stanie rozwiązać w sposób zadowalający i trwały istniejących problemów. Dopiero opracowana Lokalna Strategia Rozwoju całościowo obejmująca trudne zagadnienia, pozwala, dzięki pełnej identyfikacji problemów i dokładnej ich analizie, na pełne ich rozwiązanie. Ponadto nowatorskie wykorzystanie zasobów naturalnych i kulturowych z nastawieniem na rozwój turystyki weekendowej i agroturystyki pozwoli na zagospodarowanie niszowego, a więc atrakcyjnego z punktu widzenia innowacyjności, sektora usług. Istotny nacisk, jaki w LSR położono na informatyzację społeczności lokalnych zapewne wzmocni potencjał społeczny, a co za tym idzie, przyczyni się do integracji społecznej.

IX. Procedura wyboru operacji przez LGD

W ramach realizacji LSR opracowanej przez LGD w rozumieniu przepisów PROW 2007-2013 dla obszaru gmin: Brąszewice, Brzeźnio, Wróblew i Złoczew, LGD będzie działała m. in. poprzez:

- upowszechnianie założeń LSR;
- upowszechnianie informacji o warunkach i zasadach udzielania pomocy w ramach PROW 2007-2013, kryteriach wyboru projektów oraz zasadach naborów;
- ogłaszanie i prowadzenie naborów wniosków z obszaru działania LGD.

Beneficjenci z terenu LGD mogą wnioskować o pomoc w zakresie działań osi IV Leader. Wnioski te mogą dotyczyć:

projektów kwalifikujących się do udzielenia pomocy w ramach działań osi 3 „Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej”. W tym przypadku projekty muszą spełniać kryteria wyboru określone w PROW 2007-2013, jak również kryteria określone w LSR przyjętej przez LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski” i zatwierdzonej przez Samorząd Województwa. Są to działania:

- Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej;
- Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw;
- Odnowa i rozwój wsi.
- projektów przyczyniających się do poprawy jakości życia lub zróżnicowania działalności gospodarczej na obszarze działania LGD, które nie kwalifikują się do wsparcia w ramach działań osi 3 „Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej”, tzw „małe projekty”.

Wnioski składane do LGD, kwalifikujące się do udzielenia pomocy w ramach osi 4 Leader, mogą dotyczyć tylko działań i projektów zgodnych z LSR. Ich realizacja powinna w możliwie najwyższym stopniu pozytywnie oddziaływać na środowisko, prowadzić do tworzenia nowych miejsc pracy, być zgodna z innymi dokumentami planistycznymi danego obszaru oraz odznaczać się innowacyjnością, przyczyniając się

Tryb postępowania z wnioskiem

LGD stanowiąc swojego rodzaju „instytucję” utworzy biuro, którego jednym z zadań będzie pomoc w wypełnianiu wniosków.

Nabory wniosków będą ogłaszane zgodnie z harmonogramem. Przyjęcie wniosku będzie się odbywać w biurze LGD poprzez wpisanie wniosku do rejestru – załącznik nr 5. Wnioskodawca otrzyma potwierdzenie zarejestrowania wniosku na kopii wniosku poprzez postawienie pieczętki i podpis pracownika biura, który przyjmie wniosek. W momencie rejestracji, pracownicy biura zobowiązani będą do wypełnienia kart oceny formalnej wniosku – karta weryfikacji wniosku – załącznik nr 5. Do oceny wniosku ważne są również data i godzina przyjęcia wniosku na kancelarię biura LGD. Gdy wnioski otrzymają taką samą punktację w ocenie merytorycznej, wniosek, który wpłynął wcześniej jako pierwszy będzie umieszczony na liście rankingowej projektów przeznaczonych do dofinansowania.

Gdy wniosek pomimo weryfikacji formalnej, będzie zawierał braki lub błędy formalne, zgodnie z art. 64 punkt 2 Kodeksu Postępowania Administracyjnego, biuro wezwie wnioskodawcę do usunięcia braków formalnych w ciągu 7 dni od daty otrzymania wezwania. Wzór wezwania został zawarty w załączniku nr 5.

Procedura wyboru operacji przez LGD

Decyzję o skierowaniu projektu do realizacji podejmuje organ decyzyjny LGD – Rada.

Do wyłącznych kompetencji Rady należy analiza i ocena projektu po względem zgodności operacji z LSR. Rada może przy tym korzystać z analiz i ocen niezależnych ekspertów. Zgodnie z Regulaminem organizacyjnym Rady, procedurę wyboru operacji przez LGD zawiera się w procedurze oceny wniosków przez Radę. Przedstawia się ona następująco:

Przedmiot procedury:

Procedura wyboru operacji przez Radę decyzyjną LGD przeznaczonych do finansowania

w ramach działania osi IV PROW 2007-2013 „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju”.

Obszar:

Przebieg posiedzenia Rady opiniującej wnioski złożone do biura LGD.

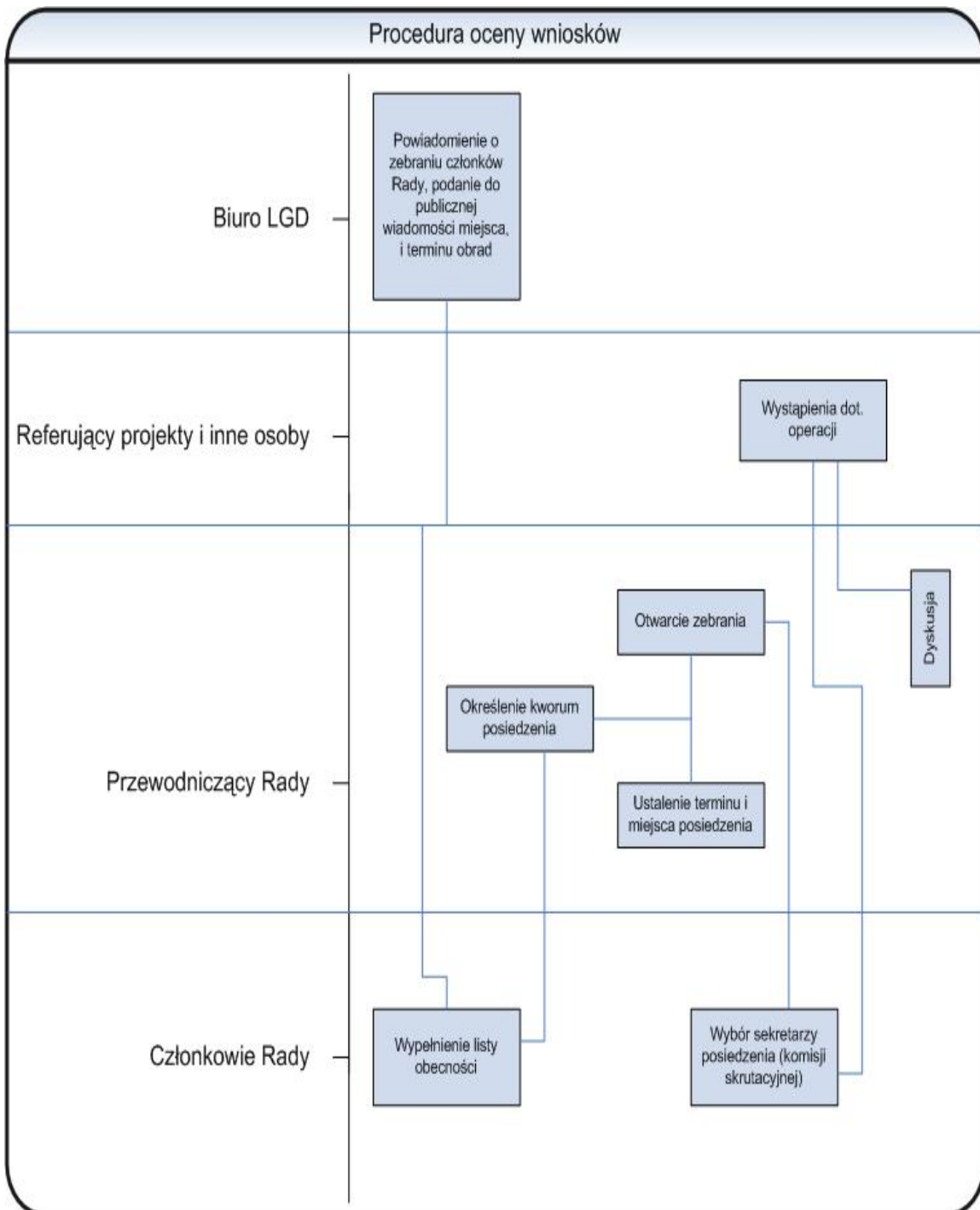
Lokalna Strategia Rozwoju LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski”

Funkcja:

Procedura opisuje przebieg posiedzenia Rady LGD zgodnie z porządkiem obrad tego posiedzenia, w tym czynności związane z głosowaniem. Poprzedzona jest ogłoszeniem naboru przez biuro LGD zgodnie z harmonogramem realizacji Leader oraz powiadomieniem członków Rady o miejscu i terminie obrad oraz podaniem tej informacji do wiadomości publicznej.

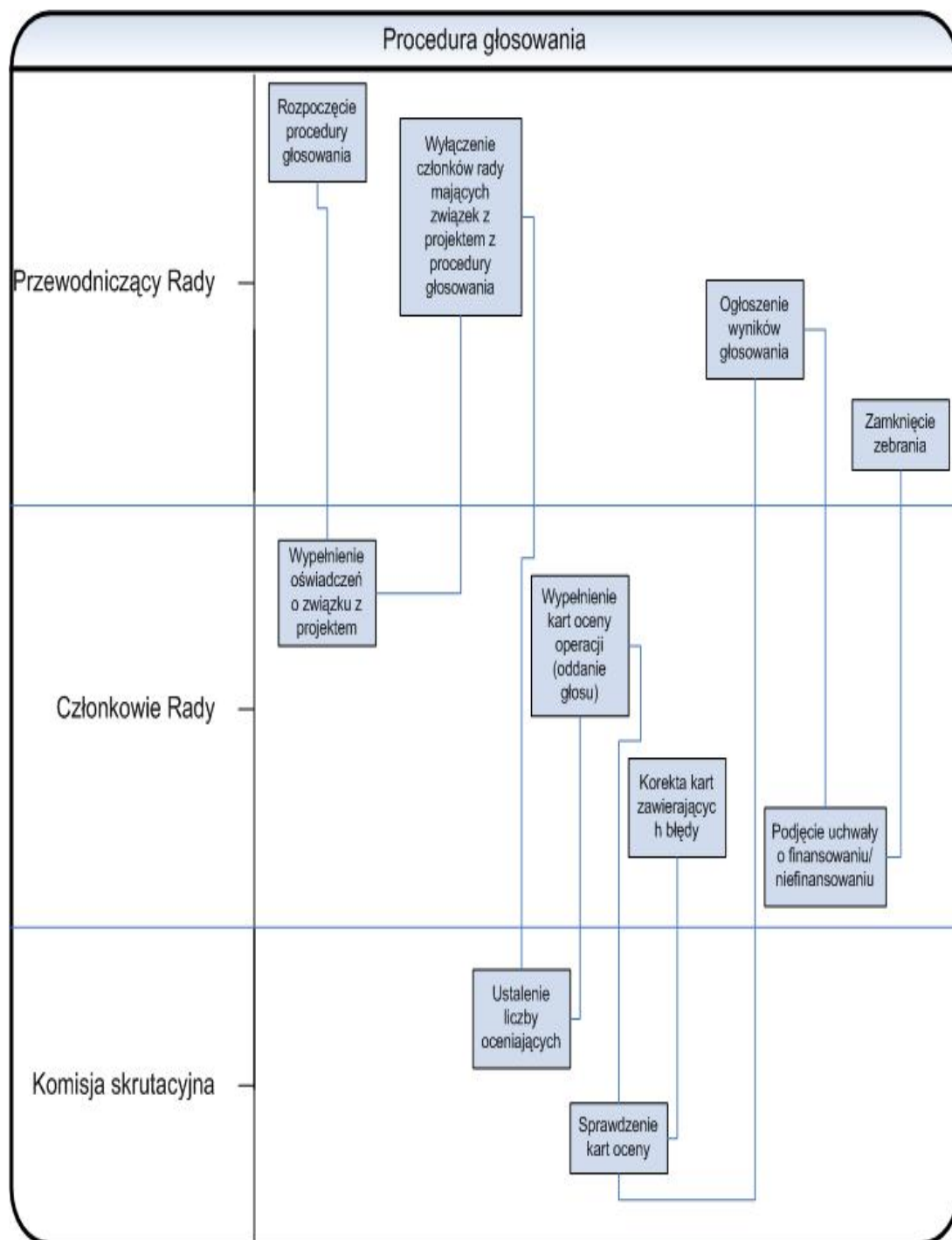
Przebieg procesu:

Diagram: Procedura oceny wniosków

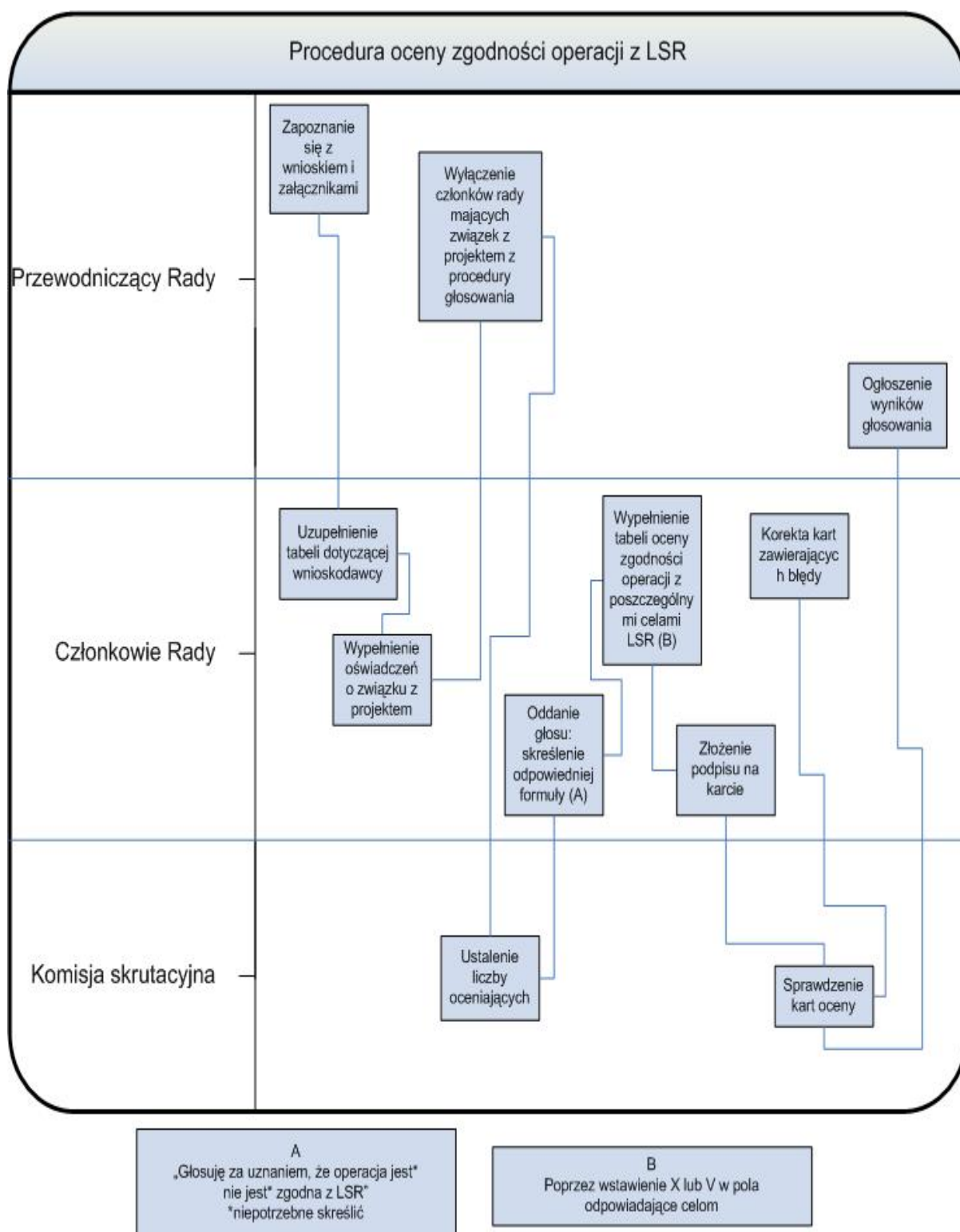

Lokalna Strategia Rozwoju LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski”

Diagram: Procedura głosowania

Lokalna Strategia Rozwoju LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski”

Opis czynności:

Po zamknięciu naboru, Biuro LGD informuje członków rady o terminie i miejscu posiedzenia w sprawie wyboru operacji do finansowania zachowując termin, co

Lokalna Strategia Rozwoju LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski”

najmniej 7 dni przed terminem posiedzenia, zgodnie z regulaminem Organizacyjnym Rady.

Posiedzenie, według procedury, otwiera Przewodniczący Rady. Jeśli został spełniony warunek kworum (liczba obecnych członków rady na posiedzeniu - co najmniej 1/2), zebranie jest prawomocne. Na początek mają miejsce wystąpienia osób referujących operacje.

W dalszej kolejności odbywa się, zarządzana przez Przewodniczącego Posiedzenia, dyskusja. Po tej części obrad, Przewodniczący Rady zarządza przerwę. Na sali zostają tylko członkowie rady. Po przerwie, uczestniczą oni w dyskusji. Następnie Przewodniczący posiedzenia zarządza głosowanie. Członkowie Rady wybierają spośród siebie dwóch członków Komisji Skrutacyjnej, zgodnie z Regulaminem. Kolejne czynności wykonują radni w związku z głosowaniem.

Zawiera się tu także procedura wyłączenia członków Rady mających związek z przeznaczonym do głosowania projektem. Po podpisaniu oświadczeń, członkowie Rady, którzy mają związek z omawianym projektem zostają wyłączeni z procedury głosowania. Przewodniczący Posiedzenia określa liczbę głosujących. Członkowie Rady przystępują do głosowania poprzez wypełnienie kart do głosowania. W pierwszej kolejności wypełniają kartę oceny zgodności operacji z LSR. Komisja Skrutacyjna sprawdza karty, jeśli są w nich braki lub błędy, wzywa członka Rady do poprawek. Komisja Skrutacyjna przelicza głosy i podaje do wiadomości Przewodniczącemu Posiedzenia. Przewodniczący ogłasza wyniki.

Kolejnym punktem w porządku obrad jest głosowanie w sprawie oceny zgodności operacji z lokalnymi kryteriami wyboru projektów. Radni wypełniają karty do głosowania przyznając punkty określonym operacjom. Następnie punkty te sumują i podpisują się na kartach. Komisja skrutacyjna powtarza czynności związane ze sprawdzeniem kart, jeśli są błędy lub braki, wzywa członków Rady do poprawek. Wyniki głosowania podaje do wiadomości Przewodniczącego Posiedzenia. Przewodniczący ogłasza wyniki. Członkowie Rady podejmują decyzje w formie uchwały. Przewodniczący Rady zamyka obrady.

Lokalna Strategia Rozwoju LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski”

Tabela: Zakres odpowiedzialności procedury wyboru operacji przez LGD

ZAKRES ODPOWIEDZIALNOŚCI	NAZWA ZADANIA	TERMINY
Biuro LGD	Powiadomienie o zebraniu członków Rady, podanie do publicznej wiadomości terminu, miejsca posiedzenia Rady LGD	Co najmniej 7 dni przed posiedzeniem
Członkowie Rady	Wypełnienie listy obecności	Podczas posiedzenia
Przewodniczący Posiedzenia	Określenie kworum	
Przewodniczący Posiedzenia	Otwarcie zebrania bądź w przypadku braku kworum ustalenie kolejnego terminu i miejsca zebrania	
Członkowie Rady	Wybór sekretarzy zebrania (komisji skrutacyjnej)	
	Wystąpienia osób referujących operacje	
Obecni na zebraniu: Rada decyzyjna LGD, Członek Zarządu /członkowie Zarządu /mieszkańcy /zaproszeni goście	Dyskusja	
Przewodniczący Posiedzenia	Rozpoczęcie procedury głosowania	
Członkowie Rady	Wypełnienie oświadczeń o związku z projektem	
Komisja skrutacyjna posiedzenia	Ustalenie liczby oceniających	
Członkowie Rady	Wypełnienie kart oceny operacji (oddanie głosu)	
Komisja skrutacyjna posiedzenia	Sprawdzenie kart oceny	
Członkowie Rady	Poprawki kart oceny zawierających błędy	
Przewodniczący Posiedzenia	Ogłoszenie wyników głosowania	
Członkowie Rady	Podjęcie uchwały o finansowaniu/niefinansowaniu operacji	
Przewodniczący Posiedzenia	Zamknięcie posiedzenia	

Procedura oceny zgodności operacji z LSR

Funkcjonowanie Rady LGD spełnia zasady przejrzystości, demokratyczności oraz jawności podejmowanych decyzji. Radni wybierają projekty do dofinansowania poprzez wypełnienie kart oceny zgodności operacji z LSR – załącznik nr 5.

Procedura wyboru operacji opiera się również na czynnościach Komisji Skrutacyjnej posiedzenia dotyczących każdej operacji, której dotyczy głosowanie. Czynności te odbywają się w określonej kolejności z uwzględnieniem zapisów Regulaminu organizacyjnego Rady – załącznik nr 5.

Przedmiot procedury:

Procedura oceny zgodności operacji z LSR dla członków Rady oceniających operacje.

Obszar:

Przebieg oceny projektów poprzez wypełnienie kart do głosowania podczas posiedzenia Rady decyzyjnej LGD.

Funkcja:

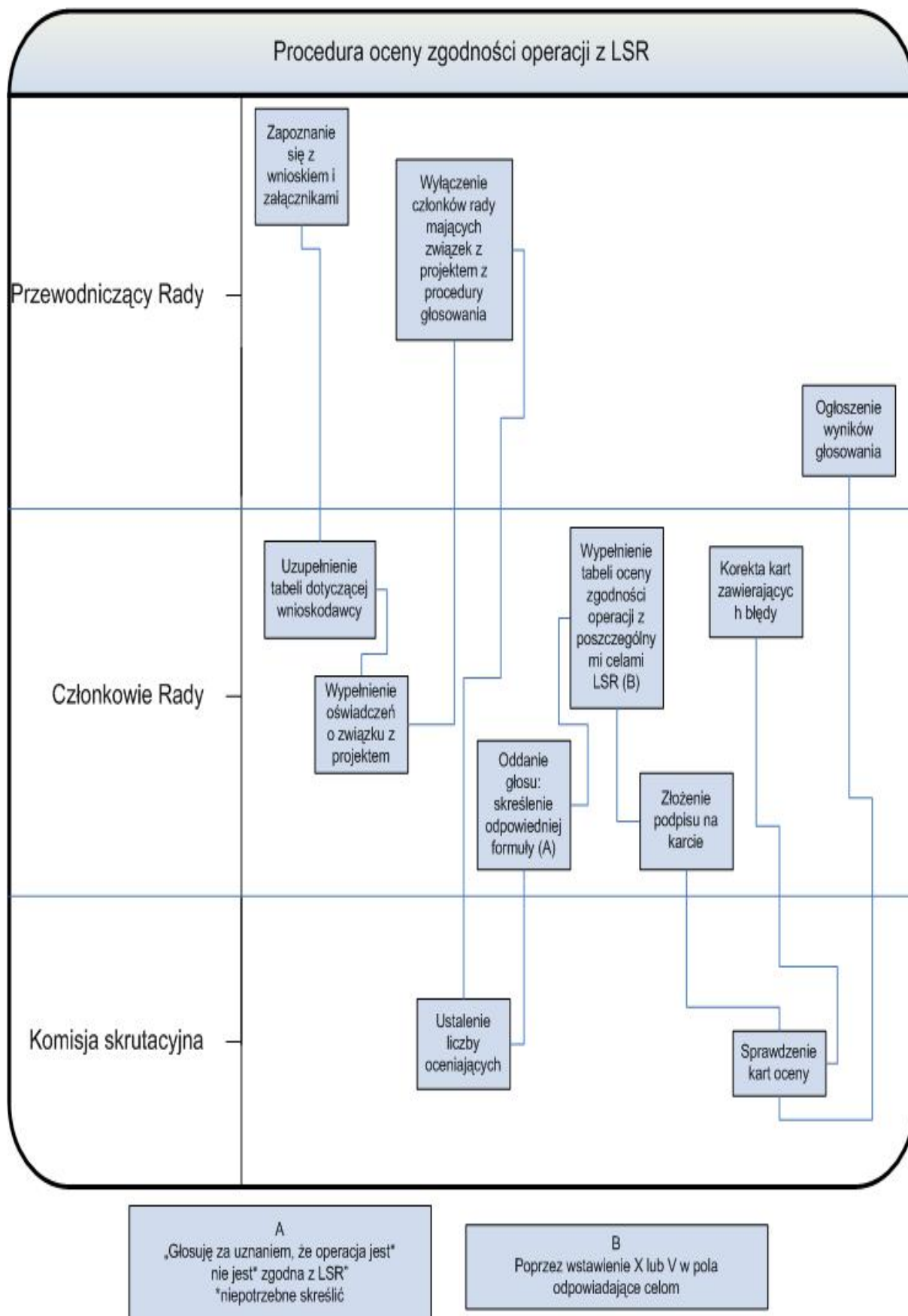
Procedura opisuje szczegółowy przebieg głosowania w sprawie oceny zgodności operacji

z LSR podczas posiedzenia, zgodnie z porządkiem obrad tego posiedzenia. Poprzedzona jest udziałem członków Rady w I części posiedzenia oraz zapoznaniem się z wnioskami udostępnionymi dla członków Rady w biurze LGD od momentu ustalenia terminu i miejsca obrad. Procedurę zamyka Przewodniczący posiedzenia ogłaszając wyniki głosowania.

Przebieg procesu:

Diagram: Procedura oceny zgodności operacji z LSR

Lokalna Strategia Rozwoju LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski”

Lokalna Strategia Rozwoju LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski”

Opis czynności Komisji Skrutacyjnej podczas głosowania:

Członkowie Rady zapoznają się z operacjami w biurze LGD na 7 dni przed posiedzeniem. Podczas posiedzenia po ogólnej dyskusji i dyskusji w gronie członków Rady, Przewodniczący posiedzenia zarządza głosowanie. Członkowie Rady wybierają spośród siebie dwóch członków Komisji Skrutacyjnej, zgodnie z regulaminem. Kolejne czynności wykonują radni w związku z głosowaniem.

Członkowie Rady przystępują do głosowania poprzez wypełnienie kart do głosowania.

W pierwszej kolejności wypełniają kartę oceny zgodności operacji z LSR. Jest to równocześnie rozpoczęcie procedury oceny zgodności operacji z LSR. Członkowie Rady w pierwszej kolejności wypełniają rubrykę dotyczącą wniosku poprzez wpisanie numeru wniosku, nazwy wnioskodawcy oraz tytułu projektu, zgodnie z instrukcją wypełniania kart. Zawiera się tu procedura wyłączenia członków Rady mających związek z przeznaczonym do głosowania projektem. Po podpisaniu oświadczeń, członkowie Rady, którzy mają związek z omawianym projektem zostają wyłączeni z procedury głosowania. Członkowie Rady wypełniają oświadczenie. radni mający związek z ocenianą operacją zostają wyłączeni z głosowania. Przewodniczący Posiedzenia określa liczbę głosujących.

Członkowie Rady uprawnieni do głosowania, skreślają odpowiednią formułę w rubryce „Głosuję za uznaniem, że operacja jest* nie jest* zgodna z LSR LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski”. Następnie w tabeli zaznaczają znakiem X lub V cele, którym odpowiada operacja. Podpisują się na karcie i oddają karty Komisji Skrutacyjnej. Czynności Komisji Skrutacyjnej rozpoczyna sprawdzenie ważności kart. Jeśli karta zawiera braki lub błędy, Komisja Skrutacyjna wzywa członka Rady, który tę kartę wypełnił do naniesienia poprawek, przy czym członek Rady może tylko raz poprawić kartę. Jeśli karta nadal zawiera błędy, zostaje uznana za głos nieważny. Członkowie Rady nanoszą poprawki na kartach w sposób następujący:

- zaznaczają puste kratki i wypełniają puste pola
- zaznaczone w sposób błędny kratki i zapisane pola skreślają, wypełniają i składają obok korekty swój podpis.

Po sprawdzeniu ważności głosów Komisja skrutacyjna przelicza głosy i podaje wynik do wiadomości Przewodniczącemu Posiedzenia. Przewodniczący ogłasza wyniki głosowania.

Lokalna Strategia Rozwoju LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski”

Tabela: Zakres odpowiedzialności procedury oceny zgodności operacji z LSR

ZAKRES ODPOWIEDZIALNOŚCI	NAZWA ZADANIA	TERMINY
Członkowie Rady	Zapoznanie się z wnioskiem i załącznikami do wniosku	Co najmniej 7 dni przed posiedzeniem
Członkowie Rady	Uzupełnienie tabeli dotyczącej wnioskodawcy	Podczas posiedzenia
Członkowie Rady	Wypełnienie oświadczenia o związku z projektem	
Członkowie Rady	Skreślenie odpowiedniej formuły (oddanie głosu) w polu głosowania	
Członkowie Rady	Wypełnienie tabeli oceny zgodności operacji z celami ogólnymi i szczegółowymi LSR poprzez wstawienie X lub V w pola odpowiadające celom	
Członkowie Rady	Złożenie podpisu i umieszczenie daty posiedzenia na karcie	
Członkowie Rady	Oddanie karty w ręce Komisji skrutacyjnej posiedzenia	
Komisja skrutacyjna posiedzenia	Sprawdzenie kart wypełnionych przez członków Rady podczas posiedzenia	
Komisja skrutacyjna posiedzenia	Wezwanie członka rady, który wypełnił tę kartę, do wypełnienia pustych pól i kratek bądź dokonania korekty w wypełnionych polach i kratkach oraz złożenia przy nich podpisu	
Członkowie Rady	Poprawki kart oceny zawierających błędy	
Komisja skrutacyjna	Podpisanie kart	

Lokalna Strategia Rozwoju LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski”

posiedzenia		
Komisja posiedzenia	skrutacyjna	Zsumowanie liczby głosów „za” i „przeciw” oraz głosów nieważnych

Procedura oceny zgodności operacji z lokalnymi kryteriami wyboru

Szereg konsultacji społecznych podczas opracowania Lokalnej Strategii Rozwoju LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski” objął m.in. określenie lokalnych kryteriów wyboru projektów dla działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju”. Analiza lokalnych potrzeb obszaru objętego niniejszą strategią oraz zakres możliwej do otrzymania pomocy w ramach działań: „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”, „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw”, „Odnowa i rozwój wsi” oraz dla projektów przyczyniających się do poprawy jakości życia lub zróżnicowania działalności gospodarczej na obszarze działania LGD, które nie kwalifikują się do wsparcia w ramach działań osi 3 „Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej”, tzw. „małe projekty” pozwoliły na wypracowanie następujących lokalnych kryteriów wyboru operacji.

Wypracowano 4 zestawy lokalnych kryteriów wyboru operacji:

Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej

- trwałość projektu
- wartość dodana projektu (skierowanie działalności w stronę odchodzenia od działalności rolniczej – projekt przewiduje szansę otworzenia działalności gospodarczej)
- innowacyjność operacji
- komplementarność operacji w stosunku do innych operacji realizowanych na obszarze LGD
- wykorzystanie lokalnych zasobów przyrodniczych i kulturowych
- wiarygodność/doświadczenie wnioskodawcy

Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw

- wiarygodność/doświadczenie wnioskodawcy

Lokalna Strategia Rozwoju LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski”

- wpływ na powstawanie nowych miejsc pracy
- innowacyjność operacji
- komplementarność operacji w stosunku do innych operacji realizowanych na obszarze LGD
- wykorzystanie lokalnych zasobów przyrodniczych i kulturowych

Odnowa i rozwój wsi

- wiarygodność/doświadczenie wnioskodawcy
- miejsce realizacji operacji:
- zasięg operacji
- udział innych partnerów w realizacji operacji
- komplementarność operacji w stosunku do innych operacji realizowanych na obszarze LGD
- wpływ operacji na pobudzenie aktywności mieszkańców i wzmocnienie ich więzi z miejscem zamieszkania

Małe projekty

- wiarygodność/doświadczenie wnioskodawcy
- miejsce realizacji operacji:
- zasięg operacji
- udział innych partnerów w realizacji operacji
- komplementarność operacji w stosunku do innych operacji realizowanych na obszarze LGD
- wpływ operacji na pobudzenie aktywności mieszkańców i wzmocnienie ich więzi z miejscem zamieszkania

Kryterium, istotnym ze względu na szczupłość środków Leader, jest także kwota operacji. Leader ma być inicjatorem, bodźcem do rozwoju. Ponadto preferuje się projekty, wymagające niewielkiego dofinansowania. W oparciu o te kryteria oraz zgodnie z Regulaminem organizacyjnym Rady LGD opracowano procedurę zgodności operacji z lokalnymi kryteriami wyboru. Należy w niej wyróżnić: czynności członków Rady (sposób głosowania) oraz czynności Komisji Skrutacyjnej. Karta

Lokalna Strategia Rozwoju LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski”

oceny zgodności operacji z lokalnymi kryteriami wyboru została zamieszczona w załączniku nr 5.

Przedmiot procedury:

Procedura oceny zgodności operacji z lokalnymi kryteriami wyboru dla członków Rady oceniających operacje.

Obszar:

Przebieg oceny projektów poprzez wypełnienie kart do głosowania podczas posiedzenia Rady decyzyjnej LGD.

Funkcja:

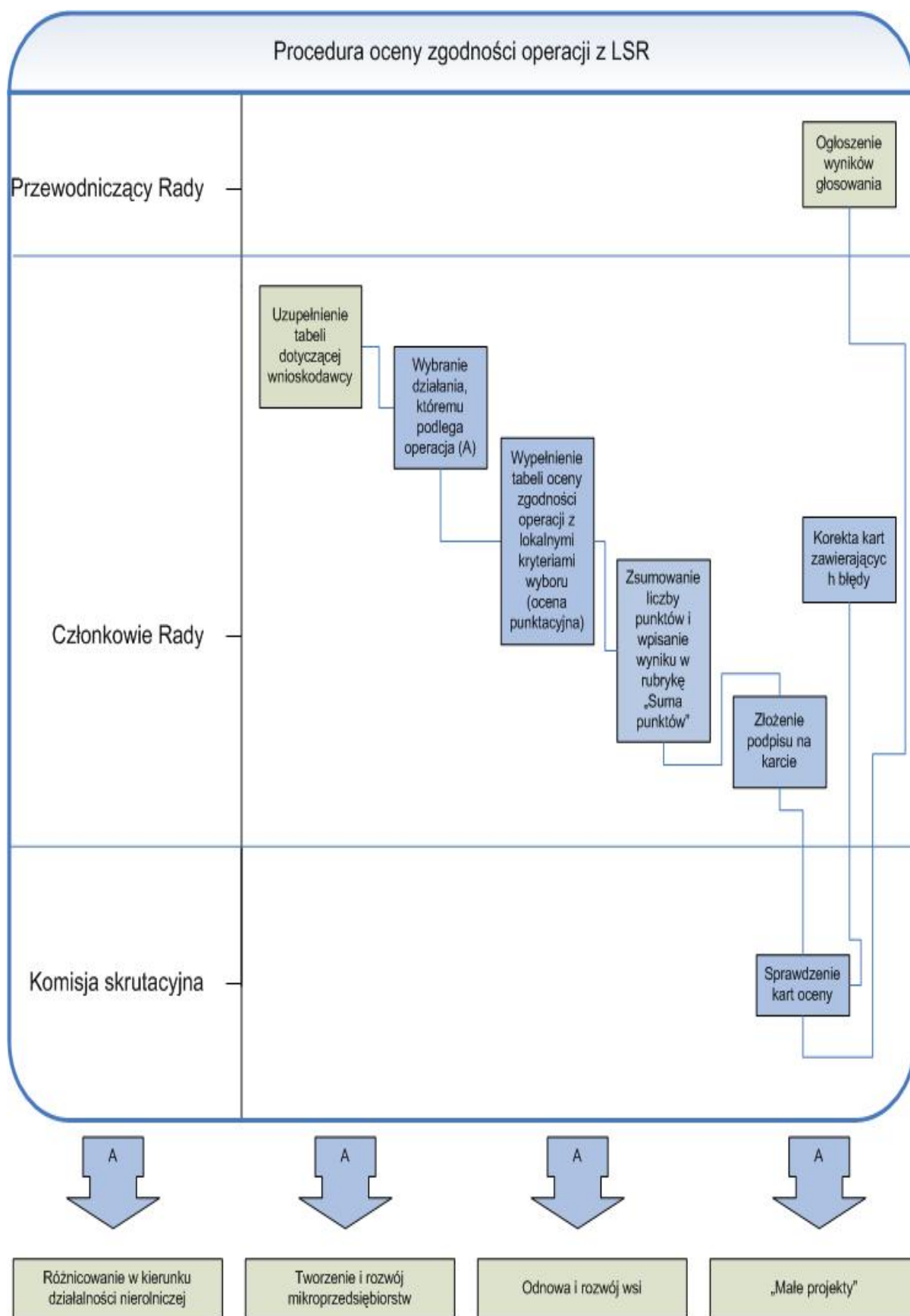
Procedura opisuje szczegółowy przebieg głosowania w sprawie oceny zgodności operacji

z lokalnymi kryteriami wyboru operacji podczas posiedzenia, zgodnie z porządkiem obrad tego posiedzenia. Poprzedzona jest głosowaniem członków Rady w sprawie zgodności operacji z LSR. Procedurę zamyka Przewodniczący posiedzenia ogłaszając wyniki głosowania.

Przebieg procesu:

Diagram: Procedura zgodności operacji z lokalnymi kryteriami wyboru

Lokalna Strategia Rozwoju LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski”

Lokalna Strategia Rozwoju LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski”

Opis czynności Komisji Skrutacyjnej podczas głosowania:

Członkowie Rady wypełniają karty do głosowania w sprawie oceny zgodności operacji z lokalnymi kryteriami wyboru – załącznik nr 5, według kolejności:

- wypełnienie rubryki dotyczącej operacji:

- numer wniosku
- nazwa wnioskodawcy
- tytuł projektu

- zaznaczenie działania, któremu odpowiada operacja poprzez wstawienie znaku X lub w kratce odpowiadającej działaniu

- wypełnienie tabeli oceny punktacyjnej odpowiadającej wybranemu działaniu poprzez przyznanie określonej liczby punktów w polach odpowiadających poszczególnym kryteriom wyboru

- zsumowanie liczby punktów i wpisanie wyniku w polu odpowiadającym „sumie punktów”

- podpisanie karty i umieszczenie daty posiedzenia

- oddanie kart w ręce Komisji Skrutacyjnej

Zadaniem Komisji Skrutacyjnej posiedzenia jest sprawdzenie ważności oddanych głosów. Jeśli karta zawiera braki lub błędy, Komisja Skrutacyjna wzywa członka Rady, który tę kartę wypełnił do naniesienia poprawek, przy czym członek Rady może tylko raz poprawić kartę. Jeśli karta nadal zawiera błędy, zostaje uznana za głos nieważny. Członkowie Rady nanoszą poprawki na kartach w sposób następujący:

- zaznaczają puste kratki i wypełniają puste pola

- zaznaczone w sposób błędny kratki i zapisane pola skreślają, wypełniają i składają obok korekty swój podpis.

Po sprawdzeniu ważności głosów Komisja skrutacyjna przelicza głosy i podaje wynik do wiadomości Przewodniczącemu Posiedzenia. Przewodniczący ogłasza wyniki głosowania. Po zakończeniu procedury głosowania członkowie Rady podejmują uchwałę o dofinansowaniu/niedofinansowaniu projektów.

Lokalna Strategia Rozwoju LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski”

Tabela: Zakres odpowiedzialności procedury oceny zgodności operacji z lokalnymi kryteriami wyboru

ZAKRES ODPOWIEDZIALNOŚCI	NAZWA ZADANIA	TERMINY
Członkowie Rady	Uzupełnienie tabeli dotyczącej wnioskodawcy	Podczas posiedzenia
Członkowie Rady	Wybranie działania, któremu podlega operacja	
Członkowie Rady	Wypełnienie tabeli oceny zgodności operacji z lokalnymi kryteriami wyboru odpowiadającej działaniu, w który wpisuje się projekt (ocena punktacyjna)	
Członkowie Rady	Zsumowanie liczby punktów i wpisanie wyniku w polu „suma punktów”	
Członkowie Rady	Złożenie podpisu i umieszczenie daty posiedzenia na karcie	
Członkowie Rady	Oddanie karty w ręce Komisji skrutacyjnej posiedzenia	
Komisja skrutacyjna posiedzenia	Sprawdzenie kart wypełnionych przez członków Rady podczas posiedzenia	
Komisja skrutacyjna posiedzenia	Wezwanie członka rady, który wypełnił tę kartę, do wypełnienia pustych pól i kratek bądź dokonania korekty w wypełnionych polach i kratkach oraz złożenia przy nich podpisu	
Członkowie Rady	Poprawki kart oceny zawierających błędy	
Komisja skrutacyjna posiedzenia	Podpisanie kart	
Komisja skrutacyjna posiedzenia	Zsumowanie liczby głosów „za” i „przeciw” oraz głosów nieważnych	

Procedura odwoławcza

Od decyzji wydanej przez Organ decyzyjny LGD, czyli Radę służy odwołanie. Strona niezadowolona z decyzji może zwrócić się do tego organu z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy. Wnioskodawca po otrzymaniu pisma informującego o nie zakwalifikowaniu operacji do dofinansowania ma prawo w terminie 7 dni kalendarzowych złożyć pisemny wniosek o ponowne rozpatrzenie wniosku o dofinansowanie operacji. W tym samym terminie wnioskodawcy przysługuje prawo wglądu do protokołu oceny w siedzibie Biura LGD. Odwołanie podlega ponownemu rozpatrzeniu przez Radę wniosku o dofinansowanie operacji na posiedzeniu zwołanym przez Przewodniczącego Rady lub jego zastępcę. Wniosek o ponowne rozpatrzenie wniosku o dofinansowanie operacji musi zostać szczegółowo uzasadniony. Wniosek o ponowne rozpatrzenie operacji pozostaje bez rozpatrzenia w przypadku gdy:

- został wniesiony po upływie określonego terminu
- został wniesiony przez nieuprawniony podmiot, tzn. nie będący wnioskodawcą, którego wniosek o dofinansowanie operacji podlegał ocenie,
- nie zawierał pisemnego uzasadnienia lub innych danych wymaganych we wniosku o ponowne rozpatrzenie.

W momencie ponownego rozpatrywania wniosku o dofinansowanie operacji członkowie Rady rozpatrują wniosek na podstawie kryteriów obowiązujących w danym konkursie i tylko w tych jego elementach, których dotyczy uzasadnienie podane przez wnioskodawcę. Rada podejmuje uchwałę o pozytywnym lub negatywnym rozpatrzeniu wniosku zwykłą większością głosów przy obecności co najmniej połowy członków uprawnionych do głosowania. Wniosek o dofinansowanie operacji, który w wyniku ponownego rozpatrzenia uzyskał liczbę punktów, która kwalifikowałaby go do objęcia dofinansowaniem w danym naborze zyskuje prawo dofinansowania w ramach dostępnych środków. Wniosek o ponowne rozpatrzenie wniosku o dofinansowanie konkretnej operacji może zostać złożony tylko jeden raz. O wynikach ponownego rozpatrzenia wniosku wnioskodawca zostaje poinformowany przez Zarząd LGD w terminie 7 dni od dnia posiedzenia Rady, na którym wniosek był rozpatrywany.

Procedura zmiany lokalnych kryteriów wyboru

Z kolejnymi naborami, będzie przybywać doświadczenia. Nasuną się zapewne wnioski,

co do realizacji działania „Wdrażanie lokalnych strategii”. Stąd określenie procedury zmiany kryteriów lokalnych.

Przewiduje się uwzględnienie tematyki lokalnych kryteriów na Walnych Zebraniach LGD. Ponadto spotkania robocze oraz ewaluacja własna realizacji strategii przez wymaga spotkań roboczych.

Opis procedury:

Proponowane zmiany procedury oceny zgodności operacji z lokalnymi kryteriami wyboru, wnioski Radnych, wnioski z przebiegu Walnego Zebrania członków będą szczegółowo omawiane na spotkaniach Zarządu. Przygotowane w ten sposób karty zmian podaje się do wiadomości członków Rady.

Podsumowując, by zapewnić przejrzystość, demokratyczność oraz jawność podejmowanych decyzji, Rada funkcjonuje w oparciu o wewnętrzny regulamin organizacyjny – załącznik i obowiązujące przepisy prawa. Sposób wyboru operacji odbywa się zgodnie z procedurami:

Oceny zgodności operacji z LSR

Oceny zgodności operacji z lokalnymi kryteriami wyboru

Członkowie Rady głosują w sprawie wyboru operacji, poprzez wypełnienie karty zgodności operacji z LSR – załącznik, karty oceny zgodności z lokalnymi kryteriami wyboru - załącznik 5

Z decyzją Rady, wnioskodawcy mogą się nie zgodzić i złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy zgodnie z procedurą odwołania.

By działanie „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” wpłynęło na właściwy rozwój obszaru objętego LSR opracowano procedurę zmiany kryteriów wyboru operacji.

Tryb przyjmowania wniosków przez biuro LGD jest jasny i przejrzysty. Przygotowano inne dokumenty mające ułatwić ocenę projektów, jak: wzór rejestru wniosków, wzór karty weryfikacji formalnej wniosku, wzór wezwania do usunięcia braków i błędów we wniosku – załącznik 5

X. Budżet LGD dla każdego roku realizacji LSR

Budżet Lokalnej Grupy Działania zapewnia realizację zaplanowanych działań zawartych w Lokalnej Strategii Rozwoju. LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski” obejmuje swoją Lokalną Strategią Rozwoju obszar z liczbą mieszkańców wynoszącą **24 700** i na realizację LSR może się ubiegać o przyznanie środków w wysokości **3 655 600,00 zł** ($24\ 700 \times 148 = 3\ 655\ 600,00$ zł).

Lokalna Strategia Rozwoju LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski”

Harmonogram realizacji przedsięwzięć w okresach półrocznych:

Przedsięwzięcia i typy operacji zgodne z LSR	Okresy realizacji LSR													
	2009	2009	2010	2010	2011	2011	2012	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2015
	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II
Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej														
Odnowa i rozwój wsi														
Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw														
Małe projekty														
Aktywizacja i Nabywanie umiejętności														
Projekty współpracy														
Koszty bieżące – administracyjne LGD														

Lokalna Strategia Rozwoju LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski”

Budżet LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski”:

rok	rodzaj kosztu	4.1.3. Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	4.1.3. Odnowa i rozwój wsi	4.1.3. Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw	4.1.3. Małe projekty	4.2.1. Projekty współpracy	4.3.1. Koszty bieżące LGD	4.3.1. Nabywanie umiejętności i aktywizacja	razem działania
2009	całkowite	0,00	500 000,00	0,00	114 608,00	0,00	120 000,00	60 000,00	794 608,00
	kwalfikowane	0,00	500 000,00	0,00	114 608,00	0,00	120 000,00	60 000,00	794 608,00
2010	całkowite	100 000,00	900 000,00	0,00	114 608,00	0,00	108 000,00	60 000,00	1 282 608,00
	kwalfikowane	100 000,00	900 000,00	0,00	114 608,00	0,00	108 000,00	60 000,00	1 282 608,00
2011	całkowite	93 260,00	460 000,00	143 260,00	19 100,00	0,00	108 000,00	15 000,00	838 620,00
	kwalfikowane	93 260,00	460 000,00	143 260,00	19 100,00	0,00	108 000,00	15 000,00	838 620,00
2012	całkowite	93 260,00	145 640,00	143 260,00	19 100,00	24 700,00	106 170,00	15 000,00	547 130,00
	kwalfikowane	93 260,00	145 640,00	143 260,00	19 100,00	24 700,00	106 170,00	15 000,00	547 130,00
2013	całkowite	0,00	0,00	0,00	19 104,00	49 400,00	106 170,00	17 960,00	192 634,00
	kwalfikowane	0,00	0,00	0,00	19 104,00	49 400,00	106 170,00	17 960,00	192 634,00
2014	całkowite					0,00			0,00
	kwalfikowane					0,00			0,00
2015	całkowite					0,00			0,00
	kwalfikowane					0,00			0,00
	razem kwalfikowalne	286 520,00	2 005 640,00	286 520,00	286 520,00	74 100,00	548 340,00	167 960,00	3 655 600,00

Założenia:

Liczba ludności przyjęta do obliczeń: 24 700,

Kwota przypadająca na mieszkańca: 148 zł, z czego:

- – wdrażanie LSR, tj. 2 865 200,00 zł,
- 3 zł – Projekty współpracy, tj. 74 100,00 zł,
- 29 zł - Funkcjonowanie LGD, tj. 716 300,00 zł,

Działania: Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej oraz Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw stanowią po 10,00% puli środków przeznaczonych na wdrażanie LSR, tj. po 286 520,00 zł na każde z działań,

Odnowa i rozwój wsi stanowi 70,00% puli środków przeznaczonych na wdrażanie LSR, tj. 2 005 640,00 zł,

Małe projekty stanowią 10,00% puli środków przeznaczonych na wdrożenie LSR, tj. 286 520,00 zł,

Koszty bieżące stanowią 15% wszystkich innych wydatków w ramach LSR,

Kwotę przypadającą na funkcjonowanie LGD, tj. 716 300,00 zł podzielono w następujący sposób:

- Koszty bieżące LGD – 76,55% - 548 340,00 zł
- Nabywanie umiejętności i Aktywizacja – 23,45% - 167 960,00 zł

Uzasadnienie:

1. Mikroprzedsiębiorcy i rolnicy mogą wnioskować o wsparcie inwestycji do Osi III PROW poprzez Urząd Marszałkowski lub ARiMR oraz do innych programów np. RPO WŁ, PROW, POLiŚ, POIG, POKL - w związku z czym niewielka pula środków została przeznaczona na tego typu inwestycje.

2. Na odnowę i rozwój wsi założono stosunkowo znaczące wsparcie – z uwagi na fakt, że z nowo powstałej infrastruktury będą korzystać wszyscy mieszkańcy danej miejscowości objętej wsparciem.

3. Kwota przeznaczona na tzw. „małe projekty” jest zgodna z zamierzeniami organizacji społecznych i mieszkańców, z uwagi na konieczny wkład finansowy wnioskodawcy będą aplikować o kwoty mniejsze niż 25 tys. zł.

XI. Opis procesu przygotowania i konsultowania LSR

Opracowanie niniejszego dokumentu zostało poprzedzone szeregiem działań, pozwalających na identyfikację problemów obszaru oraz określenie celów, których realizacja prowadziłaby do poprawy jakości życia na terenie LGD.

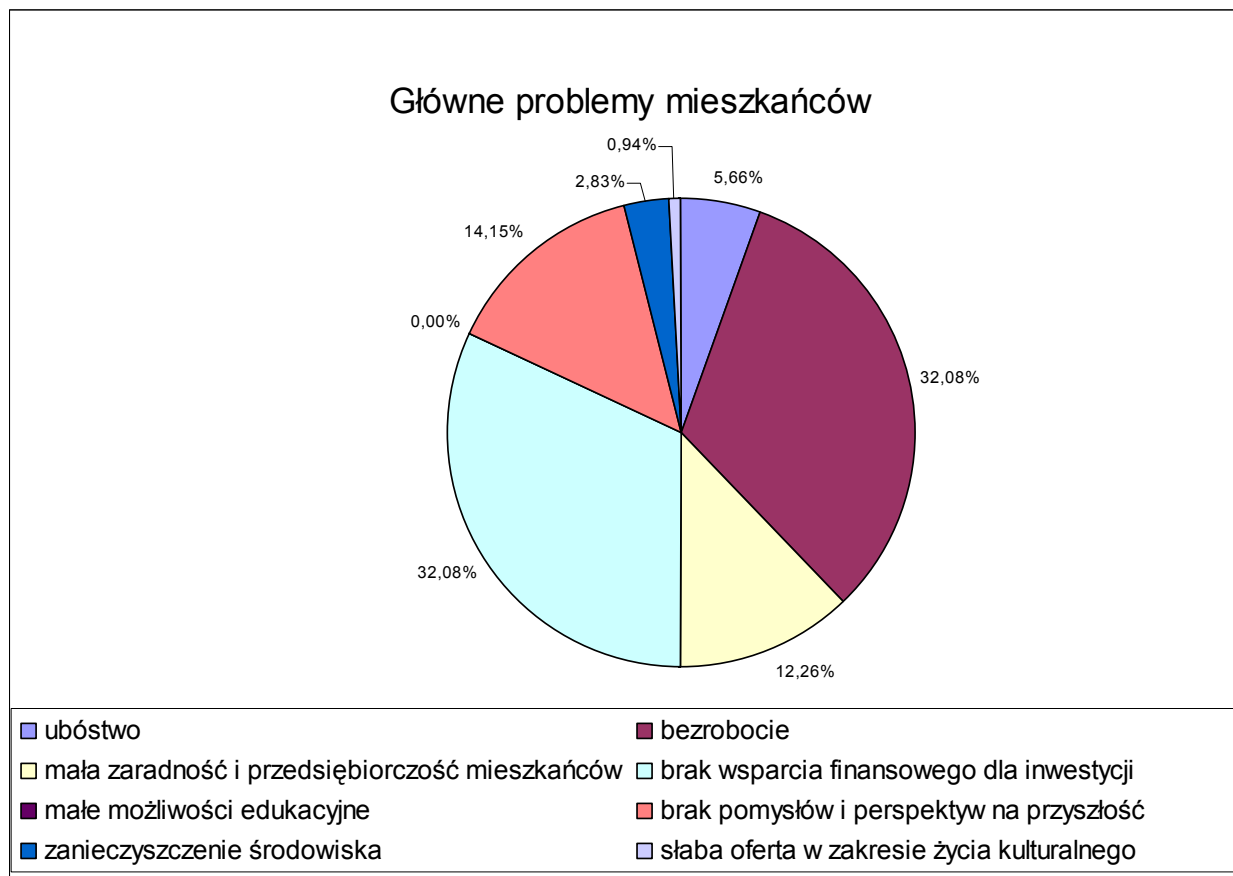
W procesie przygotowania i konsultacji niniejszego dokumentu aktywny udział wzięli w szczególności członkowie Rady, Zarządu LGD oraz utworzone na tę potrzebę grupy robocze złożone z mieszkańców terenu objętego LSR. Ponadto mieszkańcy omawianego terenu oraz osoby zaangażowane w rozwój terenu objętego niniejszym dokumentem uczestniczyły w licznych warsztatach oraz spotkaniach i konsultacjach, których celem było wypracowanie wspólnego stanowiska, co do istniejących problemów obszaru oraz propozycji ich rozwiązania .

Bardzo istotnym narzędziem była także przeprowadzona dla terenu LGD analiza SWOT, precyzyjnie ukazująca nie tylko atuty i słabe strony gmin, ale także wskazująca szanse ich rozwoju oraz zagrożenia, mogące utrudnić realizację zamierzeń.

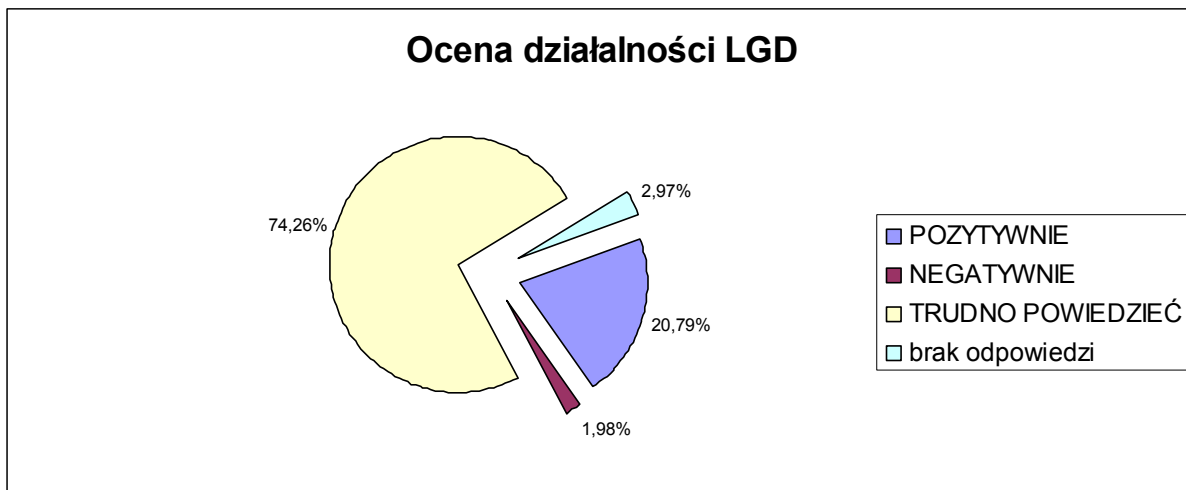
By umożliwić jak najszerszemu gronu mieszkańców udział w przygotowaniu LSR przeprowadzono dwa badania ankietowe mieszkańców. Łącznie ok. 200 osób wypełniło ankiety. Na podstawie tej próby opracowano wyniki.

Mieszkańcy główne problemy związane z rozwojem gmin upatrują w bezrobociu oraz w małej zaradności i przedsiębiorczości mieszkańców na równi z małymi możliwościami wsparcia finansowego dla inwestycji.

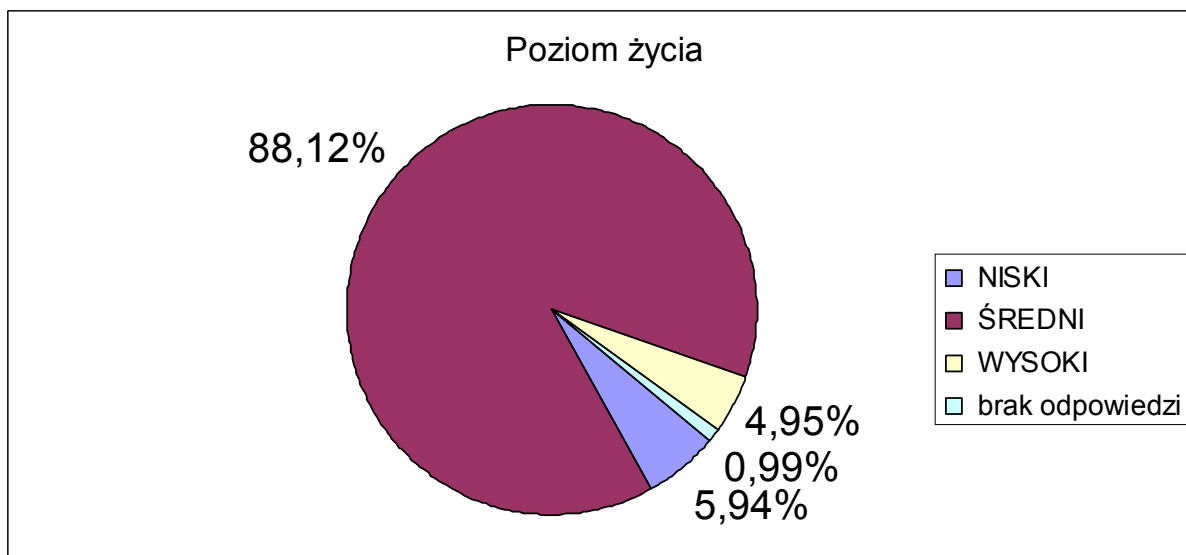
Główne problemy mieszkańców według badania ankietowego ilustruje poniższy wykres:

Zadaniem LGD jest aktywizacja mieszkańców wokół celów wyznaczonych wspólnie by rozwijać obszary wiejskie. Należy zauważyć, że LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski” funkcjonuje od 2008 roku, stąd dopiero zaczyna realizować cele na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich. Mimo tak krótkiego czasu działalności ankietowani (20,79%) ocenili pozytywnie Stowarzyszenie, według poniższego wykresu:

Swój poziom życia mieszkańcy w większości ocenili na średni:

W ramach odnowy wsi mieszkańcy widzą potrzebę budowa, przebudowa, remont lub wyposażenie obiektów pełniących funkcje publiczne. Istnieje potrzeba poszerzania oferty kulturalnej miejscowości objętych działaniem LGD, w tym remont lub budowa ośrodków kultury miejskiej i wiejskiej.

XII. Opis procesu wdrażania i aktualizacji LSR

LSR będzie wdrażania głównie poprzez projekty realizowane przez beneficjentów osi III i osi IV PROW. Podstawowe warunki wsparcia finansowego tych projektów określa Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 lipca 2008 roku w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

Informowanie o LSR

LGD zamierza prowadzić stałą akcję informacyjną odnoszącą się zarówno do realizacji naborów i oceny projektów, jak również informować będzie o wszystkich innych inicjatywach podejmowanych na rzecz poprawy jakości życia na obszarze objętym Lokalną Strategia Rozwoju. Wykorzystując tablice informacyjne w gminach, biorących udział we wdrażaniu LSR, działalność mediów, w tym prasy i radia oraz stronę internetową Stowarzyszenia i partnerów/członków LGD informować będzie na bieżąco o realizacji i wdrażaniu LSR. Dokumenty strategiczne, jak np. niniejsze opracowanie oraz regulaminy funkcjonowania, w tym statut Stowarzyszenia, regulamin organizacyjny Rady zostaną zamieszczone na stronie internetowej LGD.

Akcje informacyjne kierowane będą głównie do potencjalnych beneficjentów działań osi III i osi IV PROW z wykorzystaniem środków i nośników informacji jak:

- ulotki,
- plakaty,
- informacje w gablotach Urzędu Gminy
- gazeta lokalna i regionalna
- strona www LGD oraz strona internetowa Urzędu Gminy
- radio i TV regionalna.

Ponadto najlepszymi narzędziami promocji w środowisku małych społeczności lokalnych na wsiach są ogłoszenia parafialne oraz informacje przekazywane sposobem „z domu do domu”. Zaangażowani mieszkańcy chętnie prześlą potrzebne informacje pozostałym mieszkańcom. Są to sposoby skuteczne i co ważne często bezpłatne wynikające z dobrej woli lokalnych liderów.

Oprócz wykorzystania dotychczasowego systemu informacji na terenie LGD opisanego powyżej, Stowarzyszenie w miarę potrzeby organizować będzie spotkania, seminaria, konferencje. Upowszechnianie informacji o działalności LGD powinno zachęcić rzesze mieszkańców i potencjalnych partnerów społecznych, gospodarczych i publicznych do włączania się w proces wdrażania LSR, ale również zmobilizuje to zainteresowanych beneficjentów do skorzystania ze wsparcia finansowego i merytorycznego, jakie LGD może zapewnić.

Informacja w TV, radio i gazetach regionalnych będzie się ukazywała poprzez zamieszczanie przygotowanych przez biuro LGD i członków Zarządu informacji i newsów. Stała współpraca LGD z mediami obejmie w szczególności opracowanie kierunków dalszego rozwoju, stan wdrażania LSR, w tym decyzje o zakwalifikowaniu do realizacji LSR.

Informacja zostanie skierowana do ogółu mieszkańców, instytucji publicznych – urzędów gmin, szkół, domów i ośrodków kultury, przedsiębiorców i organizacji pozarządowych, szczególnie do tych, którzy swoją działalnością mogą przyczynić się do osiągnięcia założeń LSR, w tym przedsiębiorców i rolników zajmujących się turystyką konną, klubów sportowych, organizacji społecznych i lokalnych liderów.

W każdej gminie odbywać się będą spotkania informacyjne.

Na podstawie identyfikacji potrzeb lokalnych organizowane będą szkolenia z zakresu przygotowania wniosków i aplikacji do poszczególnych działań PROW na lata 2007-2013.

Realizacja zadań informacyjno-promocyjnych zostanie przeprowadzona zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji Europejskiej nr 1159/2000 z dnia 30 maja 2000 roku w sprawie prowadzenia przez Państwa Członkowskie działań informacyjnych i promocyjnych dotyczących pomocy udzielanej z funduszy strukturalnych (Dz. Urz. WE L 130 z 30.05.2000).

Zadaniem LGD będzie aktualizowanie niniejszego dokumentu oraz zbieranie na bieżąco informacji o stanie wdrażania LSR.

System monitoringu procesu wdrażania i realizacji LSR zawiera następujące elementy:

-analizę celów projektu – wykorzystana zostanie tutaj tzw. matryca logiczna, dzięki której możliwe będzie zweryfikowanie powiązań pomiędzy zakładanymi celami i działaniami a oczekiwanymi rezultatami;

Lokalna Strategia Rozwoju „Szlakiem Sieradzkiej E-ski”

-przyjęcie wewnętrznych procedur działania – LGD dokona klasyfikacji i podziału kompetencji zadań dla poszczególnych osób zaangażowanych we wdrażanie LSR.

przyjęcie wskaźników pomiaru oceny stopnia zaawansowania wdrożenia LSR

- liczba realizowanych operacji
- pozostała w poszczególnych działaniach alokacja finansowa
- procentowe wydatkowanie środków Leader
- ilość pozostałych projektów i inicjatyw.
- liczba podmiotów gospodarczych,
- liczba nowych miejsc pracy,
- liczba przeszkolonych osób,
- liczba złożonych wniosków o dofinansowanie/ udzielanie wsparcia doradczego,
- liczba miejsc noclegowych,
- liczba udzielanych noclegów,
- liczba imprez kulturalnych,
- liczba inwestycji wspartych w ramach programu Leader.

Działania zarządu w ramach wdrażania i aktualizacji strategii uzupełniane będą przez społeczność lokalną, która dzięki swemu udziałowi w ankietach oraz w innych badaniach LGD, wspomże proces aktualizacji LSR.

Aktualizacja LSR

Strategia będzie aktualizowana co roku przed złożeniem kolejnego wniosku o finansowanie LSR na rok następny, tj. do końca września danego roku.

W celu aktualizacji zbierane będą informacje zarówno od beneficjentów osi III PROW z obszaru LGD, ale również od pozostałych mieszkańców. Raporty ze spotkań ewaluacyjnych oraz informacje ze spotkań aktywizujących społeczność lokalną pozwolą na wypracowanie budżetu na kolejny rok działalności LGD, jak również pozwolą na określenie istotnych i niezbędnych zmian w Strategii.

Na podstawie wyżej omówionych działań weryfikowane będą cele ogólne i szczegółowe LSR.

Zaktualizowana LSR uchwalana będzie przez Walne Zgromadzenie Członków LGD.

XIII. Zasady i sposób dokonywania ewaluacji własnej

Celem ewaluacji własnej dokonywanej przez LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski” jest ocena przydatności i skuteczności podejmowanych działań podczas realizacji przyjętych celów strategicznych i szczegółowych, dążąc do jak najpełniejszego ich usprawnienia i przyczynienia się do wypełnienia misji LGD. Pozwoli to w rezultacie na ukazanie wpływu realizacji LSR na sytuację charakteryzowanego obszaru z zachowaniem obiektywizmu i etycznego podejścia do procesu ewaluacji. Badanie pokaże różnice między dwoma scenariuszami rozwoju obszaru LSR: pierwszym, określającym sytuację, jaka miała miejsce na obszarze LSR przed jej realizacją i drugim, w trakcie oraz po realizacji LSR w latach 2007-2013.

Ewaluacja przeprowadzana będzie każdego roku. Jej wyniki będą miały wpływ zarówno na aktualizację strategii, jak i pracę LGD, a jej celem jest ocena przydatności i skuteczności podejmowanych działań podczas realizacji przyjętych celów strategicznych i szczegółowych poprzez:

- weryfikację wskaźników produktu dla poszczególnych przedsięwzięć,
- weryfikacja ilości i zakresu przedsięwzięć,
- weryfikacja ilości i zakresu celów szczegółowych.

Ponadto wyniki ewaluacji będą miały wpływ na kształt partnerstwa, jego struktur, ilość i strukturę członków, skład władz, ilość pracowników i zakres ich obowiązków.

W miarę dążenia do jak najpełniejszego usprawnienia działania i przyczynienia się do wypełnienia misji, LGD określiło zasady i sposób dokonywania ewaluacji własnej.

Każdorazowo decyzją Walnego Zgromadzenia Członków powoływany będzie zespół ewaluacyjny, inny w składzie od Komisji rewizyjnej, od której oczekuje się wypełnienia standardowych obowiązków tego organu.

Zdaniem Zespołu ewaluacyjnego będzie:

- ocena wartości wskaźników produktu, rezultatu i oddziaływania dla każdego przedsięwzięcia,

Lokalna Strategia Rozwoju „Szlakiem Sieradzkiej E-ski”

- weryfikacja analizy SWOT,
- analiza aktualności celów strategicznych w stosunku do analizy SWOT,
- analiza zasadności, ilości przedsięwzięć i ich zakresów oraz wskaźników,
- zebranie uwag od członków Zarządu i pracowników LGD NT. funkcjonowania LGD, szczególnie w trakcie naboru oraz uwag zgłaszanych przez beneficjentów,
- zebranie uwag od członków LGD nt. funkcjonowania partnerstwa.

Zespół ewaluacyjny będzie upoważniony do zastosowania odpowiednich instrumentów ewaluacyjnych, o ile okaże się to niezbędne, włącznie z konieczną określenia zadań do Działania 4.3.1. – Badania nad obszarem.

Zespół ewaluacyjny swoje uwagi i wnioski prezentuje na Walnym Zebraniu Członków. Uczestnicy Zebrania, po dyskusji, podejmują uchwałę w sprawie ich wykorzystania do aktualizacji Lokalnej Strategii Rozwoju, usprawnienia pracy Biura LGD, jak i funkcjonowania całego partnerstwa.

XIV. Powiązania LSR z innymi dokumentami planistycznymi związanymi z obszarem objętym LSR

Powiązanie z Narodowym Planem Rozwoju na lata 2007 – 2013

Podstawą opracowania LSR w zakresie metodycznym jest Narodowy Plan Rozwoju na lata 2007 – 2013. Diagnoza stanu analizowanych gmin, trendów demograficznych i gospodarczych oraz sformułowane na ich podstawie cele są spójne z założeniami i celami NPR. Należy podkreślić, iż diagnoza aktualnego stanu obszaru LGD w dziedzinie gospodarczej i społecznej ujawniła oraz potwierdziła występowanie na terenie gmin: Brąszewice, Brzeźnio, Wróblew i Złoczew problemów i negatywnych tendencji opisywanych także w analizie stanu kraju zawartej w NPR. Chodzi tu m.in. o:

- słabe wykorzystanie szans wynikających z rozwoju turystyki w Polsce,
- zły stan infrastruktury technicznej, szczególnie na obszarach wiejskich,
- trudną sytuację na rynku pracy - wysoką stopę bezrobocia oraz niski poziom wskaźników aktywności zawodowej i zatrudnienia,
- niewystarczająca ilość miejsc pracy poza rolnictwem,
- zbyt niska aktywność społeczna Polaków,
- duże zróżnicowanie między dochodami gospodarstw domowych,
- brak innowacyjnych przedsięwzięć.

W związku z tym cele strategiczne obu dokumentów są ze sobą powiązane. Dotyczy to głównie następujących celów NPR:

- Wzmocnienie konkurencyjności regionów i przedsiębiorstw oraz wzrost zatrudnienia.
- Podniesienie poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Powiązanie z Narodową Strategią Spójności

Zapisy Narodowej Strategii Spójności w zakresie identyfikacji problemów na obszarze Polski oraz zamierzonych do osiągnięcia celów są tożsame z celami stawianymi w niniejszym dokumencie strategicznym. Dotyczy to przede wszystkim

następujących celów horyzontalnych:

- Poprawa jakości kapitału ludzkiego i zwiększenie spójności społecznej
  - Wzrost poziomu edukacji oraz poprawa jakości kształcenia,
  - Tworzenie warunków sprzyjających przedsiębiorczości,
  - Przeciwdziałanie ubóstwu i zapobieganie wykluczeniu społecznemu,
  - Wzmocnienie potencjału zdrowotnego kapitału ludzkiego.
- Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski
  - Wsparcie podstawowej infrastruktury społecznej
- Podniesienie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw, w tym szczególnie sektora wytwórczego o wysokiej wartości dodanej oraz rozwój sektora usług
  - Wspieranie działalności wytwórczej przynoszącej wysoką wartość dodaną,
  - Rozwój sektora usług,
  - Poprawa otoczenia funkcjonowania przedsiębiorstw i ich dostępu do zewnętrznego finansowania,
  - Rozwój społeczeństwa informacyjnego,
  - Zwiększenie inwestycji w badania i rozwój i tworzenie rozwiązań innowacyjnych.
- Wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej
  - Przeciwdziałanie marginalizacji i peryferyzacji obszarów problemowych.
- Wyrównywanie szans rozwojowych i wspomaganie zmian strukturalnych na obszarach wiejskich
  - Wyrównywanie szans rozwojowych na obszarach wiejskich,
  - Wspomaganie zmian strukturalnych.

Założenia LSR odnoszą się także do celu głównego NSS, określonego jako:
tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Powiązania z Narodową Strategią Edukacji na lata 2007 – 2013

Celem głównym rozwoju edukacji w Polsce jest podniesienie poziomu wykształcenia społeczeństwa, tak by wykształcenie co najmniej średnie stało się bardziej powszechne -(70%) w grupie wiekowej 25 – 45 lat w 2013 r., przy jednoczesnym zapewnieniu wysokiej jakości kształcenia.

Równocześnie konieczne jest stałe podnoszenie poziomu kwalifikacji osób dorosłych, przede wszystkim kwalifikacji zawodowych oraz ogólnych kompetencji niezbędnych do funkcjonowania we współczesnym społeczeństwie. Lokalna Grupa Działania również postawiła sobie za cel rozwój edukacji przez całe życie a szczególnie wyrównanie dysproporcji między wsią a miastem. Spójność obu dokumentów jest więc oczywista.

Narodowa Strategia Informatyzacji (NSI)

Gwałtowny wzrost znaczenia informacji oraz usług świadczonych drogą elektroniczną wykorzystanie technologii informacyjnych i komunikacyjnych w gospodarce, administracji publicznej, a także w życiu codziennym mieszkańców gmin, miast wymaga skoordynowanych działań i harmonijnej współpracy sektora publicznego, społecznego

i gospodarczego. Działania podejmowane w ramach wdrażania strategii mają pozytywny wpływ na osiągnięcie celów w zakresie rozwoju społeczeństwa informacyjnego.

Lokalna Strategia Rozwoju ze swoimi celami szczegółowymi oraz celem ogólnym wpisuje się w cele Narodowej Strategii Informatyzacji. Dotyczy to przede wszystkim następujących celów w NSI:

- W ramach obszaru CZŁOWIEK wyszczególnione cele:
  - Podniesienie poziomu motywacji, świadomości, wiedzy oraz umiejętności w zakresie wykorzystywania technologii informacyjnych i komunikacyjnych
  - Podniesienie poziomu i dostępności edukacji (od przedszkola do uczelni wyższej) oraz upowszechnienie zasady nauki przez całe życie poprzez wykorzystanie technologii informacyjnych i komunikacyjnych
  - Dopasowanie oferty edukacyjnej do wymagań rynku pracy, którego istotnym elementem są technologie informacyjne i komunikacyjne

- Podniesienie poczucia bezpieczeństwa w społeczeństwie przez wykorzystanie technologii informacyjnych i komunikacyjnych
- Zwiększenie aktywności społecznej, kulturalnej i politycznej Polaków poprzez wykorzystanie technologii informacyjnych i komunikacyjnych
- Zapewnienie efektywnej ekonomicznie, bezpiecznej i zorientowanej na przyszłe potrzeby Polaków infrastruktury technologii informacyjnych i komunikacyjnych, niezbędnej

do rozwoju polskiego społeczeństwa informacyjnego

➤ W ramach obszaru GOSPODARKA

- Stworzenie warunków sprzyjających rozwojowi sektora technologii informacyjnych i komunikacyjnych oraz e-usług w Polsce
- Zwiększenie konkurencyjności i innowacyjności polskich przedsiębiorstw poprzez stworzenie warunków do pełniejszego wykorzystania technologii informacyjnych i komunikacyjnych

➤ W ramach obszaru

- Udostępnienie szerokiego zakresu usług administracji publicznej świadczonych drogą elektroniczną
- Udostępnienie obywatelom oraz firmom i samorządom danych z rejestrów referencyjnych oraz innych informacji sektora publicznego w celu ich wykorzystania na rzecz rozbudowy oferty treści i usług

Powiązanie z Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Łódzkiego

Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego (RPO WŁ) jest głównym instrumentem realizacji polityki rozwoju regionu w latach 2007 – 2013. W dokumencie zawarto charakterystykę województwa łódzkiego, zewnętrzne uwarunkowania rozwoju województwa, analizę SWOT oraz przedstawienie głównych problemów rozwojowych województwa. RPO WŁ przewiduje działania mające służyć rozwiązywaniu zdiagnozowanych problemów regionu oraz wyznacza kierunki rozwoju na lata 2007-2013.

Niniejszy dokument pełni taką samą rolę, jednakże działania w nim przewidziane mają charakter lokalny. Realizacja działań zapisanych w obu dokumentach sprawi, że będą na siebie oddziaływać. Dla uzyskania większych efektów działania te muszą być ze sobą spójne.

LSR realizuje postulaty RPO, w następujących dziedzinach:

- Oś priorytetowa I: „Infrastruktura transportowa”,
- Oś priorytetowa II „Ochrona środowiska”,
- Osi priorytetowej III „Gospodarka, innowacyjność, przedsiębiorczość”,
- Osi priorytetowej IV „Społeczeństwo informacyjne”
- Osi priorytetowej V „Infrastruktura społeczna”.

Powiązanie z Programem Operacyjnym „Kapitał Ludzki”

Dążąc do efektywnego rozwoju zasobów ludzkich, Program będzie koncentrował wsparcie

na następujących obszarach: zatrudnienie, edukacja, integracja społeczna, rozwój potencjału adaptacyjnego pracowników i przedsiębiorstw, a także zagadnienia związane z budową sprawnej i skutecznej administracji publicznej wszystkich szczebli i wdrażaniem zasady dobrego rządzenia.

Celem głównym Programu jest: wzrost zatrudnienia i spójności społecznej a do osiągnięcia tego celu przyczynia się realizacja sześciu celów strategicznych do których należą:

- Podniesienie poziomu aktywności zawodowej oraz zdolności do zatrudnienia osób bezrobotnych i biernych zawodowo
- Zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego
- Poprawa zdolności adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorstw do zmian zachodzących w gospodarce
- Upowszechnienie edukacji społeczeństwa na każdym etapie kształcenia przy równoczesnym zwiększeniu jakości usług edukacyjnych i ich silniejszym powiązaniu z potrzebami gospodarki opartej na wiedzy
- Zwiększenie potencjału administracji publicznej w zakresie opracowywania polityk i świadczenia usług wysokiej jakości oraz wzmocnienie mechanizmów partnerstwa
- Wzrost spójności terytorialnej

Program składa się z 10 Priorytetów, realizowanych zarówno na poziomie centralnym jak i regionalnym. W ramach komponentu centralnego środki zostaną przeznaczone

przede wszystkim na wsparcie efektywności struktur i systemów instytucjonalnych, natomiast środki komponentu regionalnego zostaną w głównej mierze przeznaczone na wsparcie dla osób i grup społecznych.

LSR musi wykazywać ścisłą spójność PO KL. Siła i zdolność wdrożenia LSR będzie zależała od skutecznego poboru funduszy właśnie z PO KL. LSR ma na celu budowanie na terenach wiejskich silnych struktur społecznych, które w sposób efektywny będą mogły konkurować na krajowym oraz międzynarodowym rynku pracy. Gminy potrzebują silnych kadr co widoczne jest w diagnozie terenu i w wyznaczonych celach. Widoczna jest tu pewna spójność LSR z PO KL. Jednym z celów LSR jest również zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego. Widoczne jest to właśnie tu na terenach wiejskich gdzie dzieci, młodzież inni mieszkańcy mają gorsze warunki do rozwoju niż mieszkańcy miast. Strategia LGD będzie więc uzupełniać działania PO KL. Tak samo jak w PO KL w strategii zwrócono szczególną uwagę na wzmacnianie potencjału administracji. Przewiduje się szkolenia dla członków LGD oraz wzmacnianie współpracy pomiędzy sektorem społecznym, gospodarczym i samorządowym. Wszystkie te elementy i współpraca czterech gmin doprowadzi do wzrostu spójności terytorialnej, a więc również będzie zachowana spójność z PO KL. Lokalna Grupa Działania musi zwrócić szczególną uwagę na spójność LSR z PO KL oraz monitorować tą spójność. Planowane jest wykorzystanie środków płynących z PO KL zarówno na współpracę i pobudzanie do działania lokalnych społeczności oraz podniesienie jakości kształcenia na poziomie podstawowym oraz ponadpodstawowym. Kluczem do sprawnego wdrożenia strategii (jak uwidoczniała to diagnoza) jest wdrożenie skutecznego poradnictwa zawodowego oraz kształcenia ustawicznego.

Powiązanie ze Strategią Rozwoju Województwa Łódzkiego

Lokalna Strategia Rozwoju ze swoimi celami strategicznymi oraz celami szczegółowymi wpisuje się w cele Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego.

Głównymi celami rozwoju województwa, zgodnymi z założeniami LSR są :

- Wzrost ogólnego poziomu cywilizacyjnego województwa
- Podniesienie poziomu wykształcenia mieszkańców województwa
- Podniesienie poziomu jakości życia
- Podniesienie poziomu aktywności społecznej

- Poprawa pozycji konkurencyjnej gospodarki województwa
  - Tworzenie nowoczesnej, prorozwojowej i innowacyjnej bazy gospodarczej
  - Budowa społeczeństwa informacyjnego
  - Trwały i zrównoważony rozwój obszarów wiejskich
  - Tworzenie wizerunku regionu przyjaznego i atrakcyjnego dla podejmowania współpracy, inwestowania i życia mieszkańców
- Stworzenie rzeczywistego regionu społeczno – ekonomicznego posiadającego własną podmiotowość kulturową i gospodarczą
  - Uporządkowanie gospodarki przestrzennej
  - Umocnienie identyfikacji mieszkańców z województwem

Powiązanie z Programem Rozwoju Turystyki dla Województwa Łódzkiego

Celem głównym rozwoju turystyki w województwie łódzkim jest: *„Wykreowanie atrakcyjnego turystycznie wizerunku Regionu poprzez realizację kompleksowego zespołu działań organizacyjno-inwestycyjno-promocyjnych”*.

Lokalna Strategia Rozwoju ze swoimi celami strategicznymi oraz celami szczegółowymi wpisuje się w cele Strategii Rozwoju Turystyki Województwa Łódzkiego.

Głównymi celami rozwoju turystyki województwa, zgodnymi z założeniami LSR są:

- Rozwój produktów turystycznych wpływających na kształtowanie turystycznego wizerunku województwa łódzkiego.
- Wzrost rozpoznawalności turystycznej województwa. Wypracowanie zasad spójnego i skutecznego marketingu turystycznego. Integracja działań informacyjno-promocyjnych.
- Przygotowanie społecznych podstaw do rozwoju turystyki w województwie łódzkim, w tym przygotowanie kadr dla rozwoju turystyki, kształtowanie świadomych postaw społecznych oraz tworzenie podstaw współpracy i wsparcia dla turystyki.
- Kształtowanie przestrzeni turystycznej województwa do pełnienia funkcji turystycznych oraz rozwój infrastruktury turystycznej.

Spójność obu dokumentów jest niepodważalna i wspólnie mogą doprowadzić do

celu głównego jakim jest wykreowanie atrakcyjnego turystycznie wizerunku regionu.

Powiązanie z dokumentami strategicznymi 4 gmin należących do LGD.

Lokalna Strategia Rozwoju „Szlakiem Sieradzkiej E-ski” ze swoimi celami strategicznymi oraz celami szczegółowymi wpisuje się w cel ogólny i cele strategiczne:

- **Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Brzeźnio wraz z Wieloletnim Planem Inwestycyjnym na lata 2007-2013.**

Głównym celem PRL Gminy Brzeźnio, zgodnym z założeniami LSR jest: „Zapewnienie mieszkańcom gminy wysokiego poziomu życia poprzez rozwój przedsiębiorczości, turystyki, tworzenie przyjaznych warunków zamieszkania”.

Do celów strategicznych zgodnych z celami LSR należą:

- Wspieranie rozwoju gospodarczego w Gminie Brzeźnio,
- Poprawa warunków życia mieszkańców poprzez rozbudowę infrastruktury społecznej i rozwój funkcji kulturalnych,
- Poprawa stanu środowiska przyrodniczego Gminy Brzeźnio,
- Odnowa wsi – pielęgnacja kultury i tradycji.

- **Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Brąszewice na lata 2007-2013**

Głównym celem PRL Gminy Brąszewice, zgodnym z założeniami LSR jest: „Osiągnięcie statusu obszaru konkurencyjnego i atrakcyjnego dla turystów i mieszkańców charakteryzującego się wysokim poziomem infrastruktury technicznej, turystycznej i społecznej, na którym rozwija się przedsiębiorczość przy zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju”.

Do celów strategicznych zgodnych z celami LSR należą:

- Rozwój turystyki poprzez pielęgnację kultury, dziedzictwa historycznego, ochronę środowiska,
- Rozwój przedsiębiorczości, w szczególności poprzez aktywizację mieszkańców, ułatwienia dla nowych inwestorów oraz wsparcie istniejących przedsiębiorstw,
- Poprawa warunków życia mieszkańców Gminy Brąszewice poprzez

ochronę zdrowia, zapewnienie bezpieczeństwa publicznego i socjalnego oraz edukacji i sportu na wysokim poziomie.

- **Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Wróblew na lata 2007-2013**

Głównym celem PRL Gminy Wróblew, zgodnym z założeniami LSR jest: „Zapewnienie mieszkańcom wysokiego poziomu życia poprzez wpływ na rozwój przedsiębiorczości, przeciwdziałanie bezrobociu, tworzenie przyjaznych warunków zamieszkania, ochronę zdrowia i bezpieczeństwa oraz zwiększenie dostępu do kultury i sportu”.

Do celów strategicznych zgodnych z celami LSR należą :

- Wspieranie i rozwój przedsiębiorczości na terenie gminy, w szczególności poprzez aktywizację lokalnych zasobów,
- Ochrona środowiska, pielęgnacja kultury i dziedzictwa historycznego gminy oraz rozwój sportu i rekreacji.

- **Planu Rozwoju Lokalnego Miasta i Gminy Złoczew na lata 2007-2013**

Głównym celem działania władz Miasta i Gminy Złoczew, zgodnym z założeniami LSR jest: „Zrównoważony rozwój z poszanowaniem otaczającego go środowiska naturalnego i z zachowaniem walorów przyrodniczych i kulturowych”.

Do celów strategicznych PRL zgodnych z celami LSR należą:

- Zmniejszenie marginalizacji ekonomicznej i społecznej,
- Zmniejszenie stopy bezrobocia,
- Tworzenie warunków do różnicowania działalności gospodarczej,
- Wzrost mobilności zawodowej mieszkańców,
- Tworzenie warunków do rozwoju gospodarki „ekologicznej”,
- Poprawa warunków życia mieszkańców.

Działania wskazane w LSR są zgodne z priorytetowymi kierunkami rozwoju, przyjętymi w powyższych Planach Rozwoju Lokalnego.

Strategie Rozwoju Gmin

Działania wskazane w LSR są zgodne z priorytetowymi kierunkami rozwoju przyjętymi w Strategii Rozwoju Gminy Brzeźnio oraz Gminy Wróblew.

Strategia Rozwoju Gminy Brzeźnio

Celem głównym Strategii Rozwoju Gminy Brzeźnio wpisującym się w cele LSR jest: „Poprawa warunków życia społeczeństwa lokalnego poprzez dalszy rozwój gospodarczy gminy”.

Do celów strategicznych zgodnych z założeniami LSR należą:

- Wspieranie procesów zmierzających do restrukturyzacji i modernizacji rolnictwa,
- Podnoszenie walorów środowiska naturalnego i wykorzystanie go do rozwoju gminy,
- Wspieranie przedsiębiorczości lokalnej poprzez mobilizację kapitału własnego oraz pozyskanie kapitału zewnętrznego,
- Dążenie do poprawy wyposażenia gminy w obiekty infrastruktury społecznej,
- Umacnianie pozytywnego obrazu gminy wśród społeczeństwa lokalnego i na zewnątrz.

Strategia Rozwoju Gminy Wróblew

Celem głównym Strategii Rozwoju Gminy Wróblew wpisującym się w założenia LSR jest: „Zapewnienie zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego gminy z zachowaniem walorów środowiska naturalnego”.

Do celów strategicznych wpisujących się w cele LSR należą:

- Wspieranie procesów restrukturyzacji i modernizacji rolnictwa,
- Tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości lokalnej,
- Ochrona walorów środowiska naturalnego,
- Podniesienie atrakcyjności gminy dla turystyki i wypoczynku,
- Inwestowanie w człowieka.

Strategia Rozwoju Turystyki Gminy Brzeźnio

Lokalna Strategia Rozwoju ze swoimi celami strategicznymi oraz szczegółowymi wpisuje się w cel ogólny oraz cele strategiczne Strategii Rozwoju Turystyki Gminy Brzeźnio. Celem ogólnym Strategii Rozwoju Turystyki Gminy Brzeźnio jest:

„Zapewnienie mieszkańcom gminy wysokiego poziomu życia, aktywizacji mieszkańców poprzez wykorzystanie walorów środowiska naturalnego oraz imprez kulturalno-sportowych”.

Do celów strategicznych zgodnych z założeniami LSR należą:

- Wspieranie rozwoju infrastruktury turystycznej,
- Stworzenie markowego produktu turystycznego i jego promocja,
- Kształcenie kadr turystycznych,
- Pielęgnacja kultury i tradycji.

POM Złoczew

Zapisy Planu Odnowy Miejscowości Złoczew w zakresie identyfikacji problemów oraz zamierzonych celów są tożsame z celami stawianymi w niniejszym dokumencie strategicznym. Dotyczy to przede wszystkim: zapewnienia wielofunkcyjności rolnictwa, zwiększenia funkcji gospodarczych, społecznych, ochrony środowiska oraz poprawy warunków życia ludności.

LSR bezpośrednio przyczyni się do rozwoju całego regionu zgodnie z wyznaczonymi kierunkami działania w niniejszym dokumencie oraz w dokumentach planistycznych.

XV. Planowane działania, przedsięwzięcia i operacje realizowane przez LGD w ramach innych programów wdrażanych na obszarze LSR

Wyznaczone cele ogólne i szczegółowe w ramach niniejszego dokumentu dotyczące obszaru LGD zakładają realizację projektów innych niż oś 4 Leader PROW na lata 2007-2013.

LGD upatruje szansę na realizację celów założonych w LSR w POKL w projektach polegających na podnoszeniu kwalifikacji i wzmacnianiu potencjału społecznego, jak również w edukacji oraz rozwoju integracji społecznej i aktywizacji mieszkańców.

Uzupełnieniem realizacji osi IV Leader PROW będzie pozyskanie środków finansowych w zakresie wzmacniania kompetencji członków LGD i podnoszenia kwalifikacji pracowników w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego, priorytet II – Ochrona i środowisko, V- Infrastruktura społeczna, IV - Społeczeństwo Informacyjne.

Koncepcja budowy szybkich sieci z upowszechnieniem Internetu na obszarze LGD również wsparcie finansowe znajdzie w RPO Województwa Łódzkiego.

W ramach Funduszu Ochrony Środowiska LGD poszukiwać będzie dofinansowania w zakresie źródeł energii odnawialnej oraz oznakowania szlaków oraz ścieżek tematycznych. te działania planuje się na 2010 rok.

Operacje realizowane ze środków innych programów mają charakter komplementarny w stosunku do programów realizowanych w ramach PROW. Jako mechanizmy zabezpieczające nakładanie się pomocy w ramach PROW i innych programów służyć ma m. in. utworzenie osobnych kont bankowych do obsługi każdego programu, powołanie koordynatora projektów odpowiedzialnego za realizację i prawidłowe wydatkowanie środków każdego programu oraz zapewnienie dobrego przepływu informacji między zespołami realizującymi różne programy, celem uniknięcia podwójnego finansowania uniemożliwienie realizacji podobnych programów z dwóch różnych źródeł.

Wykorzystanie innych, możliwych programów unijnych w celu wsparcia działań i projektów realizowanych przez LGD, pozwoli na pełne i kompleksowe wypełnienie założonych celów Lokalnej Strategii Rozwoju. Aktywne wykorzystanie efektów realizacji projektów realizowanych zwłaszcza w ramach PO KL pozwoli zwiększyć kompetencje, mobilność i poziom integracji społecznej regionu, co jest kluczowym elementem poprawy konkurencyjności regionu, ale także wypełniania założeń Lokalnej Strategii Rozwoju oraz Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego.

W celu uniknięcia możliwości zaistnienia podwójnego finansowania pewnych wydatków w ramach np.: PROW, RPOWM oraz PO KL, każdy realizowany przez LGD projekt będzie nadzorowany przez koordynatora i odrębny zespół pracowników. Dla osób, których działania mogłyby być finansowane w części z różnych projektów/programów (np.: księgowi) prowadzona będzie równoległe całościowa i odrębna (dla danego projektu) ewidencja czasu pracy. W przypadku wydatków o charakterze rzeczowym (wynajem pomieszczeń, energia elektryczna itp.) w podobnej sytuacji wprowadzony zostanie system ewidencji rozliczania wydatków przy użyciu tzw. kluczy przeliczeniowych. Jednakże, celem zachowania przejrzystości finansowej, o ile będzie to możliwe, każde wydatki rozliczane będą w systemie wystawiana odrębnych dokumentów księgowych (np. faktur) dotyczących wydatków poniesionych w ramach konkretnego projektu. Zgodnie z obowiązującymi wytycznymi, każdy projekt posiadać będzie wyodrębnione konto księgowe oraz subkonto bankowe do rozliczania uzyskiwanych wpływów i ponoszonych wydatków w ramach poszczególnych projektów. Komisja Rewizyjna działająca w strukturze LGD pełnić będzie m.in. również funkcję audytora wewnętrznego realizowanych projektów.

XVI. Przewidywany wpływ realizacji LSR na rozwój regionu i obszarów wiejskich

Działania wskazane w Lokalnej Strategii Rozwoju opracowanej przez społeczność lokalną gmin: Brąszewice, Brzeźnio, Wróblew i Złoczew dla obszaru Lokalnej Grupy Działania „Szlakiem Sieradzkiej E-ski” w istotny sposób przyczynią się do rozwoju opisywanego regionu. Wpływ realizacji Strategii na rozwój obszaru może wystąpić w dwóch obszarach. Pierwszy to wpisanie się w realizację celów strategicznych i działań zapisanych w Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego i Programie Rozwoju Turystyki dla województwa Łódzkiego. Natomiast drugi to zgodność z celami strategicznymi i operacyjnymi rozwoju gmin tworzących Lokalną Grupę Działania.

Niekorzystne zmiany gospodarcze, które zaszły w ostatnich latach na obszarach wiejskich, istotnie wpłynęły na zmianę postaw społecznych, w szczególności na pojawienie się poczucia rezygnacji wobec braku perspektyw, nieufność i zamknięcie się wobec otoczenia. Sytuacja ta wymaga podjęcia działań w celu zmobilizowania i zaktywizowania społeczności, poprawy świadomości, ale również przyczynienia się do zwiększenia perspektyw i możliwości rozwoju obszaru objętego niniejszą Strategią. Bodźcem do zmian powinno stać się wsparcie finansowe obejmujące pomoc we wdrożeniu opracowanej Lokalnej Strategii Rozwoju.

Możliwość skorzystania ze środków unijnych pozwoli na przywrócenie równowagi pomiędzy zasobami historyczno-kulturowymi, naturalnymi, gospodarką oraz potrzebami społecznymi w zakresie możliwości godnego życia, tj. osiągnięcia odpowiednich dochodów,

dostępie do szeroko rozumianej infrastruktury odpowiedniej jakości, oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej. Celem jest tutaj szeroko rozumiana integracja społeczna.

Wśród najistotniejszych, a zakładanych do osiągnięcia wskaźników wymienić należy:

- liczba zrealizowanych operacji

Lokalna Strategia Rozwoju „Szlakiem Sieradzkiej E-ski”

- pozostała w poszczególnych działaniach alokacja finansowa
- procentowe wydatkowanie środków Leader
- ilość pozostałych projektów i inicjatyw.
- liczba podmiotów gospodarczych,
- liczba nowych miejsc pracy,
- liczba przeszkolonych osób,
- liczba złożonych wniosków o dofinansowanie/ udzielanie wsparcia doradczego,
- liczba miejsc noclegowych,
- liczba udzielanych noclegów,
- liczba imprez kulturalnych,
- liczba inwestycji wspartych w ramach programu Leader.

Działania zapisane w LSR ukierunkowane z jednej strony na realizację projektów promujących i rozwijających walory turystyczne i rekreacyjne, a z drugiej na aktywizację mieszkańców, w tym wspieranie młodzieży i działania kulturalno-edukacyjne bezpośrednio wpisujące się w realizację obszarów priorytetowych rozwoju województwa łódzkiego.

XVII. Informacja o załącznikach

Załącznik 1. Lista członków LGD

Załącznik 2. Regulamin organizacyjny Rady

Załącznik 3. Doświadczenie i kwalifikacje członków organu decyzyjnego LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski”

Załącznik 4. Doświadczenie LGD i członków LGD w realizacji projektów

Załącznik 5. Wzory dokumentów stosowanych przez LGD:

- rejestr,
- karta weryfikacji formalnej,
- wezwanie
- Karta oceny zgodności operacji z LSR,
- Karta oceny zgodności operacji z lokalnymi kryteriami wyboru w ramach działania Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej
- Karta oceny zgodności operacji z lokalnymi kryteriami wyboru w ramach działania Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw
- Karta oceny zgodności operacji z lokalnymi kryteriami wyboru w ramach działania Odnowa i rozwój wsi
- Karta oceny zgodności operacji z lokalnymi kryteriami wyboru w ramach działania Małe projekty
- opis kryteriów